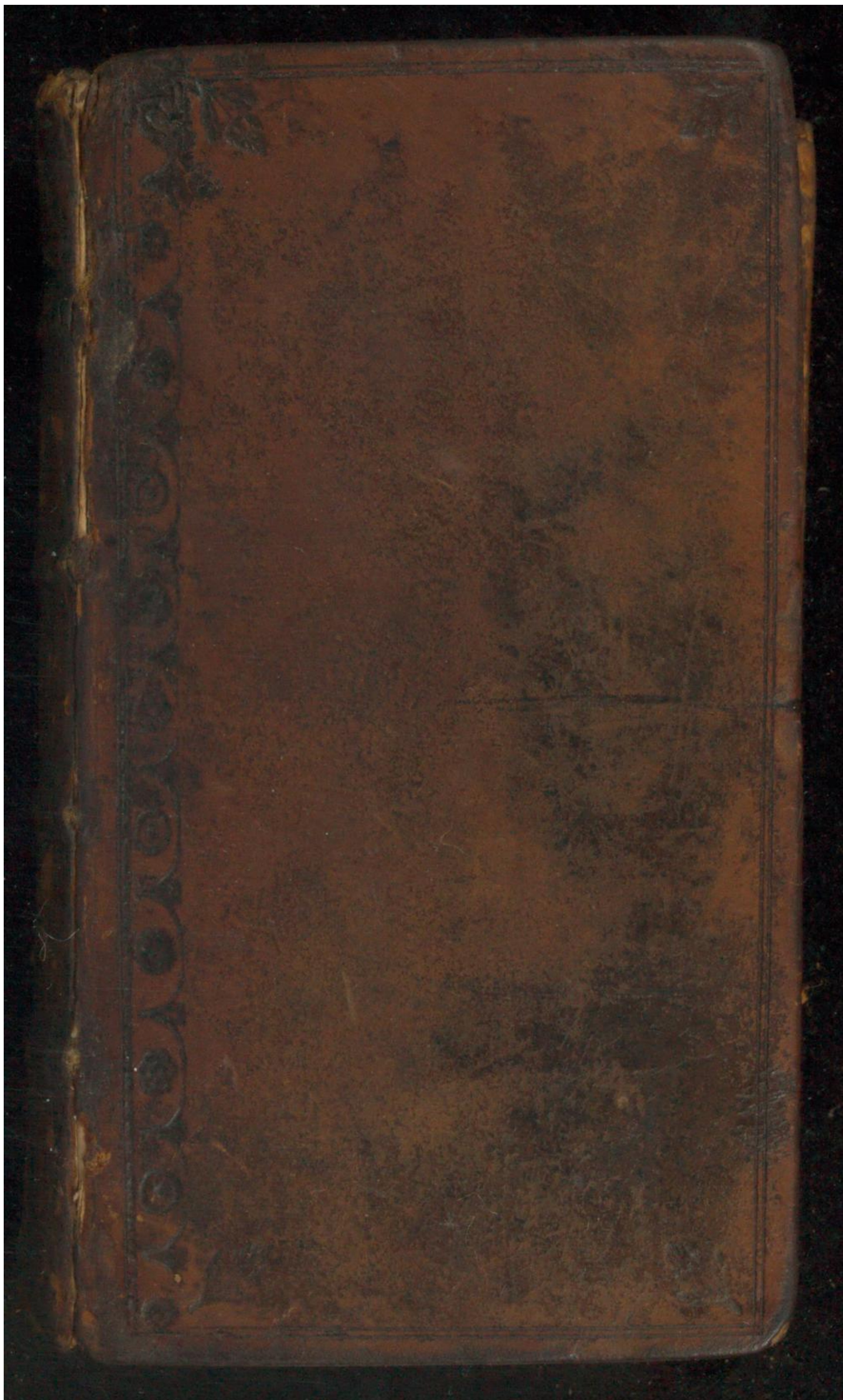

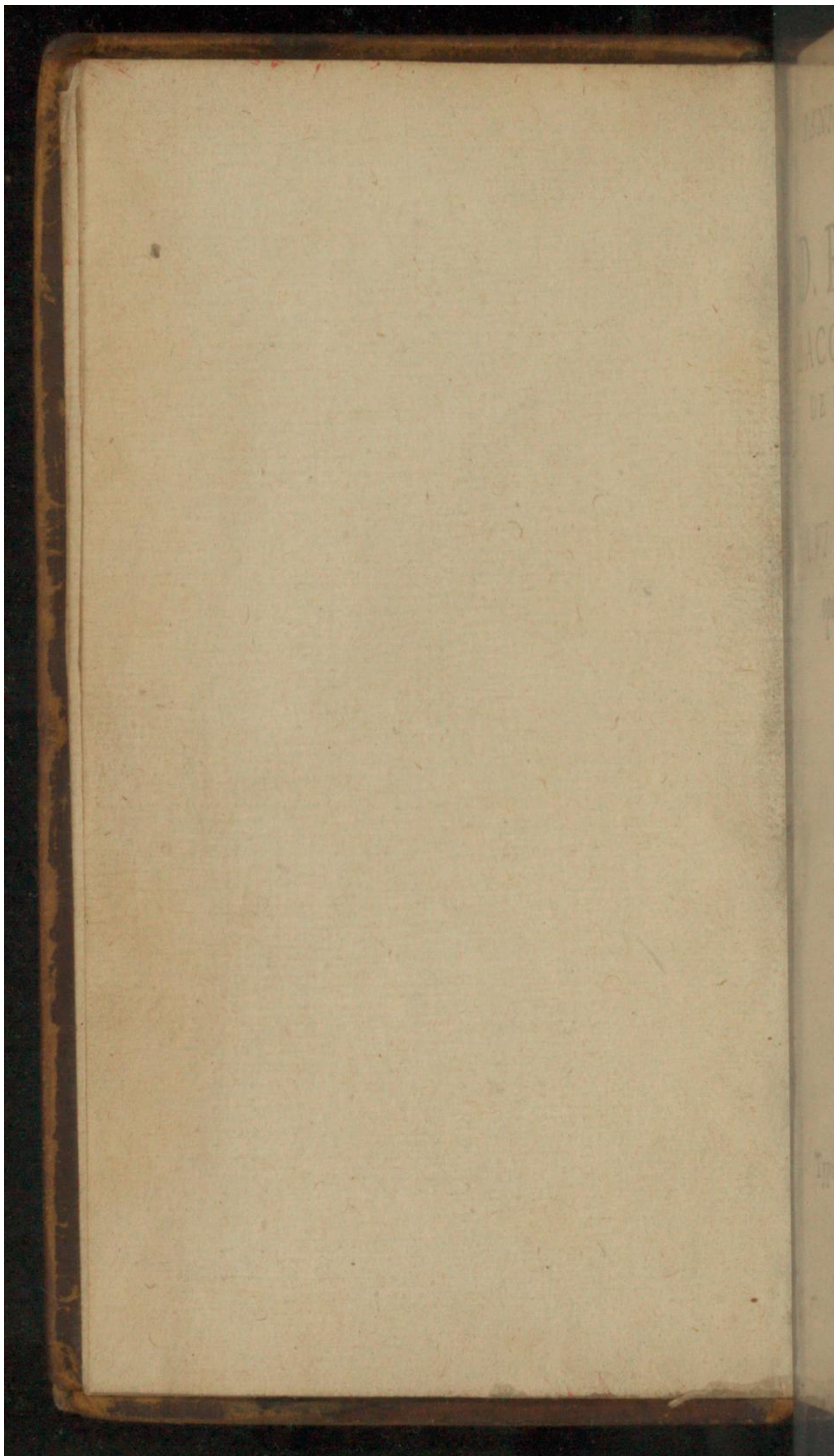

Pret ———

Ex: Lib: R:H:

SANIORIS MEDICI-
næ Magiſtri

D. ROGERI BACONIS ANGLI,

DE ARTE CHYMIÆ
ſcripta.

CVI ACCESSERVNT
opuſcula alia eiuſdem
Authoris.

FRANCOFVRTI,
Typis Ioannis Saurij, Sumptibus Ioannis Theobaldi Schönvvetteri.

ANNO M. DCIII.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

ROGERVS BACON IN OPERE TERTIO DICIT SIC recitando quæ fecerat in aliis libris.

DEinde completa partiũ operis maioris enumeratione, quia sexta scientia est Alchymia, quæ vtilis est valde & est de maioribus scientiis. Ideò posui eam sub forma philosophorum in suo loco in ænigmatibus, promittens me expositurum eam in sequentibus: Posthæc descẽdi ad peccata studij, & eius remedia: Et in sexto peccato manifestando, descendi ad generatio-

nem rerum ex elementis, & texui illam totam vſque ad ſpecialem generationem animalium & plantarum, & diligentius hanc practicaui, quia his aperiuntur magnarum ſcientiarum radices, ſcilicet naturalis philoſophiæ, medicinæ & alchymiæ & res maximæ hic cõtinentur: Nam per eas certificatur non ſolum ſtatus generationis rerum corporalium, ſed ſtatus innocentiæ quantum ad complexiones & cauſſas immortalitatis, quæ fuit in primis parentibus & in omnibus fuiſſet ſi non eſſet peccatum ab Adamo commiſſum. Item ſtatus corporũ

im-

immortalium post resurrectionẽ. Ex his extrahuntur caussæ prolongationis vitæ humanæ, & remedia contra infirmitates omnes. Et sic habetur multum de expositione ænygmatũ alchymisticorum, quæ prius tacta sunt. Et texui generationem humorũ ex elementis, & omnes generationes eorum: & ostendi qui sint inæquales, & quomodo fiãt, & qualiter æqualitas poßit fieri in humoribus, & omnia: & specialiter descendi ad generationẽ metallorum: quia hæc requiruntur specialiter in sexto peccato studij. Et tetigi naturas essentiales o-

omnium, & proprietates eorum, & effectus, & maxime de auro. Quia hoc fuit magis conueniens exemplum ad propositũ. Et tunc comparaui hanc expositionem sacræ scripturæ cũ sua expositione: & hæc quæ tetigi, de istarum rerum generatione, sunt de maioribus & melioribus, quæ sciri possunt, tam pro speculatiuis quam pro practicis & habent maxima secreta si bene intelligantur, &c.

EX-

EXCERPTA EX LIBRO SEXTO SCIENtiarum quem fecit frater Rogerus Bacon.

QVARTA vero ſcientia non modicam habet vtilitatem, in notitia rerum & ſcientia inquirenda: & eſt Alchymia ſpeculatiua, quæ in particulari, & per experientiam, docet rerum inferiorum generationem, & naturas, ac proprietates inueſtigat. Illa vero quæ practica dicitur, negotiatur per artificium circa opera vtilia perſonis & reipub. in tranſ-

mutatione metallorum vilium in aurum & argentũ; & in compoſitione azufuri & ceterorum colorum, & in reſolutione Criſtallorũ & margaritarum&aliorum lapidum, ac eorum compoſitione & augmentatione, & in operibus multis circa lapides precioſos & præcipue in præparatione multarum rerum quæ faciunt ad conſeruationem ſanitatis, &curationem ægritudinis & ad prolongationem vitæ mirabilem & potentem.

Idem

Idem Rogerus libro prædicto probat quod ex his cũ adiutorio ſciẽtiæ experimentalis perſpectiuæ & Aſtronomiæ operatiuæ, in tantum ex nobilitate complexionis excitaretur anima rationalis, & potentia intelligendi, vt poſſit de facili per ſe ſine doctore, ſcire, omnes ſcientias & etiam in tantum, quod occulta præſentia & futura, ſed & præterita magna animi nobilitate ſentiret. Sed de hac ſcientia practica, nõ intru-

do hic inter eas, quę faciunt res & ſcientias bene ſciri, ſed de ſpeculatiua eius quæ docet primo naturas & proprietates elementorum in particulari; & ſecundo qualiter omnia fiant ex elemẽtis. Et aſſignat 145. modos mixtionis elementorum, ſecundum quos modos variantur complexiones omnium rerum. Et docet inueſtigare in ſingulis rebus, quomodo ſua complexio propria inueniatur, & deſcendit ad generationem primorum corporum quæ

ſunt

ſunt 4. humores inæqua-
lis complexionis, quæ vo-
cantur communiter Me-
lancholia, Phlegma, San-
guis & Cholera. Ex qui-
bus fiunt res omnes inæ-
qualis complexionis. Et
docet quintum humo-
rem æqualem, ex quo
componuntur corpora æ-
qualis complexionis, vt eſt
aurum (teſte Auicenna) in
hac ſcientia, & corpora poſt
reſurrectionem. Sed cor-
pus Adæ in ſtatu innocen-
tiæ, & fructus Paradiſi,

non fuerunt in æqualitate hac, ſed prope hanc æqualitatem. Et materia prima de qua loquitur Ariſtot. 9. metaph. cum dicit, ex mortuo non poſſe fieri viuum niſi reſoluatur in primam materiam: habet multum de humore æquali. Et ſimiliter, materia, de qua dicitur in fine, cõmunis translationis libri meteororũ. Vbi aſſeritur, quod ſpecies rerum trãſmutari non poſſint niſi fiat reſolutio ad materiã primam quæ eſt cõſona huic humori æquali. Et

hæc ſcientia multiplicat hic veritates pulchras copioſe, & omnes verificat ſubtili & profunda perſcrutatione & pertrãſit ad generationẽ lapidũ & ſulphurũ, & ſalium, & atramentorũ, & metallorum, & colorum, & omnium venarum terreſtrium & quomodo per naturam fiunt in ventre terræ; & ad omnia inanimata; & quæ ſunt eſſentiales naturæ omnium, & proprietates & affectus, & ingreditur compoſitionem corporis, plantæ, & animalis & hominis

quan-

quantum ad multa: & habet hoc facere propter Alchymiam practicam. Nam de partibus plantarum, & animalium, & maxime hominis, Alchymista practicus accipit illa per quæ vult transmutare metalla vilia in nobilia: & per quæ experimentator perfectus agere debeat ad conseruationem sanitatis, & ablationem ægritudinum, & prolongationem vitæ: hæc igitur scientia perficit naturalem philosophiam vulgatam in libris Arist. & Auicennæ.

cennæ. Nam de is omnibus, nihil habemus in libris eorum, niſi quædã verba vniuerſalia, & parui valoris, & hæc ſcientia miniſtrat medicinæ totam ſimplicem medicinam de rebus inanimatis. Nam medicus accipit notitiam rerum ab hac ſcientia, ſicut manifeſtum eſt ex libro ſecundo medicinæ Auicen. & ex aliis libris medicorum:& propter has cauſſas omnes patet, quod hæc ſcientia eſt valde vtilis, & potens ad faciendam notitiam

tiam

tiam rerum huius mundi, & aliarum ſcientiarum ſine enim iſta, nihil dignum in philoſophia naturali, de rebus inanimatis ſcitur, nec in medicina, nec in Alchymia practica.

EXCER.

EXCERPTA DE LIBRO AVICENNÆ DE ANIMA I. DE

maiori Alcimia per fratrem Rog. Bacon. & est titulus hic metaphoricus, sicut ea quæ in libro continētur. Nam alius est liber eius de anima, scilicet sextus naturalium; qualis est liber Arist. de anima: & hic liber est sua Alcimia maior: nam minor est libellus quem fecit ad Hasen.

IN illius nomine, qui maior est, & Dominus totius mundi dixit, Abhuali Auincine, istum librum feci in anima, quia anima est altior corpore, & non potest videri oculis, sed mente, quia oculis tātum rem attētè videt, & mens videt proprietatem: Ideo altiora sunt ea, quæ videntur mente, quam ea, quæ vidētur oculis, & anima est pars circuli genea-

logiæ

logię, & circulus animæ est altior aliis circulis, scilicet de corporalibus circulis, & spiritualibus: Et ego diuisi librum istum de anima per 10. dictiones. Sed antequam incipiam loqui de dictionibus, loquar de rebus proficiẽtibus huic libro, & ideo sunt, 11. dictiones siue libri. Dixit Abuhali Abintine. Laus Deo, quia nõ est alius in seculo creans res; & ipse est solus & fortis in magnitudine sui honoris, & ipse videt, & scit omnia, quæ in cœlo & in terra sunt, & dat homini rationem reducendi res ad primam naturam earum, quia ipse est Deus, & non est alius præter ipsũ. Elemẽta sunt 4. ignis, aqua, aer, terra, modi id est ꝓprietates sunt 4. calor, frigiditas, siccitas, & hu-

t humiditas:&yle eſt res in qua
on eſt calor, nec frigiditas, nec
iccitas, nec humiditas, & non
ſt corpus. Et elemēta ſunt facta
e yle: & vnumquodque ele-
nentorū conuertitur in naturā
lterius elementi & omnis res
n quamlibet. Nam hordeum
eſt equus per vim, id eſt, naturā
occultā; & triticū eſt homo per
vim: & homo eſt triticum per
vim. Et ſi tu intelligas conver-
ſionem vnius elementorum in
alterum, intelliges totum magi-
ſterium. Quod autem infert de
quatuor farinis, & panibus factis
ex eis, intelligit 4. elemēta; quia
dicit ſimilitudo primi panis eſt
terra rerū. Per muſcas vero & ſca-
rabeos & formicas, intelligit im-
munditias elementorū purgan-
das

das furnũ magiſterii in quo a[illegible]
ſentur 4. elementa docet fier[illegible]
12. palmarum in longitudine, &
tot in latitudine, & 24. in altitu
dine: quatuor elemēta ſunt pri
ma diſtillatio, & ſecunda tertia
& quarto lauamentũ & inten
dit ſecũdum quod docet Raſis
in libro qui lumen luminum di-
citur, quod prima eſt aquæ exal-
tatio, ſecunda eſt olei egreſſus,
tertia eſt ſeperatio ignis ab hu-
more aereo, quarta eſt lotio
fecum pro terra: Ex his verbis
& farinis & panibus, patet quod
elementa non ſunt ſimplicia,
quia hæc nõ poſſunt tractari per
manus Artificis, necper ſe collo-
cari, ſed ſunt humores ſimpli-
ces, qui ſunt corpora diuiſibilia,
& per ſe reponi poſſunt: Terra
ſolui-

luitur tarde, aqua citius quam
rra & aer, ignis tardius quam
er. Scitur quod terra est frigi-
a & sicca, quia si apponas eam
per carnem tuã, refrigerabit &
siccabit eã. Itẽ per hoc quod
le in æstate exsiccante humi-
itates aqueas in terra, & elõga-
in hyeme, redit terra ad natu
ã suã, & fit frigida & sicca: quod
er sit, ostendit per folles, qui
ongregant aerem & exspirant,
per vitrum inflatum, quia aer
xit & sentitur tactu, & aer est
entus vt dicit, sed non est ver-
um proprium, sed vulgatum.
Quod aer sit calidus, ostendit
er hoc, quod non conuerti
otest aqua in aerem, nisi per
gnem: & quia aer est cibus ig-
is & cibus est de natura cibati.

Si

Si enim accendatur lampas
lei & claudatur in vaſe terr
ſtatim extinguitur, quia aer e
cluditur, qui eſt cibus nut
ens ignem, quod vero nutr
eſt de natura nutriendi, quia p
nis nutrit, & ſaluat homine
ſcamonea interficit, quia n
eſt cibus: aeris natura eſt le
tas, quia natat ſuper aquam,
ſoluitur cito in ignem, vt pat
in oleo oppoſito in igne, flan
ma fit magna. Aqua eſt frig
& humida, quia corpora noſt
poſita in ea, infrigidantur & hu
mida fiunt, vt patet in natant
bus, & aquæ & aeri eſt humid
tas, quia dimittunt res ingre
in ſe, ſed non eſt tanta humid
tas aquæ ſicut aeris, ideo non d
mittit omnes res ingredi in co

por

pore ſuo ſicut aer. Cum coquitur aqua reſoluitur in fumum ſeu vaporem, & ille fit aer: ergo aqua fit aer: & ignis in lapide incluſo extinguitur, ſed non in nihil, ergo in aerem: & ſi condenſetur ille aer, quando extinguis ignem conuertetur in aquam, & de terra ſurgit puluis; & ille puluis vertitur in aerem: ergo quodlibet vertitur in quod libet. Scire debes, quod ſunt res, in quibus duo elementa ſunt maiora, & ſunt in quibus tria ſunt maiora, & ſunt in quibus vnum eſt maius: & ſunt in quibus omnia æqualiter. Eſt ergo vna diuerſitas quod ignis & aer ſunt maiora: ſecunda, quod ignis & aer ſunt minora: tertia, quod ignis & aqua ſunt

maiora: quarta quod ignis & a-
qua ſunt minora, quinta quod
ignis & terra ſunt maiora, ſexta
quod ignis & terra ſunt minora:
ſeptima, quod aer & aqua ſunt
maiora: octaua, quod aer & aqua
ſunt minora, nona, quod aer, &
terra ſunt maiora: decima, q
aer & terra ſunt minora: vnde-
cima, quod aqua & terra ſunt
maiora: duodecima, quod aqua
& terra ſunt minora: Et ſic ha-
bes diuerſitates ſecundas. Mo-
dò habebis diuerſitates tertias.
Inter quas prima eſt, quod ignis
aer & aqua ſunt maiora: ſecun-
da, quod ignis, aer, aqua ſunt mi-
nora: tertia aer, aqua, terra ma-
iora: quarta ignis, aqua terra ma-
iora: quinta aer, aqua terra mi-
nora: ſexta ignis, aqua, terra mi-
nora:

nora: et hoc modo si diuidas illos modos veniunt tibi de primo.16.de secundis 64. de tertiis 47.de quartis, de quibus modo dicemus.18.& sunt oēs 145.Modo dicā tibi de quarta diuersitate: Ignis multus, aer minus, aqua minus, terra minus: secunda diuersitas, aer multus, aqua minus, terra minus, ignis minus: & quia tu es acuti ingenii, tu trahes omnes has diuersitates ad lucem, & figurabis eas, vt scias omnia componi ex eis: verbi gratia: si vis soluere pomū ad 4. elementa, debes scire quod pomum est calidum & frigidum, siccum & humidum per fortitudinem id est, per vim & naturā occultam nō per factum, id est, nō actualiter, quia se actualiter, tunc com-

bureret tangentem, & refrigidaret, & exſiccaret, & humectaret. Tere ergo pomum, & mitte in cucurbitã cum alembico, & distilla ſicut roſam, & exibit aqua ſimplex, & quod remaneeſt terra, & ignis reſoluitur in fumum, & aer verſus eſt in aquam: nam aer eſt in pomo, quia natat ſuper aqua. Et in lacte eſt aqua multa aer minus, terra minus, ignis minus: quia bene vides in eo aquam ſi congelaueris id eſt coagulaueris: & butyrũ eſt ſuus aer, quia cõuertitur in flammã, & aer eſt cibus ignis, & caſeus eſt ſua terra, & ſerum eſt ſua aqua, & ignis eſt ibi, quia lac eſt ſanguis contractus, & ſanguis eſt calidus: ergo lac eſt calidum. Et ſi vis lac ſoluere ad 4. elementa, ſicut

ſicut feciſti pomum: accipe lac calidum abſtractum à beſtia, & mitte in cucurbitam cum alembico & diſtilla ſicut aquam roſaceam. Et quod primo inde diſtillabit, erit clarius lachryma; & illud eſt aqua: poſtea diſtilla aliud non tam clarum, & illud vertitur in colorem citrinum, & illud eſt aer poſtea remanet terra combuſta in fundo nigra, ignis euanuit in vaporibus, & efficitur fumus, & fumus vertitur in aquam, & ſic debes ſcire in omni re, in qua diuerſitate ſit de quarto, & in quo loco de 145. diuerſitatibus, & in vitro eſt vna de ſecundis diuerſitatibus, ſcilicet vbi aqua & terra ſunt maiora, & vitrum habet
 calo-

calorẽ, quia in ventre terræ generatur calor, quia in hyeme coangustatur calor solis in terra, eo quod calor æstatis fugatur à frigiditate terræ quæ est in hyeme in superficie terræ & intrat terram calor, & calefacit aquam & alia quæ sunt in terra, & homo si ingrediatur ibi patitur calorem & in æstate frigus: Et homo in diebus hyemis propter tempus frigidum habet frigus, & quando trahit aquã putat quod sit calida, & ipsa non mutatur de sua natura: Et similiter in æstate, quod ipsa sit frigida, & ipsa non mutatur de sua natura. Constat per primam partem suę sententiæ quod aqua in terra sit calida in hyeme: ergo quod dicit secundo non intendit nisi quod magis

magis apparet calida propter frigus hominis. Quod vitrum ſit calidum, probabo, ſoluitur in igne, & omne quod ſoluitur in eo eſt calidum, nõ tamen per ſuperabundantiam: & quod vitrum fiat ex aqua & terra, patet per inſtrumentum factum de terra & aqua, in quod illi qui volunt ſoluere argentum, proiiciunt partes argenti, & ponunt ſubtus ignem & vas illud fit vitrum, quãdo pluries eſt hoc factum: & hoc accidit figulis, & qui faciunt caldaria, & fabris, & qui ſoluunt metalla, & qui faciunt tegulas hoc idem faciunt, & quando tegula multoties & diu coquitur, efficitur vitrum, quia quod natura facit cum calore ſolis in centum an-

nis, facimus nos in paucis diebus. Et in petra ſunt quatuor elementa. Nam etſi viſu non inveniantur ibi, mente tamen inveniuntur. Dixi tibi verbum in diuerſitate quarta, primum modò complebo hic, debes igitur invenire in rebus huius ſeculi, ſi in eis invenire poteris de iſtis diuerſitatibus, & ſunt iſtę, ignis aer maiores, aqua & terra minores, ignis maior omnibus, aer minor igne, aqua minor terra; terra minor aqua: aer & aqua grandes, terra & ignis minores: aer maior, aqua minor, & terra minor aqua, ignis minor terra: aqua & terra maiores, ignis & aer minores: aqua maior terra ignis minor terra, aer minor igne: Ignis & terra maiores, aer & aqua minores

nores, ignis maior terra, aer minor terra, aqua minor aere: & de istis diuersitatibus facias quod facere potueris, quia propter istas dicũt vnamquamq; rem calidam & siccam, aut calidam & humidam, aut frigidam & siccã, aut frigidam & humidam: Et si tu misceas pondera recta de aqua & igne; quod mixtum est non calet, nec infrigidat, nec desiccat, nec humectat: & eodem modo est de aere & de terra. Sic vna diuersitas, scilicet q̃ ignis maior, aer minor, aqua minor, terra minor, & ponamus vnam partẽ, de igne & aere medium: de aqua quartam, de terra octauam. In igne igitur est medietas caloris, & medietas siccitatis, in aere quarta

caloris, & quarta humiditatis; in aqua frigiditatis octaua, & octaua humiditatis, in terra medietas octauæ frigiditatis, & medietas octauæ ſiccitatis, habemus igitur in igne medium caloris, & in aere quartam caloris: Et ita eſt in hoc corpore de calore vnum minus quarta, & de ſiccitate propter ignem eſt medium vnius, & propter terram medietas octauæ: & de frigiditate propter aquam eſt vna octaua, & propter terrã medietas octauæ: & de humiditate propter aerẽ quarta, & propter aquã octaua. Auferamus igitur de calore partes frigiditatis, quæ ſunt octaua, & media octaua, tunc remanebunt de calore mediũ vnius

nius, & mediũ octauæ, id est quatuor octauæ & media, quia quarta valuit duas octauas, & mediũ valuit 4. Et si auferamus humiditatem à siccitate erit vna octaua siccitatis, & media octauæ: quia in igne sunt 4. octauæ siccitatis, & in terra media octauæ, & in aere duæ octauæ humiditatis, & in aqua vna octaua; quapropter hoc corpus erit calidum & siccum: nam si octaua & media frigiditatis, quæ sunt ibi velint frigescere, media pars caloris & media octauæ non permittunt: & sic non permittit siccitas humiditatem operari: Sed melius esset, vt in igne poneretur vna pars caloris, & vna siccitatis, & in aere medium humiditatis &

mediũ caloris; & in aqua quarta frigiditatis & quarta humiditatis, & in terra octaua frigiditatis & octaua ſiccitatis, & ſic intendit, nam Alchymiſtice loquitur. Similiter reperitur corpus frigidũ & humidũ in quarta diuerſitate, ſi ſint in eo aqua & aer grãdes, & terra & ignis minores aqua grandis, aer minor, terra minor, ignis minor, aqua habebit vnum, aer mediũ, terra quartam ignis octauam, in aqua igitur medium frigiditatis, & medium humiditatis, in aere quarta humiditatis, & quarta caloris in terra octaua ſiccitatis, & octaua frigiditatis, in igne media octauæ caliditatis, & media octauę ſiccitatis, ergo in iſto corpore

de ca-

de calore ſunt duæ octauæ, & media octauæ, & de frigiditate 5.octauæ. Ergo ſi auferatur calor à frigiditate remanebunt de frigiditate duæ octauæ & media octauæ, & de humiditate erunt 6.octauæ & de ſiccitate, octaua & media octauæ. Ergo remanebunt de humiditate 4.octauæ & media, quapropter hoc corpus eſt frigidum & humidum, & non oportet nos ſubtiliare multum quia oportet facere librum in ponderibus & in ſpeciebus rerum, quæ ſunt calidæ & frigidæ, ſiccæ & humidæ & in quo gradu ſit vnaquæque earum, & explanabit quod iſtæ 145. diuerſitates ſunt autem gradus: Nam quando quis dicit, quod hæc ſpecies eſt calida & ſicca frigida

& humida, vult dicere autẽ gradus, & quando homo vult ponere eã in gradũ, ponderat eam secundum modum dictum, & facit eam calidam & siccam, vel frigidam & humidã, vel frigidã & siccã, aut calidam & humidã

CAP. I.

Incipit dictio prima habens 12.cap.1. est ratio vera super Alchymia, an sit possibilis. In nomine Domini creatoris omnium & factoris rerũ dixit Abhuali quod sex sunt res, quæ elongantur cũ malleo, scilicet aurũ, argentum, stannũ, cuprũ, ferrũ, plumbũ: & prȩter hæc creãtur sub terra, Aurũ viuũ id est. Argentũ viuũ, auri pigmentũ sulphur, sal artificũ. Aurũ viuũ id est Argẽtũ viuũ nascitur subtus terrã ꝓpter humitatẽ magnã exeuntẽ in illo loco pro mul-

p multo aere, & hoc euenit propter Solem & aerem, qui tãgunt eum & efficitur currẽs propter humiditatem & frigiditatẽ, quæ ſunt in eo; & non efficitur niſi in loco frigido; & eſt de quarta diuerſitate, vbi eſt aqua maior, terra minor, aer minor, ignis minimus: Et quia fugit ab igne, nõ eſt niſi propter calorem vel frigiditatem in eo exeuntẽ, quia quãdo accedit ad ignẽ, maior pars eius eſt aqua, & aqua eſt contraria igni; & contrarium fugit ſuũ contrarium, & quando incipit caleſcere, deſiccatur, & vertitur in naturam ignis: Et ſi multum dederint ei ignem, & fuerit in loco clauſo, recedit inde humiditas, & vertit ſe in calorem ignis accidentalem; & hoc eſt quod di-

dicunt verniclionem. In omnib. rebus quærenda ſunt 7. ſc. calor, frigiditas, humidas, ſiccitas, leuitas, põderoſitas, ſolutio. Vnde in auro viuo eſt humiditas maior, frigiditas minor, ſiccitas minor, caliditas minor, ponderoſitas maior, leuitas minor, ſolutio tarda, & auripigmentum eſt contrarium fere, quę eſt terra magis, ignis minor, aer minus, aqua minor ponderoſitas maior, leuitas minor, ſolutio tarda: contrariãtur igitur in calore, frigiditate, humiditate, & ſiccitate, ſed in ſolutione & pondere ſunt æquales. Sulphur eſt naturaliter calidum & ſiccum, & habet proprietates auripigmenti. Sal artificioſum eſt medium inter aurum viuum & auripigmentum, & ſub terra fit

it in loco calido, & eius calor
non eſt tantus ſicut ignis, & ma-
or quam calor aeris: Vnde
non eſt calidum ſicut ignis, nec
rigidum ſicut aqua: ſed auripi-
gmentum eſt calidum ſicut i-
gnis, & Argentum viuum eſt fri-
gidum ſicut aqua; & ideo ſal ar-
moniacum eſt medium inter v-
rumque: & auripigmentum eſt
iccum, & Aurum viuum eſt hu-
midum: & ſal armoniacum neq;
eſt ſiccum neque humidum, ſed
medium; & eſt medium inter
ponderatum & leue, & ideo eſt
medium in omnibus: & aſcen-
dit ſicut aſcendunt alia tria;
ſed aurum facit ſe in ventre ter-
ræ cum calore magno, & fa-
cit ſe de auro pulchro, viuo
& ſulphure rubicundo claro

absq;

absq; lapidib. in 100. annis & amplius: & argentum efficitur de auro viuo claro & sulphure croceo coctis p 100. ann cuprũ fit de auro viuo grosso & sulphure rubeo grosso coctis p100. ann. & aurũ est nimis, id est, bene coctũ & ideo neq; ignis, neq; aer neq; aqua delet eum, quia calor Solis coxit eum nimis, i. bene, & indurauit, vt nulla res possit eum delere, & Argentum est crudum, & non est coctum sic, & ideo terra delet eum. Cuprum est cõbustum, & ideo nõ debet eum terra, nisi per multos annos, sed ignis cito delet eum. Plumbum est factum de auro viuo grosso & spisso, & de sulphure pessimo & mixto crudo parum cocto. Stãnum est de auro viuo pulchro ni-

nimis & claro, ſed de ſulphure peſſimo crudo parum cocto: ferrum eſt de auro viuo ſpiſſo & de ſulphure rubeo ſpiſſo nimis cocto. Nam ſi ferrum ſuper proiicias azeizar eius eſt rubeum. Azeizar eſt illud quod reſoluitur de metallis per aquas acutas, ſed eſt de meliori ſulphure quam plumbum, quia plumbũ eſt tantum de peſſima natura, quod cũ ſuo odore frangit aurum & ſtringit aurum viuum, quia quando aurum ſoluunt ſi darent ei odorem plumbi, verteretur in calcem; his viſis deſcendit ad illud quod eſt principaliter intẽtum in hoc capitulo, ſc. ſi eſt Alchimia docens, quod ſic patet ꝑ Ariſt. & Platonem & per hoc ꝙ quodlibet iſtorum metallorum

fit

fit de auro viuo & sulphure v
dictum est, & infert rationem
q; vnumquodq; istorum effici
tur per ignẽ currens sicut aurum
viuũ, & azeizar, q; fit & efficit d
istis, sc. est de calore sulphuris, q
azeizar de ferro est rubeũ, & de
cupro croceũ coloris viridis nõ
tãtum naturalis: quapropter hęc
corpora fiunt ex auro viuo & sul-
phure: sed q; natura facit in mul-
tis annis, nos possumus facere in
hora parua, vt de vitro: Ergo fe-
liciter possumus coquere aurũ
viuũ & sulphur vt fiant metalla:
Et potest fieri, de lapide deterio-
ri melior, vt in saphiris, & aliis
sicut natura facit bonos in loco
calidiori & ꝓpinquiori Soli; & sic
ut lapis q. est ꝓximus, igitur & co-
ctᵃ magis, & sustinet ignẽ & tarde
fran-

ſi ãgitur, ille magis valet, ſic magis valet aurum quam argẽtum, & argentum quam cuprum, & cuprum quam ſtannum, & ſtannum quam ferrum, & ferrum magis quam plumbum: & ſicut mali magiſtri faciunt cuprum de colore auri, ſic boni de cupro faciunt aurum.

Capitulum ſecundum.

Capitulum ſecundum, quod non poteſt fieri quin magiſteriũ ſit verum. Vitrum fit per 100. annos in ventre terræ de ſua natura, & nos facimus ipſum in parua hora per magiſterium. Ergo ſimiliter poſſumus facere aurum & argentum de auro viuo & ſulphure in parua hora, ſicut fit in terra per centenos annos. Item croceum eſt mixtum de

pauco

pauco nigro & multo albo cum calore ignis. Rubeum eſt magis nigrum quam album cum calore ignis. Cinericeum eſt magis album quam nigrum cum frigiditate aquæ. Ergo qui commiſcet omnes iſtos colores, procederet quaſi color auri, & croceus color cum calore eſt auripigmentum, & alius color eſt ſaphiris & tertius auri viui: Ergo non poteſt fieri quin color auri fiet: Et ideo nec fieri poteſt, quin aurũ fiat. Et ſi accipias aurum viuum, & faceres illud durum, & mutares de iſto colore in colorem auri fiet aurum. Et ſi tu exſicces humiditatem, quæ eſt in eo fit durum. Et accepit Abhuali ad Habizabenu filium ſuum, & miſit eum in domum quan-

uandam & accepit de plum-
o aluofoli, 4. libras, de alio plũ-
o, 2. de ſtagno, 3. de auro viuo
bram & mediam, lauauit cum
qua ſalis, & bulliuit illud in ace-
o ter, & poſtea miſit illum in
uum anſeris, & poſuit in olla
e ferro facta ad modum eius,
t ita grandi, & ſoluit plumbum
um ſtanno in olla quadam & di-
niſit ollam cum ouo deſurſum,
& bulliuit per 24. horas, & in
hora duodecima diſcooperuit,
& oſtendit filio ſuo, & erat du-
um ſicut mel, & album ſicut pla-
a argenti: Ergo habes tres ra-
iones, quod non poteſt fieri
quin ſit verum magiſterium: &
hoc confirmat per Ariſtotelem
& Platonem, & per omnes ſapi-
entes, ſed Ariſtoteles fecit illud
ita

ita obſcurum, vt nullus intelligeret, & infert quod Saturnus facit plumbum, Iupiter ſtannũ, Mars ferrum, Venus cuprum, & Mercurius aurum viuum, Luna platam argenti, Sol aurum. Et immiſimus aurum viuum inter ea, quæ ſe malleant, quia indureſcit vt diximus. Aurum viuũ eſt frigidum & humidum per corpus ſuum, calidum & ſiccum per ſpiritum ſuum, currens per frigiditatem ſuam, & nigrum & album, nigrum propter calorem ſuum, album propter frigiditatem ſuam, & habet ſuam nigredinem propter corpus ſuum, & albedinẽ propter animam ſuã, ponderatum in leue, ponderatum propter frigiditatem; frigidum propter corpus, leue pro-

pter

ter calorem, calidũ propter a-
mã. In facie habet nigredinẽ,
albedinem infra corpus ſuũ,
igidum in ſuperficie, calidum
terius. Et qui vult durare eum
ebet ſiccare ſuam humiditatẽ,
calefacere ſuam frigiditatem,
ſuum abſcõditum redibit ma-
ifeſtũ. Et quia Mercurius ha-
et magis ſpiritum quam alia,
lus loquuti ſunt philoſophi de
o. Et ſicut Sol magis valet, & dat
ortitudinem ſuã vſq; ad Satur-
um, & deorſum vſq; ad Lunam,
ta aurum eſt precioſius omni-
us aliis. Et ſi non poteſt fieri 2.
uod Saturnus non currat in
odem ſigno cum Sole, ita
on poteſt fieri quod hoc ma-
giſterium non trahat de plum-
bo aurum.

Capi-

Capitulum tertium.

De capitulo tertio, quod eſt de diſputationibus cum Geber. Incipiam dicere rationes cum Geber qui fuit magiſter magiſtrorum in hoc magiſterio: Ille dixit petra non eſt petra: petra inuenitur vbique, petra inuenitur in arenis: qui accipit eam, eã & diuidit in 4. elementa, & facit, ſicut ipſe dicit, habet bonum Elixir: & hæc dixit vt homines non intelligant: & iterum dixit quod ſi de ſuo Elixir daret fœminæ prægnanti, efficeretur maſculus. Et dixit quod ſi æger de eo biberet, ſanaretur de quacunque infirmitate: & hæc non dixit niſi propter obſcuritatem magiſterii: ſed omnis ſapiens intelligit cur ſic dicit: & temptant

ſtulti,

ſtulti, & non inueniunt, & temptant ſapientes & inueniunt: nã hoc ꝙ dixit de fœmina & maſculo, intelligit, quod ſi Elixir ponatur ſuper Lunam, fiet Sol: & ſic intelligenda ſunt alia ſua dicta.

Capitulum quintum.

De quinto capitulo. Quod eſt de diſputationibus Ihame Abindon nihil eſt dicendum; ſed in hoc quod eſt de dictis Abimate Alphabri magiſtri ſui, quem omnino approbat; dicit quod petra herbalis ſunt capilli, petra naturalis oua, petra animalis, ſanguis humanus: & hæc ſunt petræ philoſophorum ſicut Aramige dixit quod accepit filium ſuum in collo ſuo, & iurauit per Deum cœli & terræ, lapis eſt de

me, & in ipſo: & quando dicit de me intelligit, quod filius eſt de ſemine patris, & quando dicit in ipſo, intelligit capillos & ſanguinem: Et Ariſtotel. dixit, Duo ſunt lapides inuenti ſuper ſummos. Vnus eſt ponderoſus, Alius eſt leuis, & illi ſunt lapides philoſophorũ, vult dicere capillos & oua, & ita Maurirenus dixit noſter lapis precioſior omnibus lapidib. In omni loco inuenies abſconditũ: Hoc dixit propter ſanguinem hominis, qui vbique eſt: & nullus eſt qui aliud dixit, niſi propter hos lapides, quos accipias & diuides per 4. elemẽta, & laues & præpares ſicut oportet, & facies ſponſalicium & inuenies magiſterium, & non labores de auripigmento nec de ſali-

ſalibus nec de ſulphure: hoc eſt verbum Abimazar: Sed hoc dixit quod nullus ſic operaretur ad Elixir, ſed ad incorporandum, præparemus materiam & faciamus eam primam, & diuidamus in 4. elementa: fit enim prima per reductionem ad 4. elementa, de qua materia prima dicitur in fine metheororum, & laues cuprum cum aceto & ſale, vt auferas immunditiam eius, & faciat inde tabulas ſiue laminas ad groſſitudinem digiti, & habeatur de ſulphure ſublimato, & de ſale armoniaco, & redigatᵉ cuprum in calcē, & attenuemus ſuam materiam vt poſſet reuerti de groſſo in leue, deinde lauetur cum aquis fortiſſimis, vt recuperet humiditatem quā per-

diderat in calce, & tunc nicera-
tur cum elementis, & indure-
tur. Deinde sublimatur, & mis-
cetur aurum viuum præparatū
& fermentum de auro si aurum
facere volumus, vel de argen-
to si argentum, ita quod ignis
lapidis ponatur ad Elixir pro au-
ro, & non pro argento, & sic fiet
in paucis diebus quod natura fa-
cit per millenos annos.

Capitulum sextum.

In sexto capitulo, quod est de
disputatione cum Morieno di-
cit, quod Elixir tingit cum colo-
re suo, & non augmētat pondus,
quia debet esse species, & infert
petra. sc. sanguis non debet esse
mortua, id est, de homine mor-
tuo sed viuo: & vult sequi Adā &
Enoch & Moysen ab Aristot. &
Ale-

Alexandrũ Geber, Abimezer, Alpharabi Maurienum & multos Christianos: Et dicit quod induratio vel indurare est miscere res bene calidas cum multum frigidis, & quod ad soluendum non misceatur res frigida sed calida, sicut sal & vrina. Si vis esse philosophus naturaliter, dico tibi per sensum & ex parte legis vbicunq; sis, quod audias hominem sapientem, vt eas & discas ab eo cuiuscunque legis sit: quia lex philosophi est. Non interficias, non furtum facias, non facias fornicationem quod tibi vis alii velis, & ne sis maledicus, &c.

Capitulum septimum.

In septimo capitulo dicit, ꝙ grossum facere gracile, hoc est,

 quod

quod corpus quod eſt groſſa materia faciat primũ gracile, vt poſſit fieri ſpecies, vt facimus de auro & argento fermentum & dicit quod facere de ponderoſo leue, hoc eſt, propter ſublimationem: in præparatis corporib. operatur plus Elixir & dicit q̧ fimus equinus in operib. iſtis melior eſt quia in eo ſunt contrariæ fortitudines, calor, ſiccitas humiditas & frigiditas, & ideo indurat per calidum & ſiccum, & mollificat per calidum & humidum, & ſoluit per frigidum & humidũ. Et in hoc capitulo loquitur de dentibus diaboli, id eſt, de ſpermate, qui ſermo eſt falſus & maledictus in ſuperficie loquendi, quia quod cum peccato fit, non poteſt benefieri: & lex phĩ-

losophi de qua pri⁹ loquebatur, & cõtra illud omnino: & ideo nõ est nisi occultatio Alchimistica, & patet q̃ sit derisio, quia facilius sine cõparatione potest haberiq̃ nominat, & qui trãstulit in Latinũ, ille maledictus est à Deo.

Capitulum octauum.

Capitulum octauum. In ferro est parum de argento viuo, & non potest statim solui, & multa dicit de dentib. diaboli scil. de spermate, & nullum istorum intelligit esse verum: quia quod est contra legem Dei, & contra legẽ philosophiæ, vt voluit in sexto capitulo, & verũ est hoc quia veritas philosophię non est contra legem Dei: & ideo vsus spermatis non potest h c valere, sed est sermo metaphoricus & illu-

ſorius, ſicut alibi in hoc libro & propter hoc dicit. Fili quando iuro tibi dicere verum, credas eſſe mendacium, ſcil. ad literam: & ideo quando dico tibi caules, intelligas plumbum, & quando dico Almar caſſitha de auro ſcias quod dico tibi ſanguinem: & ſi eſt de argento ſcias quod dico tibi propter oua & ideo ſimiliter quando dicit ſperma, intelligit aliud, ſcilicet calidum & humidũ per quæ eſt operatio: Et in hoc capitulo dicit ꝙ tres ſunt ceræ, ſcil. cera nigra, alba, & rubea, ſc. capilli, oua & ſanguis: & infinita talia hic & alii ponunt nõ ad literam, ſed methaphorice.

Capitulum nonum.

In nono capitulo dicit quod Mercurius præparatur & cera rubea

rubea accipitur, & diuiditur in 4. elementa & ſicut calx cupri & fermentũ argenti quod eſt calx eius, & totum ſublimatur & proiicitur ſuper corpus pręparatũ: quia ſi non præparatur corpus, (hoc poteſt dupliciter intelligi) non ſuſtinet ignem: & ſic tangit omnia quæ exiguntur ad Lunã.

De capitulo decimo. Elixir non peioratur per mille annos ſi eſt bonum. Mercurius induratur cum aqua lapidis herbalis, & omnia alia opera ſoluuntur cum eadem aqua.

De capitulo vndecimo. Sublima corpus cum ſpiritu ſublimato, & proiice vnum ſuper 10. & quanto magis ſublimaueris, tanto melius erit. Ex hoc habetur quod corpus vt calces, & ſpi-

ritus vt elementa, & Mercurius ſublimandi ſunt ſimul vt fiat Elixir quæſitus fiat fixio medicinæ.

Capitulum duodecimum.

De duodecimo capitulo. Lapis noſter eſt oua, capilli & ſãguis capilli pueriles & virginales; & ſanguis ſimiliter & oua de nigris & albis gallinis, cum quibus ſit gallus, quia ſine gallo nihil valent: fimus equinus melior eſt, & debet mutari quolibet menſe. Primum magiſteriũ eſt quod induceres Mercurium; & quãdo habes induratum, redige in calcem, & ſolue ipſum, & redige ipſum in ſuam naturam, & ſublima ipſum: quando abluis calcem, laua multotiens, & poſtea incorpora & ad album magis valet

let cuprum, & ad rubeum magis valet plumbum: quanto magis sublimes auripigmentum & sulphur, magis valebunt; quãto magis solueris sal armoniacorũ, magis valebit; quanto magis albifices sal aluali, magis valebit.

Capitulum primum.

Dictio secunda. De primo capitulo dictionis secundæ, primo sublimamus Mercurium, & postea lauamus, deinde soluimus, postea induramus, postea incorporamus cum ære, & fit Luna, & nulla Luna est melior ea.

De quarto capitulo. Debes habere septem sales, quæ sunt sal nitri baurak, sal gemma, sal aluali, sal commune, Alumen,

vitriolum: & docet in hoc capitulo confectiones medicinales contra fumos malos, & odores corruptos: quando vis indurare Mercurium, vide quod olla ſit calida & ſicca ad modum oui & perforata tribus locis minimis foraminibus: Cuprum redige in calcem, & albeſcas eam cum ſale artificioſo & cũ aliis ſalibus, & fac deſcendere per totum barbatũ, & indura Mercurium, & incorpora cum eo, & ſublima & quotiens ſublimabis, tanto melius vt fiat Luna.

Capitulum primum.

Dictio tertia cuius primum capitulũ eſt præparatio corporũ, quod fit per fortitudinem ſaliũ, per fortitudinem lapidis & ſpirituum, & aceti, & cum aliis rebus:

us præparatio sua, est subtiliare
ɔsum, et mutare in naturã vel
ıateriam primam & in aliã na-
ıram altiorem prima.

De capitulo 4. ad solem, mit-
e terram, aerem, aquam, ignem
ıercurium rubeum, & fermen-
ım solis, & de corpore plum-
um, aut aliud. Ad lunam, mitte
erram, aquam, aerem, mercu-
ium, fermentum lunæ & cuprũ,
ut aliud de corporibus.

De 5. capitulo fermentũ non
st nisi, de sole & luna, & fit hoc
ıodo, fac ea calcem, & ablue, &
ɔlue, & mollescunt et induresc-
unt, vt sint de prima materia, &
ıisceatur bene cũ corpore mi-
ori, scilicet cũ calce de plum-
o ad solem, & de calce cupri ad
unam.

Capi.

CAP. I.

De dictione quarta capitulo primo: corpus ideo præparatur, vt ſpiritus poſſit cum eo citius adunari: quia ſi corpus prius nõ pręparetur, nihil valeret: hoc dicit propter calcẽ corporis, quæ debet cõiungi elementis & mercurio: quãdo ſublimas ſulphur, aut auripigmentũ, aut ſal armoniacũ nõ aperies aliter donec ſit frigidũ: nõ remaneat quin corpus minus: hoc dicit pro calce, quod vis coniungere cum fermento, ſit ſublimatum & induratum, & mollefactũ bis vel ter. Corpus minus eſt cuprum, vel plumbum: quia accipe cuprum, & fac ipſum calcem, & fac valde album multotiens, & ſolue, & habebis argentum.

De

De 4. capitulo: In Elixir mi-
ent corpus, corpus & spiritum,
est, mercurium, & elementa,
fermentum, & de omnibus fit
onfectio vna. Elixir est verbum
ræcum, & dicitur IC. xir. IC. est
elius, xir est census: vnde dici-
ır melior de thesauris, sed Al
t articulus Arabicus.

CAP. I.

De dictione 5. cap. 1. cuprum
t tribus modis, scilicet herme-
icum, naturale, & nauarrere,
t calidum & siccum, sed non
t multum calor suus, & est hu-
idum alumlum, quia aliter
on solueretur. Et cuprum fit
: auro viuo grosso, & de sul-
hure rubeo cocto in ventre
rræ per centena annorum,

sed

ſed non eſt coctum tantum, v
aurum, et non eſt combuſtum
ſicut ferrum, et ideo eſt leue ad
mutandum, et eſt magis pro-
pinquum argento quod auro,
quia habet de ſulphure minus
quam de auro viuo, et quando
percutis cuprum, ſi ſonat, illud
eſt melius, ſed non opereris de
cupro armenico in hoc magi-
ſterio, cuprum tale eſt nigrũ, et
multitudo ſulphuris quæ eſt in
eo confundit ipſum, et ideo nõ
potes lauare ipſum, nec album
facere, quia nõ poteſt dealbari,
niſi per multitudinem auri viui.
Et aurum viuum eſt argentum
vbi, quia argentum eſt coctum
magis, et ſi tu percutias in cu-
pro armenico, ſonabit ſicut res
combuſta.

De

De capitulo secundo plumbũ
st 4. modis, plumbum mixtum
um stanno, et plumbũ natura-
:, et plumbum euchachia, et
lumbum gessuri, et natura sua
st frigida et sicca, et plus est de
rigiditate quam de siccitate, et
n eo est multa humiditas, et
lumbum est de auro viuo gros-
o, et de sulphure grosso, et plus
le auro viuo, non est multum
coctum, et ideo remansit molle,
et soluitur statim; et quia argen-
tum viuum est ibi multum, est
magis de natura auri. Vbi quia
aurum est de pulchro auro viuo
et de pulchro sulphure, et hoc
est de grosso auro viuo, et de
grosso sulphure spisso non claro;
et aurum est coctum et illud est
crudum, et qui scit præparare le-
uiter

-niter mutat se in naturam aur
et plumbũ melius est magis pō
derosum, et quando scinditur
ipsum, est album, et quãdo per
cutis non sonat: et quando fun
dis, tarde infrigidatur: pro infu
sione plumbi et cupri docet fa
cere lutũ magristeri pro vasis ta
ciendis et liniẽdis, et dicit quod
melior modus est, vt separetur
ab ea virtus ignea, et euaporet
plurimum humiditatis super
fluentis siccitati, et remaneat de
humiditate illud quod contine
tur in siccitate, quare non sepa-
ratur, imo quando purgatur q
mouetur in ea liquefacit ipsam
non ergo moratur, quin aggre-
getur corporaliter in oleo vel
aqua ei pure super ignem. Am-
plius postquam sciuimus hanc
viam,

ã, invenimus sulphur cõmu-
e conueniẽter commiscere in
lixir rubea et alba, licet sit me-
ius cum rubea Elixir: et inveni-
nus arsenicum cũ albo melius
xperimẽto: cum tamen omne
mni sit conueniens. Amplius
possibile est nobis, vt præpare-
nus cum rubeo bonitatem ali-
quã quæstus, rubificamus ipsum
cum rebus quas ignis rubificat,
siue rubefacit, et sunt aquæ a-
tramentorum, et fiunt tingen-
tes in citrinũ: est ergo illud quod
est ad albificandum album cum
proventu intentionis suæ magis
intellectæ rubeum rubificans.
Substãtia igitur cõiunctiua hic:
est humiditas aggregata, quam
ignis non separat: et iam perve-
nit ad nos ex his oleis.

Cap.

CAP. V.

De inquisitione substantiæ fixæ, quæ est [illegible] eis, quæ diximus.

QVæsiuimus substantiã fixã & inuenimus eã esse omn[illegible] quod non fugit ab igne, & ips[illegible] est, aut corpora liquefactiua, au[illegible] nõ liquefactiua: & inuenimus o-mnia illa operationẽ recipienti[illegible] aut prohibentia nos. Verumta-men liquefactiua propinquiora sunt in assimilatione et meliora et in ipsis dum permanent cor-pora habentia coniunctam li-quæfactionem, non est possibile cõmisceri aliquid, & dum subli-mantur fracta: partes cum qui-bus possibile est currere fixam, possibile est ut redeant ad dispo-sitionem suam super ignem: o-portet ergo vt aduramus ea &

calci-

lcinemus, etsi possibile est vt
lcinemus ea, post combustio-
em faciamus, ita vt fiant pul-
s, qui forsan non curret. Et-
m quidem destruitur ab eis
rma speciebrum eorum: quo-
iam Arist. declarauit in auditu
aturali, quod experimentum
estruit formam specificã. Cum
rgo perueneritita, possibile e-
it nobis, vt per ea consequamur
ntentionem: & vidimus & be-
e; vidimus vt assumamus ar-
entum & stannum, aut ex ar-
ento quod melius est, aut ex
lumbo & auro, aut ex auro
uod melius est, aut ex ære, &
alcinabimus ea; & possibile est
obis vt accipiamus calcem ex
rgento, & est cerussa alba, &
rit vnum ex albificantibus, aut

exau-

ex auro, et eſt puluis rubeus ſicut vtzifur, et erit vnum ex rubificantibus.

CAP. VI.

De compoſitione Elixir.

POſtquam ad album peruenerint oleum & tinctura & calx & omnia illa albificantia, & ad rubeum tinctura & oleũ & calx, & omnia illa rubificantia: neceſſe eſt nobis componere inter ea, & permiſcere ea, vt ſint ſubſtantia vna, & illud quod non eſt poſſibile, niſi per introitũ ipſorum & commixtionẽ ipſorum: & nos iam vidimus in eis in quibus uſi fuimus modis experientiæ, quod cum aquæ permiſcentur & commiſcentur vehementer, deinde excoquuntur, exſiccantur & coagulantur; conglutinan-

tinantur ita, quod si vicerit summa volatilis summam fixi: volabit cum ea, etsi non vicerit figetur intro cum ea, fit igitur æqualiter. Et vidimus plurimas res resolui & coagulari, & virtutem earum remanere in Elixire, de quibus sunt sal cõe, alumem & sal armoniacus & dragantum: & sciuimus quod prædicta plura scientiæ naturalis quod est possibile vt res substantiæ quarum radix est ex terra & aqua resoluantur: & currentes fiant, deinde sciuimus per canones alios q̃ istæ Elixir prædictæ cum resoluũtur, non prohibet earũ resolutio ab operationibus radicalia omnino; imo remanet nobis de virtute earũ q̃ volumus: testificatur enim ad credẽdã meditatio-

tionem experimentum. Vidimus ergo de rebus convenientiores ad illud, resolutionem & cursum, deinde congelationẽ, vt vnione substantia radicis fiat res vna, stans, tingens, profundans, consolidans, perseuerans: & æstimauimus, quod quando usi fuimus cõscrutatione aquarum calidarum permixtarum, resolutarum, commixtarum, secundum assiduitatem quod erit illud loco resolutionis: fecimus ergo illud in rebus ad experiendum: & quantoque valuit, & quandoque nõ valuit aut propter debilitatem instrumentorum, aut defectum in opere aut propter res particulares accidẽtes in opere, quæ non comprehendũtur. Fuit ergo nostra intẽ-

tio

tio ad hæc duo capitula in summa complementi artis Elixir. Aduenit ergo cum laude Dei intentio quæsita, & fuerunt radices albi, argentum viuum præparatum, & sulphur, & arsenicũ albificatum, & cerussa corporis, quæ coniuncta & permixta sunt Elixir integra: & fuerunt radices citrini, sulphur præparatum, & argentum viuũ præparatum, & arsenicum albificatum & rubificatum; & calx corporis, & melius in illo est, vt omnia sint rubificata: deinde componantur, vt fiat ex eis Elixir integra.

CAP. VII.

De elementis extractis à partibus animalium, & eorum comparatione ad elementa mineralia.

Postea audiuimus & vidimus

multotiens, quod possibile est vt ex capillo & ouo, & sanguine, & multis partium animaliũ fiat Elixir. Incipimus ergo experiri an hæc haberent suspensionem & impressionem in corporibus liquefactiuis: Inuenimus itaq; ea non imprimere sed fumũ eorũ: Ipse n. suspenditur cum corporibus ita quod cooperit argẽtum cum citrinitate: & similiter argentum ignitum cũ submergitur in eo imprimitur. Sciuimus ergo quod in eis est tinctura, & q; in eis est suspensio: & sciuimus quod capilli & sanguinis & omnium decoctorum salsorum coagulantur aquæ in salẽ: & sciuimus quod quando volumus separare tincturã, & suspensionem ab eis non est possibile q; sit nisi cum

cũ igne & ſublimatione, ita vt nõ tingant: & ſciuimus ꝙ primũ ꝙ ex eis diſtillatur eſt aqua, deinde oleum, quoniã fixius eſt ſuper ignem: diſtillamus ergo ea cum igne ſubtili in cucurbita & alẽbico: diſtillata eſt ergo aqua: deinde incepit oleum cum igne diſtillari, diſtillamus ergo ambo tã diu donec finita fuerint, & remanſerit lex; quã cum igne multotiẽs tã diu cõbuſſimus, donec exiuit calx fixa ſuper ignẽ; aduenit ergo nobis ex ea calx fixa, deinde ſciuimus ꝙ tinctura eſt in oleo rectificauimus ergo ipsũ, deinde decoxim⁹ ipsũ nõ in re alia, niſi in aqua ſua, cũ ſit aqua eius calida & ſalſa, & cõgelet' in ſalẽ armoniacũ tali decoctione leui tã diu donec extraxim⁹ tincturã ei⁹
 dein-

deinde accepimus oleum, & decoximus ipſum in aquis temperatis in acuitate tam diu donec purgauerimus ipſum & dealbauerimus ipſum, & vſtionem remouerimus ab eo: peruenerunt ergo per illud liquefactio & suſpenſio, & destructa eſt ab ipſo aduſtio, & purgauimus eius calcem tã diu, donec facta eſt puluis albus ſicut nix: & invenimus aquam eius hic ſicut argentum viuum in mineralibus, & oleum ipſius ſicut eſt ſulphur, aut arſenicum; & calcem eius ſicut eſt calx argenti vel auri in mineralibus: & Elixir aggregata eſt ex eis ſicut Elixir, quæ eſt ex mineralibus; verumtamen largior eſt & melior, & abundantius operans & ſublimius.

Cap.

CAP. VIII.

De præparatione spirituum & elementorum ex animalibus.

ARgentum quidem viuum accipias & congelas ipsum cum vapore stanni si est ad albũ; aut plumbi, si est ad citrinũ: & illud est vt ponas ipsum in fouea, et pulueriſes ſuper ipſum ad album cinerem aut marchaſitam argenteã, et ad citrinum, marchaſitam auream, aut ſulphur, aut cinerem etiam, et effundatur ſuper faciem eius roſa ſalaſiob fuſum: ita vt non miſceatur ei: fiat illud multotiens donec congeletur in lapidem: et quandoque ponimus ipſum in concauitate plumbi, et fingimus piſtillum mortarii in plumbũ bene donec fortaſſe congeletur, et

ſuperponimus ipſum ei, deinde euellimus ipſum cum ferro mul totiens donec congeletur in lapidē, & ſi ipſum cōgelare volumus, conterimus ipſum cum ſinapi contrito cum aqua donec moriatur in ipſa, deinde permiſceamus cum ſale & atramento, poſtea ſublimabimus ipſum ab eis multotiens; tunc ſi eſt ad rubeum imbibimus ipſum poſt aſſationem & ſublimationem rubedine ſulphuris in aqua ſua, & ſublimabimus ipſum, & aſtringimus donec coaguletur & congeletur in collo kimenæ, omnis vero ſublimatio ſiue congelatio & conſtrictio, eſt poſt diſtillationem. De Arſenico vero & ſulphure viſum eſt eſſe conueniens, vt terantur valde cum lima-

limatura ferri & decoquãtur in ipsa cum aceto, donec exsiccẽtur, deinde assentur, post sublimentur, & iteretur opus, siue incerentur cum sale & atramento & talc, & nora, & calce maiori: & quandoq; constringuntur à vitro & ære vsto singulariter aut coniunctim, & cõgelantur sicut sal & cristallus, & iteretur sublimatio multotiens donec ad finem perueniat. Oleum vero de capillis & reliquis post sui cõgelationem cum calore nõ feruente assidue donec inspissetur; deinde post acceptionẽ tinctu - ræ ab eo, decoquatur in aqua, in qua iam decoctum est talc & calx & forte aluali tam diu donec egrediatur ab eo nigredo eius & dealbetur.

CAP. IX.

De calcinatione corporum.

CORpora quidem quandoq; appodiantur, id est lauantur sale armoniaco et aceto, et quãdoq; aduruntur cũ adurentibus tã diu donec recipiãt contritionẽ cum sale armoniaco. Et sulphure, et quandoq; cibantur argento viuo tam diu donec sublimetur ab eis argentũ viuũ multotiens donec remaneat puluis, deinde illud quod quæritur ad album imbibatur aqua salis distillata et teratur et dimittatur semper cum alba tamẽ siue ablutum fuerit, donec fiat res cui non sit pars: et illud quod quæritur ad citrinum, imbibatur aqua atramentorum vnius et vnius, aut coniunctim, et rubedine

dine ſulphuris aut aliorum, et oleo ouorum, et aſſiduetur aſſatio eius donec rubificetur, et fiat puluis cui non ſit pars.

CAP. X.

De reſolutione.

FAciliorem vero modũ quem vidimus ad reſoluendum eſt conuerſio naturæ ſpecierum ad res recipientes reſolutionem in ſua ſubſtantia, ſicut ſal & atramenta: & vidimus fortiorem earũ eſſe ſalẽ armoniacum, ipſum itaque reſoluimus & aſſiduauimus imbibitionem rei ex eo terendo, & aſſationem eius cum calefactione tam diu donec cõgelẽtur totũ in ſalẽ armoniacũ. Et illud eſt vt effundatur ſuper ipſum quantitas aliqua ſalis ar-

moniaci resoluti: deinde dimittimus ipsum corpus donec dẽsetur deinde ponamus ipsũ in sacraitati id est in sartagine, vel bruma: quod est genus vasis, & approximamus ipsum igni leui, cumq; fringere incœperit, remoueamus ipsum, deinde imbibamus ipsum: postea iteremus illud, & faciamus illud vicibus 10. deinde imbibemus & iteremus imbibitionẽ rursus, & faciamus illud donec inceretur, & est vt liquefiat super ferrum ignitum: deinde dissoluatur in aquam, & non remaneat ei vestigium ex 20. imbibitionibus, vsque ad 30. imbibitiones, & non multiplicatur nisi quãdo volumus compositionem per contritionem, & rectius quidem Elixir rubeus

est

eſt vt ſal armoniacus reſolutus ſit rubeus ita vt imbibatur ex aqua atramẽti, & ſublimetur donec rubificetur, deinde reſoluať Ipſę vero aquę animaliũ ſuntquibus ipſa cerãtur & rubificentur: Cumq; cerantur reſoluimus ea ſi volumus cũ inhumatione in kimena habente os longũ ligatũ in fimo diſcooperiẽdo ſuper eã & cõmutando fimũ, vel ſuſpenſione in puteo reſolutionis, vel modis aliis inhumationis eorũ in roribus; & ſuſpendemus in puteis, aut in cucurbita cæca, cum vapore aquarũ calidarũ: & ſunt aquæ in quib. decocta ſunt aluali & nora vicibus plurimis, adeo donec in ipſis aduratur pẽna, & ꝓiiciatur in eis ſal armoniacus. Et ſi q̃ratť ad rubedinẽ, ponatur

in eis ſal & atramenta. Nā cum nos in his viis inceſſerimus, reſoluetur quod in eo eſt inter 40. dies, vſq; ad tres menſes. Cumque reſoluentur aquæ, congregabimus eas & inhumabimus eas in fimo donec commiſceantur. Deinde ponamus eas in inſtrumento inhumationis, & inhumabimus eas in cinere calido, donec rubeſcant, deinde exſiccentur & coagulentur, & eſt Elixir: & quandoque imbibemus ipſum aquis acutis donec permiſceantur cum illo, & reſoluantur adinuicem, & aſſabimus ipſum, et faciemus illud quantitate 30. vicium et plus vel minus, donec penitus non euaporet, aut euaporet totum: Et ſcias quod quādo euaporat totū

tunc

unc iam bene operatus es in
ompositione, sed errasti in cal-
e. In frigida ergo ipsum, & in-
enia vt addas in tinctura & sus-
pensione, dum tamen in hoc nõ
it exitus à termino, ita vt totum
uaporet.

CAP. XI.

De complemento huius operis, & de proprietate Elixir, & quæ sit eius virtus.

Hæc Elixir tingit tinctura sua, & submergitur oleo suo, & figitur calce sua, & oleum quidem est aggregatiuum siue aggregãs, & coniungens inter tincturam subtilem valde & calcem, & argentum viuum est deferens tincturam, & cum profundatur in aliquo oleum antecedens cum

calce tingẽte cum tinctura profundatur cũ eo; & quãdo figitur calx figitur cum ea, & nõ separãtur ab inuicẽ pp vehementiã cõmixtionis siue cõtinuationis: & extractũ calcis est terra: Et album quidem completur tribus rotis, in quibus non est ignis: & citrinum completur 4. rotis.

Explicit exempla cum laude Dei & eius auxilio, exempla dico Abhuali Principis cognomine Auic. ad Hasen Regem patrem suum de re tecta.

Capitulum primum est primo vtrum ars sit vera: secũdo de proprietatibus & operationibus Elixir, & componentium eam. Secundum de inquisitione tincturę albę; & est totaliter de subli-

[for]matione Mercurii, & concer-[n]entibus eam: tertium de inqui-[si]tione tincturæ rubeæ; & est to-[ta]liter de extractione rubedinis [à] sulphure & armoniaco & de ru-[b]edine Mercurij: quartũ de sub-[st]ãtia permiscibili liquefacto, & [e]st totaliter de substantiæ con-[i]unctione, siue substantiæ albæ [s]ulphuris & armoniaci sublima-[t]ione & præparatione, & de con-[c]ernentib. hæc: quintum de in-[q]uisitione substantiæ fixæ: & est [q]uod oportet habere corpora [c]alcinata: sextum de composi-[t]ione Elixir, in quo docet, 6. [n]otabilia ad componendum E-[l]ixir. Item de inceratione & in-[t]rantibus Elixir: septimum de [e]xtractione & rectificatione e-[l]ementorum, de partibus anima-
lium.

lium & eorum comparatione ad elementa mineralia: octauum de præparatione ſpirituum & elementorum: & eſt primo de præparatione ſublimatione & rubificatione Mercurij ſecundo de præparatione & ſublimatione ſulphuris & armoniaci, tertio de præparatione olei animalis: nonum de calcinatione corporum: decimum de reſolutione: & eſt de niceratione, ſolutione & vera mixtione: vndecimum de operationibus Elixir & partium eius.

Expliciunt capitula.

Tabula ſuper præcedentem librum.

uere duplex vm. 4. ſignum
uod aduſtio ſit remota. 4. Eli-
r proprietates & operationes,
eſt, 1. 2. ſex notabilia ad com-
pnendum Elixir. 6. Per nicera-
onem poteſt Elixir compleri.
Item, 10. bis numerus intran-
um Elixir. 6. Elixir ex vegeta-
libus præcellit Elixir ex mi-
eralibus. 7. mineralia ſunt me-
ora ad Elixir quam vegetabilia.
quæ mineralia ſunt meliora
m ad album quam ad rubeum.
aquæ omnium ſalſorum coa-
ulantur in ſalem. 7. Argentum
iuum quære in Mercurio: Ar-
enicum quære in ſulphur. Cal-
inatio corporum eſt neceſſa-
ia. 5. de calcinatione corporum.
. calces rubificare. 9. diſtillatio
apidum. 7. elementorum ex-
tra-

tractio&rectificatio.7.cõparati
elementorũ vegetabiliũ ad ele
méta mineralia.7. præparatio o
lei lapidũ.8.fimus equinus.3.Itẽ
10. bis fixio duplex. id eſt, cauſſ
fixionis. 4. figi poteſt medicin
ſola inceratione,6.Itẽ,10.bis fix
ſubſtãtia eſt duplex,5. ſed mine
ralis eſt melior vegetabili ad Eli
xir, 5. Itẽ, q̃ mineralium eſt ali
melior tã ad album q̃ ad rubeũ
5. Inceratione ſola poteſt Elixi
cõpleri,6. Item 10.bis. Inceratio
quomodo fit, 10. Incerationis ſi
gnum 10, Incerationum ſequi
ſolutio,10.lapidum diſtillatio, 7.
liquefactio quid eſt, 4. Minera-
lia ſunt meliora quam vegetabi-
lia ad Elixir, 5. Elixir ex vegeta-
bilibus præcellit Elixir ex mine-
ralibus, 7. quæ mineralia ſunt
me-

res cum aquis atramentorum
4. Rubificare calces, 9. rubifi-
care salem armoniacum, 10. Sal-
sorum omnium aquæ cõgelan-
tur in salem, 7. sal armoniacus est
fortius inter omnia soluẽtia, 10.
salis armoniaci rubificatio, 10.
Solutio, de ea plura notabilia, 6.
Item, omnia soluentia sal armo-
niacus est fortius, 10. solutio se-
quitur nicerationem, 10. locus
solutionis triplex, 10. tẽpus solu-
tionis, 10. sublimatur Mercurius
vt fiat permiscibile & primũ, 2.
sublimatio Mercurii & p̃paratio
ante sublimationẽ, 2. Item, 8. ter-
minus sublimationis, 2. de subli-
matorio & partibus eius, 2. de di-
uersis coloribus sublimati, 2.
præparatio substantiæ albæ sul-
phuris & armoniaci duplex, scil.
sub-

ſublimatione & decoctione, 4. præparatio ad ſublimationem ſulphuris & armoniaci, 8. ſulphuris & armoniaci rubedo quomodo extrahitur vide in Rubedo præparatio ſubſtantiæ albæ ſulphuris & Arſenici duplex, ſcil. ſublimatione & decoctione, 4. diſſimiliter ſe habent ſulphur & armoniacum ad album & rubeũ, 4. præparatio ſulphuris & armoniaci ad ſublimationem, 8. vaporationis cauſſa ter, 4. quare aliquid non vaparat, 4. vitrificantia, 2.

Non mea ſcripta nego, lege ſcripta quæ tibi lego.
Arſenicum fore dic animam, ſed ſpiritus eſſe
Argentum viuum, calx corpus dicitur eſſe
Spiritus eſt tingens animam ſubiungere dicas.

Tin-

Tingens & margens calx figit & est vi-
lixir.
Est aqua stillantis oleum vitaque fit a-
Pigmentum vita corporum stat calx a-
malis
Vnum coniungit, duo componunt me-
cinam.

Elixir componitur ex 3. scili-
cet ex calce metalli vilis & pre-
tiosi, & vocatur corpus, & sub-
stantia fixa; & ex argento viu-
præparato quod est secundum,
& tertium est substantia coniun-
ctiua & est spiritus aereus con-
iungens reliqua duo, & conti-
nens ne ab inuicem diuidantur,
& est fixio ex primo col. ex
secundo connexio, ex sexto in
quo est tota occultatio: sed ad
Solem rubificentur omnia cum
virtute ignea sulphuris.

Ex

EXPLICIT.

AD RAYMVNDVM qui ſcripſit de viridi Leone.

Incipit breue breuiarium fratris Rogeri Bacon, de dono Dei.

BREVE breuiarium breuiter abbreuiatum ſufficit intelligenti, ſi fuerit diligens: Ignoranti autem atque negligenti breuis eſt prolixitas: Intelligenti itaque loquor atque diligenti, qui & fundamenta regulæ naturalis, quæ Alchymia naturalis innuitur à cũctis quidẽ philoſophis poſita nõ de-

deponit, ne male ſuppoſita fu
ſe ſupponit. Non illis quippe i
gnorantibus loquor qui vt bru
ta ſenſibiliter ambulantes ea ſo
lum credunt eſſe poſſibilia, quæ
communis vſus, & inferioris na
turæ communis curſus commu
niter operatur. Ille pro certo eſt
philoſophiæ naturalis & ration
inimicus quicunque naturale
eſſe poſſibilemque metallorum
inuicem tranſmutationem ne
gat. Et tu quoque ô pater Ray
munde qui etiam ſolum quar
tum librū Metheororum credi
& vnica auctoritate hanc tātam
talemque ſcientiam conde
mnas: Hoc ſolum habes in tu
defenſione quod in eodē, quar
to libro capitulo vltimo dicitur
Sciant artifices Alchymiæ ſpe
cie

ties vere transmutari non posse, &c. Quia autem non intelligentis tui contra verum sæuit opinio, quam solũ, quarto Metheororũ sufficienter suffultam æstimas, ac defensam pro veritatis naturalisq; rationis defensione pugnabo: Inermis quidem pugnam securus aggredior: sciens quoniam baculo tuæ defensionis corrues; scutumque meæ defensionis totum pro me non ex opposito deferens: Et erroris proprii fidelis testis effectus Alchymiam naturalem atque possibilem in metallorum transmutationibus ore proprio prædicabis. Neautem par in parem imperium gerere videatur, omnibus aliis defensionibus armis renuncio. Illius solius, quar-

ti libri Metheororum quam pro te maxime contra me vero potissime prætulisti contentus auctoritatibus tanquam armis naturalibus sapientiæ manibus fabricatis, metallorum inuicem transmutationem esse possibilem auctoritates philosophorum probant, quod ratio naturalis instruxit, sicut ex quarto Metheororum probari dinoscitur.

De compositione metallorum.

Incipiamus ergo generationem metallorum ostendere, modumque compositionis eorum. Si autem inter inferiora corpora euidentem habent cõpositionis rationem: quod ex eorum ductibilitate, & alienæ sub-

ſubſtantiæ permixtionis repulſione probant philoſophi, ſecundum quod vbique fere in libris eorum Alchymicis atque naturalibus reperitur, metalla omnia ex ſulphure & argento viuo naturaliter atque materialiter eſſe compoſita docuerunt: Specierum vero metallorum diuerſitatem, ex diuerſitate depurationis materiæ, & digeſtionis rationabiliter aſſeruerunt peruenire: Hoc itaque ponimus ſicut & philoſophia ponit, & ratio cui concordat vſualis experientia minerarum pro Alchymiæ naturali, rationabili, atque inexpugnabili fundamento. Oportet ergo tecum ó pater promiſſa reddendo agere, & pro defenſione mea: Imo

verius rationis tuo vti baculo, vt ſic mirabilior laudetur victoria. Tum & Alchymia defenſa fuerit quibus patet amplius impugnari. Diximus pro fundamento quod metalla omnia compoſita ſunt ex ſulphure & argento viuo: quod ſic quidem intelligendum accipimus, vt in modũ compoſitionis referamus in libro quarto, Metheororũ quod contra opinionem meam ſcriptum eſt. Argentum viuum eſt elementum ductibilium, & eſt vt aqua quæ miſcetur cum terra nimium ſubtili mixtione forti. Et propium eius eſt quod coagulatur ex vapore ſulphuris. Videtur vero quod argentum & quæ ſunt ſimilia, elementa ſunt omnium ductibilium: Et ideo

ideo miſcetur argentum viuum cum naturalibus corporibus, quia eſt de ſubſtantia eorum. Et ſi fuerit argentum viuum purum, coagulabit illud vis ſulphuris albi non vrentis. Et iſtud eſt res optima, quam recipere poſſunt illi qui operantur Alchymiam, vt conuertant illud in argentum. Et ſi fuerit mundum ſulphur optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis igneitatis ſimplicis non vrentis, erit res optima quam recipere poſſunt Alchymiſtæ, vt ex eo faciant aurum: hoc enim ipſum conuertit in aurum. Et ſi fuerit argentum viuum bonæ ſubſtantiæ, & ſulphur non purum, quod ſcilicet ſit in eo vis adurens conuertit ipſum

in æs. Argentum etiam viuum si fuerit malum porosum, immundum, terreum & sulphur non mundum, fiet ex eo ferrum. Stannum vero videtur argentum viuum bonum habere, sulphur vero malum; & hæc non bene mixta: Plumbi vero grossi, Argentum viuum est malum ponderosum, luteum, sulphur eius malum mali vaporis, & fœtidi, & debilis, vnde non bene gelatur. Artifices faciunt gelationem fere sensibilem artificialiter; quamuis artificialia non eodem modo sint quo & naturalia, nec tam certa, licet propinqua sint & similia: Et ideo creditur, quod compositio eius naturalis sit hoc modo,

vel vicina huic: ſed ars debilior eſt quam natura, nec conſequitur eam, licet multum laboret. Sciant artifices Alchymiæ ſpecies vere tranſmutari non poſſe; ſed ſimilia poſſunt facere, & tingere rubeum citrino, vt videatur aurum, & album tingere colore, quo volunt donec ſit multum ſimile auro aut æri: Poſſunt etiam plumbi immunditiam abſtergere, verumtamen ſemper erit plumbum, etſi videatur argentum: Sed obtinebunt qualitates alienas, vt errent in eo homines, vt qui accipiunt ſalem & ſalem armoniacum.

Cæterum q; doctrina ſpecifica

aliquo tollatur ingenio ego non credo possibile. Nec est quod vna complexio in aliam vertatur: quia ista sensibilia non sunt doctrina, qua permutatur species, sed sunt accidentia, & proprietates; doctrinæ autem eorum non sunt cognitæ: quod cum doctrina sit ignota, quomodo potest sciri vtrum tollatur ratione, vel quomodo tolli possit; sed expoliatio accidentium, vt vaporis, coloris, & ponderis, vel diminutio non est impossibilis, nec contra hæc ratiocinatio stat. Cæterum portio cõpositionis istarum substantiarum non erit in omnibus eadem: Hæc ergo in illam permutari non poterit, nisi forte in pri-

primam reducantur materiam: & ſic in aliud quam prius erat permutetur: Hoc autem per ſolam liquefactionem non fit, ſed accidunt ei ex hoc res quædam extraneæ: Hucuſque exitus eſt, finiſque quarti Metheororum. In cuius prima parte contra te ô pater Raymunde euidens eſt ratio: Et in vltima quoque licet pro parte tua ſuperficialiter videatur: Hoc enim plane ſcribitur: metalla quidem omnia ex argento viuo eſſe, & ſulphure ipſum argentum viuum coagulantur. Ex quo concluditur omnium metallorum & vnam eſſe naturam vnitate ſpeciei: quia ſolum eſt argentum viuum vnius ſpeciei, nec diuerſarum ſpe-

cierum inueniuntur ſulphura. Iſta autem materia eſt diuerſificata ſecundum diuerſitatem depurationis & digeſtionis diuerſitatem conſequitur ſpecierum, vt ibidem plane innuitur vndique vna exeunte materia argento ſcilicet viuo & ſulphure: quod ſic patet. Ait enim primo: Si fuerit argentum viuum purum, coagulabit illud vis ſulphuris albi non vrentis: Et hæc coagulatio eſt in argento: Poſtea ait de conuerſione in aurum: Quod ſi fuerit ſulphur mundum optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis igneitatis ſimplicis non vrentis, conuertit argentum viuum purum in aurum. Conſideremus ergo diuerſitatem

com-

compositionis auri & argenti, & vtrumque inuenimus compositum ex eadem materia, videlicet ex sulphure & argẽto viuo; sed diuersitatem inueniemus depurationis & digestionis: quia in argento dicitur esse argentum viuum purum & sulphur album non vrens: In auro autem dicitur argentum viuum similiter purum, & sulphur optimum cum rubore clarum: Inter argentum igitur & aurum est notata diuersitas depurationis; cum dictum est de solo sulphure auri mundum & optimum, & clarum, non vrens, & de sulphure argenti, quod sit tantum album non vrens: Inter ipsa notatur etiam diuersitas digestionis, cum

dictum eſt, de ſulphure argenti quod ſit album; de ſulphure vero auri quod ſit cum rubore: color enim ſequitur digeſtionem. Et ſicut eſt etiam in animalibus color albus in vrinis minus digeſtis & decoctis; rubeus vero in vrinis excedentibus & combuſtis, ſit & decoctionis & digeſtionis minoritas. In plumbo quoque & ſtanno, ac in argento, licet vnus colorem relinquet album ex defectu virtutis igneæ. In auro autem decoctio temperatiſſima citrinum temperantiæ colorem induxit. In ferro autem & cupro rubeum & viride, & nigredinem quoque, quæ eſt in vrinis quoque combuſtionem ſignificant, ex

nimia

nimia decoctione materiæ non depuratæ, ab vnctuoſitate ſulphurea, quæ ei tā combuſtionis inepta procreauit digeſtio cum materiæ depuratione nō bona: hæc enim omnia ibidem colliguntur ex textus intelligentia vera: Argentum autem viuum ut ibidem dicitur, quod eſt elementum liquabilium, & metallorum materia cū ſulphuris accretione calore agente cōgelata in ſucceſſu temporis in alicuius ſpeciem.

De triplici humiditate ſulphuris.

EST autem argentum viuum compoſitū ex ſubſtantia terrea & aquea, ſulphurq; admixtum habet, ſicut etiam patet ex hoc, quod omnia metalla cremat

mat si diu decoquantur cū eo
& instanti mixtionis suæ cum eo
illa puluerisat & frangit. Opor-
tet igitur ipsum purgare à sul-
phureitate, & superflua humidi-
tate: & sic remanebit siccū, mun-
dum, purum, & clarum, ad mo-
dum cristalli lucidum. Sulphur
quoq; habet tres humiditates:
quarū prima est aerea, & vnctu-
osa, & cremat, & comburit, & de-
nigrat, & frangit metalla omnia:
& hæc non vere est in sulphure
auri modica, quia est aut nulla
in sulphure argēti: multa autem
in plumbo & stanno: & ære, ac
ferro: Ista autē quatuor metal-
la non bene depurata fuerunt,
non bene digesta & debilis com-

positio-

positionis, atque faciliter corruptibilis: vnde & in igne nigrescunt, & nubes nigras induunt & in igne sese separant, & demergunt, sicut apparet in plumbo & stanno: quæ cum in igne aliquandiu fuerint nubes nigras & siccas emittunt, æs quoque & ferrum squamas & scoriam præ nimia decoctione & combustione faciunt, aurum vero illa non habet, nec in igne nigrescit aut se dissiungit, vel notabiliter minuit, nec citrinum colorem mutat: Argentum vero modicum huius vnctuositatis sulphureæ habet, vnde quia parum habet de ea, egreditur

ab igne album, & ſine nigredine: quia tamen aliquantulũ habet, nigreſcit modicum, quãdo ponitur cum adurentibus, ſicut eſt ſal & ſulphur, & later antiquus, & ſimilia. Secunda autem ſulphuris humiditas, eſt aquea phlegmatica nõ comburẽs, nec denigrans, ſed in igne euaporãs: & hæc quidem eſt in omnibus metallis pręterquam in auro, in quo non eſt ſenſibilis diminuẽs euaporatio: in argẽto minor eſt, quam in aliis: vnde euaporat in igne, & minuitur licet parum. Tertia ſulphuris humiditas eſt radicalis & naturalis; per quam coniunguntur partes ſubſtantiales ipſius, & hæc eſt aqua ſulphuris, quæ ligat terram ipſius, & per quam pura ſulphuris ſubſtantia

antia conſtat & coniungitur.
t: in argento viuo optimam fa-
t congelationem, & compoſi-
onē. Hæc autem in auro ope-
ta eſt potiſſime, ab aliis nō im-
edita ſuper fluitatibus: hæc iam
iam in omnibus metallis in-
t: nam ſine radicali humidita-
nihil terreum compoſitū eſt.
ine ergo de neceſſitate & per-
ctione tam ſulphuris quam ar-
enti viui, metalliq; cuiuslibet
artibus ipſorū eſt fortiter im-
bita: prima eſt ſuperflua, &
orrumpens, & iure ſupernatās:
ecunda vero res adhęrens ſu-
erflua nihil perfectioni confe-
ens, quia eſt euaporans. Inque
rtia ad metalli perfectionem
uæ in ſolo auro eſt, complete
onſiſtit. Igitur ad metalli per-

fectio-

fectionem quæ in ſolo auro e
requiritur vtriuſque humi
tatis purgatio, videlicet pri
quæ eſt aerea & vnctuoſa, co
burens & denigrans, & ſecun
quę eſt phlegmatica & euapor
nihil perfectioni conferens, ſ
diminuens, & ſubſtrahens.
ergo ſulphur & argẽtum viuu
talia fuerint per purgatione
effecta, quod vtraq; careant h
miditate ſuperflua: prima vid
tur & ſecunda, & tertiam ret
nuerint, quæ eſt radicalis & e
ſentialis, erunt pura omnino a
auri perfectionẽ apta, digeſtio
ne congrua conſequente. M
dum quoq; compoſitionis eo
rum referemus partim exper
mento ſenſibili, partim total
ter ratione probatum.

Quomodo componantur metalla in terra.

Contingit denique in terra sulphurea argẽtum viuum concurrere: quorum natura est, vt per ignem sublimentur: calefacta ergo terra sulphurea cui admixtum est argentum viuum, vtrumq; conting t subli-mari, & per terræ spissitudinem ascendere, & ascendendo de-purari, ab vtraq; superflua humi-ditate prædicta: Nam terræ ca-lefactæ siccitas ipsas humidita-tes ebibit & consum t: cum ergo calor faciat ipsa v lare & ascen-dere, frigiditas vincens, & partes eorum constringens, gelans-que & consolidans, ipsa co-agulabit, sicut in quarto, tuo Me-

tuo Metheororum ſcribitur: materia ductibiliũ eſt ſubſtantia aquea illius cum frigore po[illegible] accretionem caloris in ipſu[illegible] quæ eſt Optesis: contingit erg[illegible] aliquando feruere frigus co[illegible] gelans ſubſtantiam eorum, cu[illegible] depurata eſt omnino per terr[illegible] ſiccitatem ebibentem omnem humiditatem ſuperfluam, & n[illegible] radicaliter inhærentem, & contingit ratione caloris inferiori[illegible] qui procedit ex calore vaſis ſulphurei mineralis ſubſtãtiã ipſorum ſublimari ratione caloris ſuppoſiti & ſurſum tendere, ſed contra deprimit & ſuffocat lapidea tellus frigiditate conſtricta & compacta, ibique remanet ſubſtantia pura ſublimata & depurata: quia locus lapideus &

is frigiditas & fortitudo pro-
ect ipsum ascendere, calorq;
gerit semper ab inferiori con-
endens temperate, & ipsum
gerens, & citrinans, consoli-
tq; fortissime: quia & partes
btilissimæ sunt, quia optime
puratæ sunt, & se inuicē sub-
s & supra opprimunt, subtus
calore ascendente, supra ve-
ex loco & frigore exprimēte,
sic fit aurum optime depura-
m: quia clarum & mundum ac
cidum, & fortissime est con-
nctum, & ex temperantia di-
estionis citrinum: Et hic vtiq;
odus est in metallorū omniū
ompositione per diuersitatem
epurationis & digestionis; quæ
uidem in auro sunt potissimæ,
argento vero postea, in cæte-
ris

ris quoq; minus, secundum gra-
dum eorum materiæ autem de-
puratę fit vel sic digestio talis vel
talis, tali vel tali subiicitur spe-
ci. Nam si materia omnino de-
purata est à prædictis humidita-
tibus, & sequatur moderata di-
gestio, & fortis loci & frigidita-
tis præfocatio, fiet aurũ purum
ex ascensu per terrã, & ex depu-
ratione citrinũ, & ex digestione
ponderosũ ex caloris ab inferio-
ri loco & frigoris à superiori præ-
focatione: Si vero mediocriter
purgata fuerit materia, & dige-
stio mediocris, mediocrisq; præ-
focatio: fiet q; argentũ medio-
criter purũ albũ & mediocriter
ponderosum. Si vero materia
non fuerit sufficienter purgata,
superueneritq; congelatio non
depu-

puratæ materiæ secũdum ex-
sum caloris, fiet æs vel ferrũ:
undum vero diminutionẽ,
mbum vel stannum procrea-
ur. Et secundum quã ex tex-
tui quarti Metheororum li-
um superius est traditum &
tatum. Qui habet ergo aures
diendi, audiat: & hæc pro Al-
ymiæ rationabili fundamẽto
pponat: concludi ergo potest
nniũ metallorum cõem esse
teriam, depuratione tamẽ &
gestione differentẽ: quæ si æ-
e depurata esset & digesta in-
is, vt in auro, omnia proculdu
o auri speciẽ assumpsissent: de
rari autẽ põt materia metallo
, & meli⁹ digeri. Cũ ex hoc hãc
l illã assumat speciẽ assumere
ssunt: digestio n. talis vel talis,
tali

tali materiæ ſic vel ſic depuratæ aduenienſ, cõſtituit doctrinam ſpecificam in metallo, qua tale vel tale ſit & nominetur. Dictũ enim ſuperius eſt ex hoc quarto Metheororũ quod congelatum ſubſtantia metallica cũ frigore, poſt accretionem caloris in ipſum, quæ actio eſt opteſis, ſicut in dicto quarto Metheororũ ſcribitur, digeſtio à caliditate aliena & ſicca, quæ non à natura fit, imo & ab arte ſimiliter, vt ibidem determinatur capitulo de opteſi, vbi etiam dicitur quod ars imitatur naturam, capitulo autem de opteſi in eodem quarto dicitur quod nihil differt an in organis naturalibus aut artificialibus fiat hæc digeſtio, digeſtio autem eſt cõpletio, quo-

tiens

tiens materia digeritur, completur & fit; sic in eodem quarto dicitur capitulo digestio est, &c. Principium autem complexionis à calore proprio accidit, finis autem his natura est. Naturam autem dicimus substantiam & speciem, &c. Hoc totum est de textu. In prædictis namq; plane innuitur, ex textu quarti libri Metheororũ solutio q metallorũ omniũ materia est vna: diuersitas autem specierum ex diuersitate depurationis & digestionis procedit: Nam digestionis quidem principium ex proprio calore procedit, compleriq; potest per alienam caliditatem & adminiculum suscipere, sicut ibidem dicitur: quod cibarium pariter digeritur, &

per balnea & ſimilia, eſt calidi-
tas propria, quæ in ipſo ſubiecto
eſt : finis autẽ digeſtionis natu-
ra eſt id eſt, ſubſtãtia atq; ſpecies
Igitur rationabiliter cõcedi po-
teſt, diuerſitatem naturarum, &
metallicarum ſpecierum nõ ex
diuerſitate materiæ, quæ vña &
eadem eſt, ſed ex depurationis &
digeſtionis diuerſitate prouení-
re. Si ergo depuratio materiæ &
digeſtio per artem quædã, quæ
naturam ſequitur, imitari poteſt
& ſpecies, & natura, atq; ſubſtã-
tia metallica mutari poterit, in-
tellige hæc pater & tacebis, ma-
le aſſumpta defenſione conui-
ctus, quid te grauat veritati
apertæ & rationabili
conſentire.

Quod

Quod particularia specierum metallorum permutantur.

SVis pica loquax: Sciant artifices Alkimiæ species vere permutari non posse. Intellige quid loquaris, quidq; legas, ne contemnere videaris. Reuera hoc verum est, quamuis non intelligēti aliud videatur. Audi & intellige, & recte responsum esse suppones, sic arguis: Species vere permutari non possunt: Argentum & aurum sunt species: non ergo potest argentum in aurum permutari. Solutio: aliquid permutari, dupliciter esse potest, aut per se & proprie, & immediate aut per accidens & improprie, & mediate. Mutãtur aũt

illa per ſe proprie & immediate:
quorum aptitudo permutatio-
nis eſt in ipſis; & aliquod habent
commune ſubiectum recipiens
permutationem, & quę ſubiecta
ſunt propria actionem permu-
tantem recipientia. Sic reuera
ſpecies non mutantur, ſed indi-
uidua: & ſic illud intelligitur.
Species vere permutari nō poſ-
ſe. Quod enim ait vere, proprie
intelligit, & per ſe, & immediate:
permutantur autem illa per ac-
cidens, & improprie, & mediate
in quibus non eſt aptitudo per-
mutationis, neq; cōmune ſubie-
ctum permutabile, nec ipſius a-
ctionis permutantis ſubiectum
immediatum: ſed omnia hæc
conſequentur ex aliquo ſubie-
cto. Sic autem permutari poſ-
ſunt

ſunt ſpecies & accidentia, ſpecies ergo argenti, quæ eſt argenteitas non permutatur in ſpeciẽ auri, quæ eſt aureitas, nec argenteitas fit aureitas; quoniam ſpecies vere permutari nõ poſſunt. quia non ſunt ſubiectæ per ſe accretionibus ſenſibilibus, nec in ſe compoſitionem partitam habent, vel contrariã, quæ ſit cauſa permutationis vel ſubiectum. ſed per accidens quidem, & improprie, & mediate permutantur mutatione particulariũ partibiliumque, quæ corruptibilia ſunt, & cõpoſita, & ſenſibilibus accretionibus obiecta ſiue ſubiecta: quibus immutatis per aliam depurationem & digeſtionem, quarum commune ſubiectum fuit metallica materia. Ex

hoc argentum vel aurũ factun
est subiectum alterius speciei
quam alia compleuit & induxi
materiæ purgatio atq; digestio
aperi ergo pater oculos tuos, &
vide. Nescis in corporibus puri
& in lapidibus, & in metallis sub
iectam vnius speciei materiam
in aliam naturaliter processisse
& permutationẽ accepisse? Ne
scis capitulum istud quarti Me
theororum, terra pura lapis nõ
fit, in quo dicitur quod & de a
qua lapides fiant duobus mo
dis: quod quia in aliqua terra sit
vis mineralis quæ congelat a
quas in lapides, & quod aqua fiat
terra, cum vincunt eam terræ
qualitates & è conuerso: & qui-
dam ingeniosi, vtuntur lacte
virgi-

virginis, cum volunt rem ſiccam coagulare, eſtque certiſſimus effectus & ſulphur aliquod congelat argentum viuum in aurum, & aliud in argentum, vtique & terra & aqua, ſiue lapis & aqua diuerſarum ſunt ſpecierum: & tamen aqua tranſit in terram, cum vincunt eam terræ qualitates, & è conuerſo, & aqua quoque in lapides. Sic & argentum viuum & ſulphur & aurum & argentum diuerſarum ſunt ſpecierum, & inuicem tranſeunt: omnia enim metalla omnium ſpecierum ex ſulphure ſunt & argento viuo, quæ à metallis in ſpecie non in materia differunt, & accepta depuratione & digeſtione in metallicas ſpecies trãſeunt, ſic

eſt in aliis modis infinitis. Sic eſt ergo in corporibus animatis, quod ſubiecta vnius ſpeciei in alterius ſpeciei ſubiecta tranſeunt, & quod aliquando quidem ſub terra, nunc vero ſub aqua, & quod aliquando ſub argento viuo & ſulphure: nunc vero ſub argento & auro, metalliſq; cæteris continetur: In animatis quoq; hoc ipſum patet: vnde & in vegetabilibus quidem ſicut dixit Ariſtot. 10. Metheororum capitulo, terra pura, &c. Similiter quoq; quędam vegetabilia & quædam animalia vertuntur in lapides, vi quadam minerali lapidificatiua: & hæc tranſmutatio corporum, animalium, & vegetabilium, æque propinqua eſt ſicut tranſmutatio aquarum. Eſt

autem

autē impoſſibile quod aliquod coadunatum conuertatur in vnum elementum: ſed elementa mutantur adinuicem; & ſic tranſeunt in adunans: vnde & quod cadit in ſalinas, fit ſal, & quod in ignem, ignis. Sunt autem talia mira, quia raro accidunt: cæterum cauſæ eorū manifeſtæ ſunt, ſæpe etiā fiunt lapides ex igne, & ſæpe contingit corpora ferrea vel lapidea cadere poſt coruſcationes, & æra, vel æs vſtum, &c. Hic ex multis colligitur materiam vnius ſpeciei ſubiectumq; in aliud permutari alterius ſcilicet fieri ſpeciei. Animalia reſpice, ſenſibilia, & rationalia, cibum eorum conſidera, herbas, frumenta, aquas, & vinum, in carnem humanam, brutalemq;

conuerti, alia quidem vegetabilium in cibum aſſumpta ſenſibilium etiam quædam cõuertuntur in melancholicũ humorem: quædã in phlegmaticum, quædam in ſanguineum: quædamq; in humorem cholericũ pertrãſire, tranſeunt quoq; in ſperma, & ſperma quoq; per multas alterationes tranſit in animal, hoc quidem ſenſibile, aliud vero rationale. Iam me tædet multiplicitas exemplorum naturalium, & rationaliũ, vſualiũq; faſtidiũ: quæ ex diuerſis materiis & ſpeciebus invicẽ tranſeunt: cur non ergo vnius eiuſdemq; materiæ ſibi quidẽ propinqua, & in multis ſimilia. Iam de hoc tacebo: Ignem teſtem invoco inferiorẽ qui omnia corpora inferiora, ve-

geta-

getabilia quidẽ & sensibilia cõuertit in cinerẽ, & de cinere vitrum: puta de silice facit cinerẽ, & de cinere vitrum: de plumbo quoq; facit cinerem, & de cinere vitrum. Vitrea iã sunt omnia à nobis proposita., etiã quidem omnibus interius & exterius lucida permutata patescunt. Sciãt igitur artifices Alchymię species vere permutari non posse; sed subiecta specierum optime atq; propriissime permutari possũt. Circa particularia n. omnis sensibilis operatio est, & mechanica manualis, quantumcũq; ex nobili atq; intelligibili ꝓcedat; est n. pro certo teste philosophia rationali, & experimento sensibili metalla inuicẽ circulariter esse transmutabilia. Illudit au-

tẽ ipſe philoſophus huius artis ſophiſtas, & perſonas irridet ignorantium, cum poſtea loquitur dicens, ſimilia poſſunt facere, & tingere rubeum citrino, donec ſit multum ſimile auro, & plumbi immunditias abſtergere, verumtamen ſemper erit plumbum, etſi videatur argentum: hic enim non negat particularium permutationem, vel quod plumbum non poſſet eſſe aliud quam plumbum, de quo ruſtici tota die faciunt vitrum, ſed innuit quãdoq; facere quod æs videatur aurũ propter citrinum colorẽ, vel plumbũ videatur argentum propter album colorem, nõ eſt remouere ab ipſis primã ſpeciẽ, ſed occultare ſub alio colore vel põdere, quia iſta

ſenſi-

ensibilia dum amouentur ad
ensum, non propter hoc sem-
er amouetur cũ eis prima do-
trina specifica, sed remanent in
rima specie, quæ occultata
unt sub alio colore vel duritie,
el pondere. Et sic errant in eo
omines, quia non ideo conse-
uitur speciem mutari, nisi a-
iam depurationem completã-
que digestionem aliam conse-
quantur. Quod autem dicit
quod qui credit possibile quod
doctrina specifica aliquo pos-
it tolli ingenio, quia non est
ensibilis, sed ignota. Et ideo
nescitur an sit sublata, vel non.
ntelligitur non amoueri eam
osse per solas sophisticationes
oloris & ponderis, quas supe-
ius nominauit, nisi per aliam
de-

depurationem, completamq;
aliam digeſtionem: Sciebat
nim in nigra comburere, & c
vegetabilibus cineres facere,
ſpecies diuiſaſq; ſpecificas to
lere, vel vt proprius dicam ma
teriam ſibi ſubtrahere, & alter
us ſpeciei ſubiicere: Alioqui
neſciunt vnum eſſe principium
ſed tot quot ſunt ſpecies, & no
lapis ex lapide, & aurum ex no
auro, & vinum ex non vino, &
panis ex non pane, & caro ex n
carne, & os ex non oſſe, & cæte
ra omnia ex variis proceſſerin
tot conſtat eſſe principia, quo
ſpecies conſtat eſſe. Omnia
quidem corporalia conſtant ex
contrariis eſſe compoſita; Alio
quin non corruptibilia. Sed vn
de omnia: ex vna quidem ma-
teria

eria ſub diuerſis ab illius diſtin-
tæ opinantiũ qualitatũ elemen-
orũ contrariorum cõcordi diſ-
ordia per variarum ſpecierum
ranſitũ: conſtat nũc infinita no-
is indiuidua, non ſolũ mirabi-
iter, ſed naturaliter, proceſſiſſe.

Incipit liber ſecundus de Practica.

Nõ quidem neceſſarium eſt
reue noſtrum non amplius hîc
rotendi, ſed poſt naturalem
netallorum compoſitionem ad
rtificialem recurramus: fun-
damenta ſupponimus antiquo-
um philoſophorum magiſtro-
um noſtrorum laudabilium: ex
quorum libris per multas partes
z regiones materiaſque diui-
as breuem colligemus lectio-
em, multa tamen ſub literæ
reuitate claudentem. Itaque

intelligenti loquor atque d.l-
genti, qui philoſophiæ veſt-
varias indutus, radiorum vari-
tate diſtinctus ſimplices, & no-
radiatas ruſticis etiam laycal-
bus clericis attribuit induen-
das.

*De conſideratione Alchymiæ, & au-
ri proprietate.*

Ars ergo Alchymię duo prin-
cipaliter cõſiderat; videlicet cor-
pora metallorum infirma, & re-
quaſdam medicinales ipſa curã-
tes. Metalla vero ſecundum nu-
mẹrum planetarum cœleſtium
7. eſſe dicuntur, ſi Mercurius
inter metalla computetur, vi-
delicet argentum viuum, plum-
bum, ſtannum, ferrum, cuprum,
argentum, & aurum: Infirmi-
tates

tes ipſorum omnes ſunt quidem ex defectu depurationis illorum, & digeſtionis. Res autem naturales, quæ ipſa naturaliter ingrediuntur, & ipſa quidem purgant, digerunt, viuificant, & immutant, ſunt argentum viuum & ſulphur, & arſenicum ſummæ depurata atque digeſta, in quibus etiam eſt vis mineralis fortis & principalis, quia ipſa ſunt elementa ductibilium. Et ipſis præparatis poſt debitam aptitudinem coniunguntur, facientia mutationes in ipſa, & opera mira. Primo ergo tractandum eſt de corporibus & eorum complexionibus atque infirmitatibus, & eorum præparationibus: ſecundo de ſpiritibus, & eorum complexionibus, purgatio

tio

tionibus, digeſtionibus, & ab
eorum perfectionibus, vſq; q
tales ſint, quod metallorum i
firmitates curent, & perfectio
completę digestionis & depur
tionis, cum ſpeciei nouitate, m
tallorum ſanandis corporib
largiantur. De corporibus erg
metallorum primo eſt dicend
Metallica corpora ſunt, 6. ſi
Mercurio: quorum perfect. ſ
mum eſt aurum: quod quiden
ſicut in 10. Metheororum dic
tur compoſitum eſt ex argent
viuo puro & ſulphure puriſſim
rubeo & optimo, optime con
iunctis, & fortiſſime compoſitis
Per hunc modum contingit i
terra ſulphurea argentum viu
concurrere; quorum natura eſt
vt per calorem euaporét, & ſub

men-

imentur. Accenso igitur calore, in terra illa sulphurea euaporauerunt vtrunq; multis annis per terram ascendendo continue, quamdiu calor vasis sulphurei & mineralis illa coegit: Cum ergo per terram calefactam & desiccatam à calore vasis mineralis transierint calor & siccitas terræ, ebiberunt omnes humiditates superfluas, atque sulphureitates, antequam vinceret ea, vel coagularet frigiditas superueniens: Cum igitur optime purgatum fuerit vtrumque à prima humiditate aerea, quæ est pinguis & vnctuosa, comburens & denigrans metallicam substantiam: & à secunda etiam, quæ est phlegmatica & euaporabilis, in ascendendo
per

per calorem vasis mineralis suppositi, per multos annos elongauerunt se à fonte caloris, & violentia, id est, à vase minerali, & ascenderunt longe superius prope terræ lapideæ superficiem, & parum iam habuerunt de calore. Superuenitque exterior aeris & terræ auma frigiditas, & retentum vtrumque est, quia sicut calore ascendunt, sic frigore cõtrario coagulata sunt, & ascendere desinunt, manentque simul coniuncta, & vna cõpositione colligata fortissime atque cõiuncta. Accepit ergo aurum depurationem optimam, per transitum terræ calefactæ & desiccatæ, ebibentis humiditates, & sulphuritates superfluas, & accepit colorem citrinum, ex
tem-

mperatiſſima & longa digeſti-
ne, & accepit ex magna ſubti-
tate ſuarum partium inuicem
penetrantium & conculcan-
um, ex calore cogente aſcen-
ere, & loco frigiditate ſuperius
rohibente ſuffocante, & com-
rimente. Igitur lucidiſſimum
ſt quod aurum quia optime
depuratum ab omni groſſa ſu-
perfluitate & immunditia, &
emanſerunt in eo partes puriſ-
ſimæ atque ſubtiliſſimæ, & colo-
rem citrinum ſeruat inuariabi-
lem, quia non habet humidita-
tem primam vnctuoſam com-
burentem & denigrantem: Nec
igne minuitur naturaliter, vel vi-
ſibiliter, quia non habet ſecun-
dam humiditatem euaporabilẽ:
tertiam autem habet humidita-

tem

tẽ radicalem, & eſſentialẽ, quā optimam facit ſubſtantialium partium coniunctionẽ. De auro ergo dico quod metallum completum eſt, & perfectum, ſine infirmitate aliqua: neç indiget præparatione, vel mutatione in aliud; quoniã inter cætera optimũ eſt & ſic tẽperatum: quod in nulla qualitate excedit, quamuis calidum & ſiccum dicatur: Et qa non excedit aliqua qualitas aliam, in gradu nullo collocatur.

De natura Argenti, & purgatione ipſius.

Argẽtum autem eodem modo componitur, quo & aurum, quamuis non æque, ſed minus ſit depuratum, & minus digeſtum tamen poſt aurum eſt

me-

lius atque perfectius metal-
cæteris: Habet vero infirmi-
es aliquas, quia non omnino
puratum est ab humiditate
phurea prima, neque secun-
. Vnde & ex prima nigrescit,
m adurentibus; sicut cum sa-
communi & antiquo latere
ntrito. Quod argentum pu-
n ab igne albũ egreditur post
ultas fusiones & post cinerice-
ir, signum est, quod aut nihil,
t parum habet humiditatis
lphureæ. Sed quod quãdo co-
itur cum sale & latere, nigre-
it, cum caussa nigredinis
on sit in sale, vel in latere,
onstat ipsum aliquid habe-
de humiditate prima vn-
uosa, licet parum. Vnde &
nia pauca est, non egreditur,
nec

necapparet exterius per calorē
ignis & cineris vincens: ſed per
calorem ſiccitatemq; nimium
ſalis & lateris, attrahitur exte-
rius, & apparet: & tuncincipit
argentū denigrari: Hæceſt er-
go infirmitas prima ipſius, quæ
eſt ex defectu depurationis pri-
mæ humiditatis: Secunda eſt,
quod in igne euaporat, atque
minuitum; quod eſt ex defectu
depurationis ſecundæ humidi-
tatis, quæ eſt phlegmatica & eua-
poratur, & ſibi non radicaliter
adhærens: quoniam non eſt de
ipſius ſubſtantia: & poſt egreſ-
ſum ipſius remanet argentum
purius & perfectius. Non eſt au-
tem in eo alia naturalis infirmi-
tas; nam ſufficienter eſt digeſtū,
quamuis non ita complete vt
aurum:

aurum: & in hoc, neque ſanum eſt, neq; ægrum, ſed quaſi neutrum. Igitur quia in depuratione infirmatur, poteſt ſanari, & in melius conuerti, puta in aurum, per maiorem, ſcilicet depurationem, & etiam digeſtionem; vt depuratum perfectè, nõ nigreſcat ex prima humiditate, nec minuatur ex ſecunda: nec ex defectu digeſtionis, frigidum dicatur, ſed temperatum, nec album remaneat, ſed citrinum: quod quomodo fiat, vel fieri debeat ac poſſit, poſtea dicetur. Præparatio ergo argenti in aurum conuertendi, eſt quæ ipſum depurat à duabus primis humiditatibus, & iterum melius digerit: prima enim ablata, non nigreſcit amplius: ſe-

cunda vero amota, non minuetur pondus eius. Ista præparatio talis est: Recipe salis cōmunis cum sua humiditate quantũ vis, & tere optime; & inter duos lectos eius, fac lectum vnum Lunæ tenuiter laminantæ: Et sic in vase terreo forti totum pone, & superius claude: & modicum foramē in medio dimitte: Et sic cuba in medio ignis mediocris: & dimitte in igne per 12. horas: postea extrahe, & inuenies laminas tuas bene corosas, & diminutas in quantitate & pondere: Igitur si eas tum albas inueneris, scito primam humiditatem eius esse consumptam, Lunamque tuam bene calcinatam & frangibilem: Si ergo adhuc nigra fuerit in superficie, adhuc ha-

habet de prima humiditate: Si vero non frangitur facile, adhuc habet de secunda: Certũ vero signũ depurationis primæ humiditatis est, quãdo minuitur in igne: vtrumq; autẽ fiet cum dicto puluere & igne; quoniam dictus puluis ignitus vtrumq; cõsumet & ebibet, & tunc erit bene præparatum, sed frãgibile. Tunc reduces ipsum ad malleum, & erit dulcissimum & molle, vt aurum atq; flexibile, & non mutabit colorem amplius, nec pondus, & erit compactum magis, atq; ponderosum. Hic autẽ puluis cõplebit istud, dãs malleũ, & dulcedinẽ auro, & argento, & æri combustis & calcinatis. Recipe salis armoniaci salis nitri & boracis ana de singulis. Et tere

optime, commiſce, & ſolue, in modico vini, & deſiccari permittte: & de hoc puluere quartum pondus pone cum tribus cuiuſcunque calcis volueris trium prædictorum, & reuertetur ad malleum molliciemque & flexibilitatem, verum eſt.

De cupro, & eius præparatione & purgatione.

Cuprum eodem modo compoſitum eſt, quo & argentum, ſed minus depuratum, & non æque temperate digeſtum, ſed quaſi combuſtum, calidum & ſiccum. Eſt autem compoſitum ex argento viuo & ſulphure nō depurato ab humiditate prima, qua multum abundat, ſed digeſtum combuſtumq; cum e... eſt, propterea nigrum egred...

tu...

tur ab igne, & excoriatur ex nimia ſiccitate, cum ignitum percutitur vel extinguitur in aquis acutis. Eſt etiam poroſum valde & ſulphureum. Igitur purgari oportet à prędictis humiditatibus ſulphureis. Nam ex prima ſtatim nigreſcit in igne & comburitur, & excoriatur, & comburit & denigrat alia metallã. Et ex ſecunda, nimis euaporat, atq; conſumitur. Et ex ſua ſulphuritate ignem nigredine inficit, flã-mam quaſi viridem faciens. Cũque purgari incipit, flamma magis eſt citrina, minuſque nigra, purgetur ergo omnino vt Luna, & cum eodem puluere reducatur ad malleum, quo & Luna. Poſtea vero extinguatur ignitũ viceſies in aceto, & poſt-

ea decies in porcino ſanguine recenti, & erit bene præparatum. Oportet autem ipſum immorari diutius in ſua calcinatione, quam argentum, & fortiorem habere ignem. Sit ergo in igne cõtinuo & forti per 3. dies. Poſtea reducatur, vt de Luna prędictum eſt. Si autem poſt calcinationem vis extrahere à ſale quod in eo remanſit argenti vel cupri, vel alterius metalli. Habeas lixiuium calidum & ſecundum puluerem ſalis præpone & reſoluetur, quod cola ſemper & reſidebit inferius quod quæris. Sic fac donec tota ſalſedo à calce extrahatur.

De Plumbo & eius præparatione.

Plumbum eodem modo fit

quo & cuprum, Estque ex sulphure immundo, & debilis digestionis, & compositionis. Vnde necessarium est quod extrahatur ex eo nigredo & immunditia, & digeratur melius. Hoc autem fieri sic potest. Funde plumbum, & proiice intus quartam partem Mercurii, post pulueriza, & tere super porphyrium, cum æquali pondere salis communis combusti, donec sal nigrescat. Et tunc eiice sal cum aqua, & tere iterum puluerem plumbi, cum ęquali pondere salis communis, donec sal iterum nigrescat, & tunc iterum eiice ipsum cum aqua, & iterum tere tertio cum nouo sale, & hoc totũ cum ipso sale pone ad bulliendum in aceto fortissimo,

& bulliat per diem vnam, & egredietur nigredo eius, & depurabitur magis à ſulphuritate & nigredine. Et tunc eiice ſalem cum aqua, & habebis puluerem tam Mercurii quã Saturni mediocriter depuratum. Reitera ergo contritiones ipſius cum ſale, & bullicationes, vt prius, donec inuenias ipſum album & mundum, quod quanto pluries feceris, tanto magis depuratum habebis.

De Ioue & eius præparatione.

Iupiter corpus compoſitum eſt ſicut Saturnus ex argento viuo mediocriter depurato & ſulphure non puro, albo, ſed immundo, & debilis digeſtionis inter omnia metalla, atque va-

næ compositionis siccum nimis & porosum; quod ex suo stridore manifeste perpenditur: Ipsum purgari oportet eodem modo omnino, quo de Saturno prædictum est: quarta enim pars Mercurii stridorem ei aufert, & Saturni tertia. Ipsum autem oportet imbibere oleo aliquo rectificato, vel axungia porcina distillata, donec resumpta humiditate stridorem, qui ex siccitate & porositate est, amittat, & minus frangibile fiat. Omnia metalla frangit præter Saturnum: maxime frangit cuprum: quoniam duo sicca viscositatem non faciunt: Purgetur ergo sicut Saturnus per contritionem cum sale communi cõbusto, per bullicationes cũ sale

& aceto, & postea imbibatur diutissime cū oleis rectificatis, donec multum humectetur, & non habeat stridorem. Intellige & fac. Si non bene præparatur, pessimus est, & fratres frangit & inficit. Vnde & in Alchymia leprosus vocatur. Si autem ipsum purgaueris, quod quidem facile, & ipsum tum humectaueris, scito quod bonus erit, & medicina recepta valebit.

De ferri proprietate & effectu.

Ferrum componitur sicut cætera metalla ex sulphure & argento viuo grossis, & terrestribus & immundis, non bene digestis, sed cum sua vnctuositate combustis, per depurationem autem trāsit in chalybem, nō al-

terius quidem ſpeciei quam fer-
rum, in argentum autem vel au-
rum, vix aut nũquam per homi-
nes transferri poteſt. Poteſt au-
tem fundi cum ceruſſa ſola, vel
cum puluere prædicto, qui cal-
ces reducit ad malleum: ſed poſt
fuſionem malleabile non eſt: V-
tilitas autem ipſius maior quam
ego cognouerim, eſt in croco
extracto ab eo, qui colorem ha-
bet fixum inter citrinum & ru-
beum in opere Solis, ſi tamen
bene purgatum fuerit, aliam e-
ius vtilitatem neſcio: quia ſiccũ
nimis eſt & combuſtũ, & excoria-
tur cũ poſt ignitionẽ percutitur,
& faciliter frangitur, & facilius
frãgit. Chalybe ergo cõtent⁹ eſto
proferri melioratione, quia vix
aut nunquam in melius tranſit.

Et hæc de corporum præparatione intelligenti pro breui sufficiant.

De medicinis & curis corporum.

Breuiter ergo emundatis metallis, eorumque infirmitatibus: Iam de medicinis & curis consequenter agemus: Cura corporum metallorũ post præparationem ipsorum per spiritus minerales efficitur: quorum puritas & digestio in vltimis perfectionis gradibus esse debet, vt in eis sit vis etiam depurandi, & etiam digerendi: quod in metallis etiam præparatis minus est depuratum atque digestum. Isti autem spiritus, quia virtutẽ mineralem habent naturalem, & sunt elementa ductilium, id est materia metallorum, & de substantia eorum,

ficut elemẽta elemẽtata: & ſunt ſubſtantia cum ſumme fuerint depurati atq; digeſti per viã artis, in qua natura operatur, metallicis corporibus, tanquam his quæ ex ipſis ſunt, ſe ipſa cum ſua perfectione ſociant, & cum ipſis remanent, tanquam purior pars eorum atque nobilior, nequaquam mirari debet intelligens, ſi ſummæ depuratus atq; digeſtus metalli corpus magnum im mutat: licet ſit ſpiritus quoad molis quantitatem minor: maior tamen mole magnitudinis virtualis, cuius eſt agere, metalli vero pati. Agit enim ſpiritus & ex natura propria, & ex qualitatibus ſuis. Ex natura quidẽ propria etiam corpus agit metalli: quoniam coniungitur ſibi tanquam

quam ſuo ſimili, virtutes habens digerendi ac depurãdi maiores, & tanquam magis depuratũ ac magis digeſtum, magis igneũ & ſubtile: & minus habens de materia, plus vero de forma. Et per hoc diuerſitatem depurationis ac digeſtionis, ſequitur diuerſitas ſpeciei. Agit & ex qualitatibus, ſicut dicitur in 4. Metheororum apparent in vniuerſis caliditas & frigiditas terminantes & permutantes, vnigenia & non vnigenia, atq; humectantes, & arefacientes, nec nõ & indurantes & mollificantes. Simplex quidem harum virtutum generatio & naturalis harum virtutum eſt opus: Stringunt autem calidum & frigidum vincẽtia materiam &c. hoc etiam vbique innuitur

ex textu plane, res vniuersas variabiles per caliditatem & frigiditatem & simpliciter generari, & naturaliter permutari, vnde ait quod simplex generatio & naturalis permutatio harum vir tutum est opus. Igitur vt spiritus ad hãc virtutem deueniat, oportet ipsum purgare summe atq; digerere, & in metalli corpus introducere, & introductũ fixum esse, & nõ recedere, quod si in vno horũ triũ obmiscueris necessariorũ ꝓposito frustratus, tuam ignorantiam aut negligẽtiã lachrymabiliter condemnabis. Primo ergo oportet agere de spirituũ depuratiõib. quicqd in arte melius cõtinetur, deinde de cassationib., digestionib. atq; fixionib. & de aliis quoque sub istis cõtinentur. Depuratio

ſpirituum nobis exemplata eſt in operatione naturæ. Nã quẽadmodum dictum eſt in naturali auri procreatione. Natura ſpirituum talis eſt, quod per calorem ſublimantur: vnde inuentum eſt in naturalibus mineriis metallorum calorẽ vaſis mineralis ſulphurei ſpiritus ſeleuaſſe longe alicuius à minerali vaſe: & ipſos ſuperius inuentos mundos & puros per tranſitum terræ calefactæ & deſiccatæ depuratos. Nam terra ſicca calefactas, & ſulphureitates ebibit & conſumit, partesq; groſſiores retinet & terreſtres. Aquæ vero atque aereæ & igneæ ſubtiliores & puriores, ex vaſis calore euaporantes ſurſum aſcendunt. Ars ergo imitatur naturam: Ex hoc enim

inuenta

inuenta artificialis sublimatio est, per quam speciem optimo depuramus eum rebus siccis ebibentibus atq; consumentibus vnctuositatibus spirituum, atq; superfluitates, vt nobis remaneant mundissimi, depuratissimi, clarissimi, lucidissimi, supra communẽ operationem: quare autem supra communem naturæ operationem faciamus vere in promptu est: quia ibi solus communis cursus naturæ operatur: quia operamur ex his ex quibus natura operatur, & quibus iam virtutẽ hæc agendi largita est: & ea addimus ex ingenio in rebus naturaliter operantibus quæ ad agendum hoc velocius & melius requiruntur: verbi gratia: contingit ferrum pro-

procreari in minera sua conti-
gitq; ei ex cõmuni cursu natur
suum sulphur, suumq; argẽtu
viuum prius esse congelatũ qu
purgatũ. Natura autem quæ si
non contradicit non prohibu
frigiditatem aduenientẽ nim
cito materiæ non adhuc depu
ratę qui ipsum congelaret. Est
ferrum congelatum impurũ, &
immundũ. Ego autẽ qui argen
tum viuũ sulphurq; depurare v
lo & arsenicũ: possum congela
tionem omittere quantum vo
lo, & sublimationes iterare quã
tum oportebit: vsq; quo huius
modi spiritus purissimi vel luci
dissimi absq; omni humiditat
superflua efficiantur, tuncq; ips
congelare possum cum mihi pl
cuerit: Ideo equidem potẽtio

est natura cum humano invata ingenio: quod & congrua potest addere & necessaria, & in vltima subtrahere & nociua, quoniam cum sibi dimittitur sola solis adiutoriis in naturali mineria, & inuentis vix aliquando contempta, vt ex sulphure & argento viuo ferrum plumbum vere produxit, quæ melius depurata & digesta per alterius naturalis mineriæ accidentia meliora, aurũ sæpe faciunt vel argentum. Primo ergo dicẽdum est de purgationibus spirituũ quæ fiunt per consumptionem superfluorum absq; corruptione necessariorũ. In Alchymia autem triplex spiritus invenitur, videlicet mineralis, vegetabilis, & animalis propterea de omnibus est dicendum.

De ſpiritibus mineralium, & natura ſulphuris.

PRimo ergo de mineralibus dicetur: quoniam ex ipſis natura communis operatur: Spiritus ergo minerales ſunt tres: videlicet ſulphur, argentum viuum & Arſenicum, quæ in metallis operantur ſimiliter, & eis per naturalæ artificium præparata naturaliter coniunguntur. Inter iſta autem tria, ſulphur eſt principale agens, argentum vero viuum principale patiẽs: Arſenicum vero vim accretionis ſecundariam tenet, vtrumq; autem iſtorum trium conuenienter præparatum ad Elixir completionem virtutẽ actionis retinet, ſuper cuiuslibet metalli corpus patientis. Sulphur autem inter

inter hæc accretionis & immutationis primum obtinet principatũ: quare de ipſo prius & principalius eſt agendũ. Sulphur itaq; eſt corpus oleaginum compoſitum cum terra ſubtili & aqua imbibitum fortiter humiditate aerea pingui & vnctuoſa, ſolubile à calido, coagulabile & coagulatum à frigido, omnium metallorum pars mineralis in argentum viuum agens & ipſum coagulans, quia autẽ vt prædictum eſt, habet humiditates tres: quarum duæ ſunt ſuperfluæ, tertia vero neceſſaria, neceſſe eſt ipsũ purgari à duabus ſuperfluis humiditatibus, tertia remanente, vt remaneat ſubſtantia ipſius pura fortiter cõiuncta ex ſubſtantia terrea & aqua depurata & cõpleta.

pleta. Huius autẽ purgationis à natura accipiemus exemplum, quoniam ars imitatur naturam. Intelligentibus, vtiq; atq; diligẽtibus loquor, qui Alkimiæ artem per ſpiritus ſuos pro parte cognouerunt ſufficienti breuitate cõtentis, naturam ergo imitare in omnibus.

De ſulphuris præparatione.

In nomine ergo ſummi Dei, accipiatur ſulphur mundũ bene lucidum, & teratur, minute tritum incorporetur optime cum æquali pondere ſalis communis & ſic ponatur ſuper ignem in patella terrea forti: Sitq; ignis mediocris, teraturq; ibi & aſſetur cũ ipſo ſale per duas horas: & continue moueatur ne adhæreat patellæ & comburatur, ſed incorpore

oretur bene cum ipso sale, do-
ec optime cõmixta in massam
onuertantur nigrã: tunc dimit
atur infrigidari. Hinc recipe
xiuium fortissimum factum ex
qua simplici, & calce, vel cinere
itis, vel alia aqua acutissima, si-
ut est vrina, vel acetũ, vel aqua
itri, vel cerum caprinum, vel
imilia, & imponatur sulphur il-
ud cum suo sale prius bene pul-
erizatum totum, & bulliat su-
per ignẽ fortẽ, donec totum sal
xtrahatur cũ vnctuositate sua,
& renouetur ei aqua sępe, donec
n ea nihil salsedinis remaneat,
unc siccetur sulphur, & teratur
terum secũdo, cum æquali sibi
alis cõis; & assetur iterum omni
o, vt prius, ipso aũt vt pri9 bene
assato, amoueatur, & infrigidatũ
pul-

puluerisetur, deinde bulliatu
vt prius in aqua acuta sæpe re
nouata, donec totum sal extra
hatur: tunc ipsum exsiccatũ te
re, & iterum tertio vt prius assa
cum æquali noui salis cõmunis
& sale extracto ipsum exsicca, &
erit aptum sublimationi: Tunc
sublima ipsum sic: accipe alum
quodvis, & pone in ollã terreã
quam pones in igne forti, per
dimidiam horam, & erit calci
natum: hoc alumen tere cum
æquali scorie ferri, & rora cũ a
ceto, & bene commisce: cum
duplo harum fecum teres præ
dicti sulphuris vnum põdus: In
corpora hæc tria, bene rorand
cum aceto, & sicca in sole, vel i
lento igne, & pone in sublima
torio sic, fac primo lectum d
præd

prædictis fecibus inferius, & in circuitu eius ad spissitudinē vnius digiti, ne sulphur cōtingat sublimatorium: & pone sulphur tuum in medio: quo imposito superspatge lectum de prædictis fecibus, & sic vndiq; includatur inter feces suas: & sic ponatur super ignem lentum per tres horas; cum humiditas egressa fuerit, lutetur vas optime & fortiter fortificetur. Ignis paulatim post tertiam horam, vsq; in vicesimam quartam: deinde infrigidetur, & quod sublimatum fuerit, colligatur: multū autem est necessarium, quod fiat ignis lentus in principio, postea fortis; & quod alutet sublimatorii multū sit eleuatum ab igne, ne comburatur quod sublimatum adhæ-

ret ei: per hunc modũ cum talibus fecibus ſublimetur ſepties, vel donec ſit omnino album, & mundum, & ſiccum, abſq; aliqua humiditate corruptibili, cuius perfectionis ſignum, eſt ſplẽdor & criſtallina ſerenitas, cum ſic fuerit ſepties ſublimatũ, niſi fuerit tale, quale dixi, reitera ſublimationes, donec efficiatur, ad hoc n. deniq; per plures ſublimationes cum prædictis fecibus, & modo prædicto iteratas. Igitur cum tale fuerit, gaude, quia preciosus theſaurus eſt. Iſtud ergo repone, quia purgatum eſt, virtutem habens nigredinẽ tingendi & in melius conuertendi. Tunc ad eius digeſtionem & fixionem & completionẽ, hoc modo deuenies, accipe acetũm ad minus ter diſtillatum, & diſtẽpera

cum eo sulphur prædictum, adiuncto sibi pondere quinto salis armoniaci ter sublimati, & hæc optime commisce, & super porphyriũ tere, quãtũ melius poteris, & rora semper cũ dicto aceto donec sit sicut salsa clara, & hoc totũ in phialia vitrea positũ sub terra, in fimo calido equino per 11. dies, donec totũ soluatur. In hoc n. spatio, vel circa, soluetur, si fimus fuerit semper calid⁹. Tũc cum solutũ fuerit, extrahe, & pone phialã inter cineres calidos tẽperate, orificio phialę aperto donec totus vapor humidus exierit. Tunc luta bene orificium, & ignẽ tẽperatum continua per diẽ naturalẽ, vel donec totũ sit cõgelatum in vnã massam siccã & duram, tunc phialam frange,

& inuenies ſulphur purgatum, & tingens ceratum, & ingrediens, fixum, & in igne perſeuerans: q; ſi in aliquo horum defecerit, in fixione deficit: Sed defectus iſte ſupplebitur per iterationem ſolutionis, & coagulationis, eo modo agẽdo quo prædictum eſt. Cum ergo ad hoc ipſum adduxeris, operari poteris ex eo albo, ad album ſuper Mercurium & Iouem, & venerem ad vtilitatem, hoc modo.

Quomodo operaberis ſuper Mercurium cum ſulphure.

Super Mercurium hoc modo operaberis, ex eo accipe Mercurium viuentem, & miſce cum dimidio pondere ſui, de Ioue terfuſo & deſpumato: & hoc facto

facto totum puluerizia optime super porphyrium cum æquali pondere sui, salis cõmunis prius assati, vsq; non crepitet: & n-corpora optime alia duo cum illo sale, & tere cum tædio, absq; aliqua humiditate, donec totum sal nigrescat ex nigredine ab eis extracta: tunc ablue totum in aqua simplici, vt egrediatur totum: eiecto sale, constringe patrem cum filio, & hoc per pannum vt desiccetur: Iterum tere ipsa cum æquali noui salis, donec nigrescat vt prius: Iterum extrahe sal cum aqua vt prius: Iterum tere tertio vt prius, cum nouo sale. Et hac vice tertia ambo assa cum suo sale contrita in igne lento, in patella terrea, per vnã horam, vt sal de-

ſiccetur. Tunc ſi Mercuri⁹ volare cœperit, tolle ab igne, & tere optime cum eodẽ donec ſit valde nigrum ex humiditate, & nigredine ſulphurea ab eis extracta: & tunc extrahe ſal cum aqua vt prius: per hunc modum deſiccatum & purgatur Mercurius à nigredine, & humiditate prima ſulphurea, & ſtannum ſimiliter, videlicet per cõtritiones & aſſationes cum ſale: & his oportet pluries facere & contritiones, & aſſationes iterare, donec extrahatur humida atq; ſulphurea nigredo ipſorũ: Ego duodecies triui ipſa cum ſale, vt dictum eſt, & duodecies aſſaui, puta in qualibet cõtritione, & ipſa tunc fudi ſimul, extracto ſale, & inveni maſſam albiſſimã & mundiſſimã, verumtamẽ frangibilẽ valde, quia

argẽtum viuum non erat adhuc digestum, neq; coagulatum, sed volabat adhuc, erat tamẽ mundius & purius, & cũ eo tenebatur Iupiter sine stridore, nube nigra atq; citrina carebat, q̃ insignum nimię sulphureitatis prius habu erat, q̄ specialiter me lætificauit ambobus sic præparatis sulphur quidẽ præparatum coniungendũ est hoc modo: fundãtur ambo simul, & super ipsa fusa atq; fortiter ignita proiiciatur septima pars prædicti sulphuris immersa omnino in medio amborum fusorum, & teneatur ibi sulphur cũ tenaculis ferreis, donec dissoluat᷑ cũ eis, q̄ quidẽ statim fiet si ceratũ fuerit cũ dicto sale armoniaco q̃uis de sua natura fere ceratũ sit: incorporato sulphure cũ eis, extrahãt᷑ statim ab igne &

proiiciatur totum in aceto, saltem semel distillato; & permittatur infrigidari, & inuenietur massa valdealba, sed mollis, & frangibilis. Sciendum est ergo de natura huius massæ metallice, quod cruda est & indigesta ex omni parte, & ideo frangibilis & bene non coagulata rationaliter inuenitur, ex parte quidem argenti viui crudum est, & indigestū: ex parte quoq; stanni, quod est mollissimum, patitur, & non est bene coniunctum nec coagulatum, sicut nec plumbum, propter quod ab ignis violentia statim per nubes seiungitur, sicut in sua fusione patet sensui: sulphur autem medium est compositionis eorum: veruntamen sine magna decoctione &

longa: ad hoc ergo fiat vas terreum, in modum pixidis habēs cooperculum aptū: & imponatūr huiusmodi massa: & lutato cooperculo ponatur in igne lēto; id super ignē lentū quasi sublimandum: & continuatur sibi talis ignis per tres dies, vt massa decoquatur & digeratur, & coaguletur, ignis & sulphuris cōponētis beneficio, & ne Mercurius à Ioue & sulphure sic sublimando discedat, qualibet hora euertatur pixidis capite inferiori superimposito, ne Mercurius sulphuris coagulantis & cōponentis subiectū contactum effugiat, per hunc modū procuratur massa argentea alba & pura, malleabilis & fixa, quia autē vt dicitur 4. Metheororum substantia ar-

gẽti viui à sulphure coagulatꝰ per frigiditatẽ coagulãtẽ & cõstringẽtẽ, post caloris accretionẽ expedit quidẽ, & hoc nota bene, vt massa prædicta fusa sæpe in aceto forte extinguatur, vt citius cõgeletur, & frigescat, post accretionẽ caloris. Hanc autẽ congelationem Mercurii à naturali & minerali congelatione, vt potui melius & breuius, faciliusq; exemplaui: cetera intelligẽti supplẽda dimitto: hoc tamẽ addo ꝙ boracẽ præ omnib. in consolidatione & ductibilitate metallorum exaltandam prænuncio.

Quomodo perficit Iouem Annum.

Iupiter absq; dubio faciliter & cito, vt dictũ est ꝑ dictũ sulphur corrigitur, & notabiliter emendatur, dealbatur, & cõponitur, in nubib. minus abundat, stridorẽ amittit, humiditatẽ assumit in

fratrẽ, cum fraternatione tẽperatur, lunãq; cui summe immittatur, anteq̃ ambo præparẽtur, post sui præparationẽ & mediationem sociã recipit & amicam forti colligatione cõnexã: ita vt ab ea vix, aut nunq̃ per cineritiũ euelli possit, huius termini talis est via: funde Iouẽ, & igne forti dato, per spatium dicendi duos psalmos. Exspuma ipsum, nubẽ semper auferẽdo superficialem donec per hunc modũ tot' cõsumatur per nubẽ, tunc illas col lige munde & bulli, in aceto for tissimo per dimidiũ diẽ, & sic co la ipsas per pãnu, & exprime. Expressas optime tere cu æquali põdere salis cõis, donec totũ nigrescat: tũc extrahe salsedine vt pri' dixi: hoc fac duodecies, renouãdo semper salis pondus, tunc erit optime præparatus ad ma-

teriã ſuſcipiẽdã: da ei ſeptimum põdus ſulphuris pręcedẽtis, imponendo ipſum fuſum, & tenẽdo incluſum donec diſſolutum incorporetur cum eo. Scias autẽ quod Iupiter poſt prædictã præparationẽ multu difficilius funditur quamprius, quia calcinatũ eſt. Sicq; reduces calces ad fuſionẽ & malleum. Accipe boracis modicum, & proiice in igne ſuper tegulam, vel terram, donec inſletur, & iam cõtingi incipiat, tunc accipe eam & tere, & reſolue totum cum modico vini, & in hoc vino ſubmerge calcẽ quam habueris, & pone in igne lento, in cõcibolo forti, donec modicum ebullitionis emiſerit, & ſtatim ſuffla fortiter, totoq; deſiccato, anteq̃ fundatur proiice, &

imbibe

mbibe calcem illam, cum modico porci ſanguinis & remollitur, atque cito fundetur, tunc ncorpora cum ipſo ſulphure prædicto pondus ſeptimum, & nuenies Iouem, album, & dulcem, & bene compoſitum, & ine ſtridore Lunæ præparatæ conſocium & amicum.

De præparatione Luna ad ſulphur.

Luna ſic præparatur. Primo purgetur cum plumbo & cinere. Poſtea fuſa, proiiciatur in virgulas, & igniatur decies, donec ſit bene rubea, & qualibet vice extinguatur in porci ſanguinem. Poſt vero vicem lanietur tenuiter, & fundatur cum modico boracis inuoluentis laminas, & ſic fuſa proiiciatur iterum in virgulas,

gulas, & vt prius extinguatur decies in quo & prius: Postea iterum tenuiter laminata, cum quo & prius fundatur: & tertio in virgulas proiiciatur, & decies iterum vt prius extinguatur: & tertio refundatur tenuiter laminatum: tunc pro certo scias te habere Lunam dulcissimam & purgatam: qua fusa superadde decimum pondus prædicti sulphuris, & habebis Lunam Iouis amicam, prædictique stanni vel plumbi velocitate fundatur: & super laminam ignitam coniunge ea, & coniungētur. Congaude eis, & congaudebunt tibi. Hanc viam ego aperui & triui, & per eam ambulaui, & ad optatum terminum & prætactū cum gaudio me perduxit, quã-

uis

uis effectu diminuto, eo quod arſenicum poſui per quod ſulphur non habui. Scias ergo pro certo quod iſtud capitulum larga eſt retributio omnium verorum beneficiorum executa amoris in recompenſatione. Sed & ego amorem do pro amore. Nam ego cum meis omnibus ſum paratus.

De conuerſione Veneris in Lunam per ſulphur.

Viſo modo quo vtendũ eſt ſulphure ſupra Mercuriũ & ſupra Iouẽ: videndũ eſt, quomodo vtendũ ſit eo ſupra Venerẽ. Venerem accipe, & eam præpara, ſicut prędictum eſt capitulo de Venere: Præparatã funde, & ſupadde ei decimam partem prædicti ſulphuris, & ingredietur ſtatim:

Tunc

Tunc concito extrahe, & per virgulas in sanguine porcino immersas proiice: Et inuenies Venerem fere in Lunæ proprietatem conuersam, Lunæ habens albedinem & dulcedinem fere in fusione & malleo, & compositionem bonam, vt non scorietur ignita, & Lunæ coniuncta fortiter se miscet cum ea, vixq; per cinericium euellitur ab ea: Ita fere in naturam ipsius conuersa nubesque impuras nõ habet ignita, rubea tamen tunica se circundat exterius.

De præparatione sulphuris ad Solem.

Sulphuris huius præciositas non tantum in Lunari opere, sed in Solari per amplius inuenitur:

Cum enim debite præparatur, Lunam debite præparatam certissime conuertit in Solem: Huius preciosi operis practica à me quidem vobis non aliis reuelanda, sub occultissimo sigillo consilii recondatur. In nomine ergo Dei sulphuris quantumuis tere minutissime, & ad ignem lentum in olla terrea bullias septies, vel donec citrinitas quæ est virtus egrediatur cum lento igne: Bulliatur autem in vrina, quæ est in acuitate temperata: ita leniter seruato ordine ignis, vt per nimiam caloris vehementiam non egrediatur aliquid de vnctuositate, sed tantum tinctura, id est, citrinitas: Hoc est verbum secretum. Remouetur autem ei semper vrina quam

quam cito fuerit bene tincta: &
sic renouetur semper, vsq; quo
tota tinctura cesserit in vrinis.
Vrinæ autem omnes extractę cũ
tinctura simul ponantur in vase
magno, & distilletur simul ex v-
no vase cũ lento igne, donec in-
cipiat exire aqua citrina & demũ
rubea: quoniam in illis est tin-
ctura & est illud quod quęrimus,
vel saltem pars eius. Aqua au-
tem quæ primo exit alba, nõ est
nobis necessaria, quoniam caret
eo quod quærimus, totũ distille-
tur, vsq; ad nigras feces, ad par-
tem pone feces, quæ remanse-
runt in concurbita, & reserua.
Aquam itaque quam extraxisti
citrinam & rubeam simul com-
misce, & secundo distilla vsque
ad feces nigras, quas vt prius o-
ptime

ptime deſicca, & illas ad aliam partem reſerua, quoniam in illis quoque eſt tinctura. Et iſta eſt ignis ſulphuris. Et hoc eſt verbum certiſſimum. Iſtum igitur ignem accipias ad partem, & aquam, quæ fuit citrina & rubea ſecundo diſtillatam ſerua. Ignẽ ergo prædictum bulli in aceto forti ſemel diſtillato cum igne temperato. Sic illum decoques, vt quod ibi eſt de cauſſa aduſtionis quamuis modicum ſit ſi bene egeris deſtruatur? Poſt bullicationem vero & decoctionem eius modicum de ipſo ſiccum fuſæ Lunæ ſuperiaceas: quod ſi denigrauerit vel combureri, ſcito quod cum igne alium extraxiſti. Si rubefacit eam vel citrinat abſque

combustione vel nigredine, bene quidem factum est. Si ergo caussa combustionis ibi est, decoque ignem cum aceto, donec consumatur. Tunc ignem tuum siccum & præparatum iunge, & cera, vt dictum est cum triplo prædicti sulphuris præparati albi & mundi, addito pondere salis armoniaci. Hæc quidem tria cera & comple, vt prædictum est in compositione albi, & solue, & congela, & proiice quantumuis ad oculum super Lunã, vt capitulo suo dictum est præparatam, & vertetur in Solem optimum ad omne iudicium sustinendum. Aliqui tamen libri innuunt, & credendum illis æstimo, quod perfectior esset Elixir, si hæc quasi in eadem pro-
por-

portione ponerentur, puta ſulphuris puriſſimi & albiſſimi pars vna, Mercurii puriſſimi & albiſſimi pars vna. Et iſta ſimul cerarentur cum vna parte ſal sarmoniaci ter ſublimati, & prædicta aqua rubea diſtillata. Vtrumque autem iſtorum bonum æſtimo & certum. Innuunt itaque libri, quod quidem certum eſt, vnctuoſitatem ſulphuris nõ auferri ab eo tãtum per corruptionem eius in ipſum, videlicet aſſando cum rebus deſiccantibus, vt dictum eſt: Sed etiam per extractionem, quæ fit bulliendo, cum aquis acutis, vel oleo donec extrahatur ab ipſo ſupernatans ex acritate ſua, quod verum eſt. Nota ergo hæc bene, & ſecundum ea operare.

De præparatione Mercurii.

Exequuto breuiter tractatu de sulphure & Mercurio. Postea tractandum est de principaliori, & post ipsum digniori. Est autem Mercurii corpus minerale compositum ex terra subtili sulphurea, & aqua fortiter admixta elementis, & pro altera parte materia metallorum. Substantia autem sua terrea purganda est à grossa terrestreitate sulphurea, Aquea vero substantia ab humiditate duplici superflua. Et cum sulphure præparato, sic conueniet in nobilissimã Elixir compositionem, vel etiam in metalli auri completam perfectionem, tanquam sanguis mulieris virtute virilis seminis coagulans in corpus humanum,

con-

onſequente digeſtione com-
leta, ſicut eſt in operatione na-
uræ vel artis: quoniã vt dicitur
uarto Metheororũ. Nihil dif-
ert an in organis naturalib. aut
rtificialibus fiat. Oportet ergo
uemadmodum dictum eſt de
ulphure, ſublimare ipſum in va-
e artificiali, quẽadmodum na-
ura ſublimat ipſũ in vaſe natu-
ali: q, eſt vas continens materiã
nineralẽ, vt purgetur ab humi-
itate, & ſulphureitate ſuꝑflua.
n nomine ergo domini accipia-
ur Mercurius, & ꝓiciatur in me-
lio patris ſui, vt coaguletur ali-
uantulũ: & ſic optime teratur &
ncorporetur cũ duplo ſuarum
ecũ; & ponatur in ſublimatorio
nter duos lectos earũ: & ceſſãte
umido vapore lutetur, & ignis
me-

mediocris, donec totum si
ſublimatur deſuper miniſtratum
feces ſunt iſtę. Recipe ſalis com-
munis partem vnam, atramen-
ti nigri vel viridis, id eſt, vitrioli
partes duas, ſulphuris partem v-
nam. Cum his fecibus ſublime-
tur ſepties, vel pluries, donec o-
mnem ſuperfluam humidita-
tem amiſerit, & albiſſimus fiat
atque luċidiſſimus, conteritur
cum fecibus ſuis, rora cum a-
ceto vel vrina, & ignem fac me-
diocrem, quia faciliter combu-
ritur. Priuſquam aperias ſubli-
matorium, permitte ipſum in-
frigidari, quia fumus eius noci-
uus eſt valde. Mercurius quam-
uis bene purgatus ſit per ſubli-
mationem, non ita faciliter in-
greditur corpus metalli, vel in

ipſum

ipſum manet, quemadmodum ſulphur vel arſenicum, quoniam corpus eſt valde ſiccum, & vix funditur: quando enim metalla funduntur, reuera magis eſt ex ſulphure, quam ex argento viuo: Vnde ſulphur vel arſenicum præparata, & cum metallis coniuncta ipſa quidem remolliunt, & velociorem fuſionem faciunt. Igitur oportet ipſum cerare & fixare, vt in metallum ingrediatur, & in ipſum etiam remaneat: Fit autem ceracio, id eſt, partium vnicatio, & remolliatio, per aliqua ſalia, & boracia, & olea: Inter ſalia autem ſal armoniacum cerationis, id eſt, vnicationis & remolliationis obtinet principatum: Poſt ipſum autem ſal petræ: Inter

boracia vero; borax aurifabrorum, cum qua consolidant: Inter olea autem, oleum capillorum, & post ipsum oleum ouorum. Incerationis autem contricio est valde necessaria: quoniam per contricionem multã subtiliantur partes, & inuicem ingrediũtur. Igitur accipe Mercurium purissimum, & per sublimationẽ optime depuratum, & contere ipsum optime cum septimo pondere salis armoniaci ter sublimati cum æquali salis communis: & rora semper cum oleo capillorum rectificato, vt in loco suo dicetur, cum bene & optime contritum fuerit & vnitum, quasi salsa fuerit, desicca ipsum in vase vitreo inter cineres calidos, vel ad solem,

lem, in aliquo vase vitreo, si tempus solis fuerit: & siccetur donec fiat de eo massa dura: Tunc ipsum tere optime iterum, & rora cum oleo capillorum, vt prius donec optime vniatur, & fiat iterum sicut salsa: & desicca secundo fortiter vt prius: siccatum tere & rora cum dicto oleo quo prius, & tertio desicca fortiter: Tunc quidem poterit esse ceratum: cuius signum probationis est si supra laminã ingnitam vel denarium argenti, vt cera funditur. Si non est ita, tere & imbibe cum oleo iam dicto, & sicca donec ad hoc deuenias: Hoc enim cito eueniet: Ipso sic cerato habe acetum fortissimum ter distillatum, vel aquam ouorum, vel ca-

pillorum rectificatam, vt loco ſuo dicetur; & ſi non bene acute, poſt probationem cum lingua acues decima parte ſalis armoniaci. Et cum vno iſtorum liquorum ceratum prædictum donec fiat ſicut ſalſa clara optime trita: Incorpora, tere, & diſtempera, & pone in vitreo vaſe clauſo bene cum ſtuppis in fimo equino calido continue per 11. dies vel 16. Extractum coaguletur inter cineres calidos in maſſam duram & ſiccã aperto vaſe, donec humiditas receſſerit. Ipſum coagulatum probat ſi ſupra laminã ignitam fuſum non fumauerit vel fugit; propoſitum habes, ſcilicet purgatum, ceratum, & fixum. Si vero fumauerit, non eſt fixum: Reitera ergo

per

per eundem modum ſolutiones & coagulationes; nam per ipſas cito figetur Mercurius: Sic cõpleto vtere ipſo ſuper cuprũ ſicut dictum eſt vtendum ſulphure, vertetur que in Lunam. Si autem in prædicta Mercurii ceratione æquale Mercurii pondus ſulphuris poſueris, & ambo ſimul cum ſeptimo vel decimo pondere ſalis armoniaci ter ſublimati, & oleo capillorum, vel ſaltem ouorum, vt prædictum eſt ceraueris, & ſolueris, atque coagulaueris: pro certo ſcias, quod citius cerabitur & figitur, & abundantius atque perfectius operabitur. Nec in viis ſpirituum mineralium via perfectior vel naturalior inuenitur: proceditur enim ex iis ex quibus natura

procedit; vnde & metallis naturalius cõiunguntur. Si autem ad rubeum ex ipso fuerit operandum; ceretur cum eo quarta pars ignis ſulphuris prædicti, & ceretur cum ſeptimo pondere ſalis armoniaci, & tertio calcis Solis, & aqua vel oleo rubeo in capitulo ſulphuris, & ceratum ſoluatur & coaguletur vt prædictum eſt. Tunc proiectum ſuper Lunam præparatam, vt eſt dictum in capitulo ſuo quãtum ſufficit ad oculum, conuertit ipſam vere in Solem.

Præparatio arſenici & effectus eius.

Executo vt breuius potui tractatu de Mercurio; conſequenter de arſenico eſt tractandum. Eſt autem arſenicum corpus mine-

nerale, commixtum ex terra & aqua fortiter mixtis, oleaginum quidem vt ſulphur, minus tamen in oleo, plus autem, in terra abundans, & ſulphure groſſius atque terreſtrius. Huius autem purgatio eſt per ſolam ſublimationem, cum rebus deſiccantibus, & conſumentib. oleagineitatẽ, quę eſt eius humiditas prima, & aqueitatem ſuperfluam, quæ humiditas ſecunda in igne ab eo ſicut à ſulphure euaporans. In nomine igitur Domini accipe arſenicum bene lucidum rubeum vel citrinum, & teratur minutiſſime cum æquali pondere & dimidio ferreti, roreturque cum modico aceti, Et bene mixtum cum fecibus ſuis

ponatur ad ſublimandum inter duos lectos puluerum, cum quibus ſublimatur ad ſpiſſitudinem dimidii digiti, & ſic detur ignis mediocris, donec fumus ceſſet humidus, tuncque claudatur, & ludetur vas optime, & fortificetur ignis, donec totum ſublimetur; quod erit in mediocri quantitate, pôſt vero horas, infrigidetur itaque vas, & poſtea aperiatur, & colligatur quod apparuit extra feces: Deinde teratur, & cum nouis pulueribus eiuſdem in omni remiſceatur & ſublimetur iterum omnino vt prius, donec ſit album & mundum, vt criſtallus lucidum; omnique vnctuoſitate & ſuperflua humiditate conſumpta. Hoc autem fieri poterit cum dictis pulueribus

in quinta vel ſexta ſublimatione: Hoc habito, vtere eo ſoluto & coagulato, omnino agendo eodem modo quo & de ſulphure dictum eſt, ſiue ad album, ſiad rubeum fuerit: Nota tamen quod arſenicum non tantum valet in conuerſione & coagulatione Mercurii quantum ſulphur, nec ita naturaliter, vel abundāter operatur in cæteris, ſicut ſulphur, quamuis in illa præparata & aptata laudabiliter operetur. Poteſt autem ex eo trahi virtus ignea, ſicut de ſulphure dictum eſt: Minoris tamen virtutis eſt, & efficaciæ: Cum ſulphure autē & arſenico omnia metalla comburi poſſunt, quamdiu vnctuoſitatem ſuam retinent dum calcinentur, & pulueri zentur, ni-

grescunt tamen, ratione suæ vnctuositatis.

Executo breuiter tractatu de spiritib. mineralium. Nunc quidem de aliis eorum virtutibus, secundum alium modum, prout verum reperi, est videndum, & primo de opere bono & probato ad Solem. In nomine ergo Domini accipe salem armoniacum, & sublima ipsum cum ferreto optime calcinato totiens, quod cum vna libra illius calcis, septem libras spiritus sublimaueris, totaq; virtus ignea, id est, citrinitas, septem libras in vna libra remanserint. Calcem post quamlibet sublimationem recalcinando, donec sicca redeat, & bibito oleo iterũ sitiat: tunc.n. inuenies calcẽ optime cõbustam

q̃ in igne tãdiu aſſabis, quouſq; nigra vnctuoſitate careat, tũc eã redire fac ad maſſã malleabilẽ cũ ſale armoniaco & borace vt ſcis ſecundũ q ſupradictũ eſt: Erit.n. corpus rubicundũ valde dulce & molle. Ipſum ergo quinquageſies in aceto fortiſſimo extingue, & efficietur durius, tunc ipſum caba per virgulas mediocriter tenues in medio ſalis cõmunis & calcina iterum, donec poſſunt pulverizari, & eiecto ſale, vt prius, itera ſublimationem nouæ tincturæ totidem, & iterum fac omnino vt prius, & ſic aggregabitur tota citrinitas in vnum, tunc vltimo calcina, & aſſa donec conſumatur tota eius vnctuoſitas, & remaneat calx rubea & munda, tunc

accipe calcis huius libram vnã, arsenici purgatissimi & albissimi, ℥. iij. salis armoniaci. ℥. j. Sal armoniacum autem & arsenicum terantur primo & rubificẽtur cum oleo sulphuris præparando, vt dicam, & rubificata terantur & cerentur optime cũ dictæ calcis duplo rorando & imbibendo cum oleo sulphuris dicendo, soluendoque & coagulando, donec efficiatur massa cerata vt scis. De hoc proiice vnum pondus vel quouis ad oculum super Lunam vt supra dictum est præparatam, & efficietur Sol bonus absque dubio cum adiutorio sequenti. Oleum sulphuris ita fac. Contere sulphur minutissime, & bulli ipsum in vrina clara prius bullita & di-

spu-

ſpumata, donec extraxeris totam tincturam abſq; oleo: lotu-ras omnes poſt illa cum lento igne: & quod circa finem egredietur rubeum, erit tunc oleum ſulphuris. Ipſo vtere vt dictum eſt. Expeditis prædictis accipe purum aurũ, & extingue ipſum decies in porcino ſanguine, & tunc tenuiter laminatum funde cum borace & erit quaſi ceratũ: quod ſi non vt plumbum adhuc funditur, reitera extinctiones & fuſiones, donec ad hoc perueneris: tunc funde cum æquali ſalis prædicti: & ſcias indubitanter te habere ſolem bonum, in omnibus & per omnia. Tunc reddes ei tale remediũ contra cementi violentiam: Ipſum vt aurum purum remollias, ſed minus:

Ita

Ita tantummodo sustineat ign
ri, donec ad rubedinē, & erit se
curum in cemento.

Opus bonum & probatum in sole.

Lunam puram consume a
saxum durum, donec omnin
sit quasi puluis: & sēper rora m
dicum cum aceto: postea opt
me ablue donec sit munda & a
ba tunc accipe sal cōe mundu
& tere lunam optime cũ æqua
eius, & cōmisce ut poteris mel
rorando cum aceto fortissim
donec sit quasi salsa, tunc per m
te siccari bene, & calcinari sup
ignem, & sicca iterũ, & conter
vt prius, & rora cum aceto, & si
ca, & calcina vt prius, sic fac se
pties, tunc accipe aquã acuta
quãtũuis, & ablue optime cal
cum sale, donec totum sal extra

hatu

natur, & remaneat calx alba &
munda tunc accipe Iouem præ-
paratum & mundè calcinatum,
& puluerizatum, æquale pōdus
prædictæ calcis & ſalis armonia-
ci purgati cum ſale communi æ-
quale calci de ſingulis ana.ʒ.i.de
his 4. videlicet ʒ.4. hæc igitur 4.
optime tere, & cōmiſce ſuper
marmor conterendo & imbibē-
do cum aceto fortiſſimo ter di-
ſtillato, donec ſit totū quaſi ſalſa
optime trita. Hinc permitte be-
ne deſiccari in ſole vel lento ig-
ne, deinde accipe oleū ſulphuris
prædictum, & imbibe calcem
tuam, id eſt medicinam prædi-
ctā ex 4. cōpoſitam ex eo donec
ſit quaſi ſalſa: tūc deſicca eā in ſo-
le vel lēto igne, ſiccatā iterū im-
bibe

bibe, & ſicca vſque ad 36. imbibitiones, vel plures, & totidem deſiccationes. Inter 10. autē imbulliones ſemel ponatur in fimo per 7. dies, vel plures: tunc examinetur, & proiiciatur vnum pondus ſuper 7. lunæ puræ: et ſi ſtatim non morauerit ſine fumo, & colorem rubeum, vel ſaltem citrinum non dederit, reiterentur imbibitiones, & deſiccationes, ac ſolutiones, & coagulationes, donec hoc efficiat: tūc addatur ei æqua pars ſolis puri, vt prædictum eſt cerati. Et remolliantur vt dictum eſt, & erit ſol bonus in omnibus & per omnia: nota tamen quod aduertēdum eſt in operibus ſolis ſpecialiter, quod ſi medicina aliquid vnctuoſitatis comburentis

vel denigrantis habuerit, tã diu decoquatur per ſe, ſi calcinari patitur, vel metallo etiã incorporata, quod per ignis decoctionem totum conſumatur.

Opus probatum in ſole & luna ex quatuor ſpiritibus.

In nomine etiam Domini accipe ſulphur mundum minutiſſime tritum, & totiens in diſtillata ſemel vrina bulli cum lento igne, donec totam exterius citrinam tincturam extraxeris ſine aliqua vnctuoſitate: tunc omnes vrinas ſimul in vno vaſe ſi poteris diſtilla, quouſque exeat cum lento igne circa finẽ aqua citrina; quam ad partem reſeruabis: cum exierit etiam aqua rubens, & illam ad aliam partem ſeor-

ſeorſum reſeruabis: in hac enim
aqua eſt oleum ſulphuris & ignis
quod vero ſiccum fuerit in cu-
curbita, eſt etiam ignis: hanc ter-
ram ſerua ad partem: poſtea ac-
cipe arſenicum, & omnino de
eo fac vt de ſulphure, & ignem
oleumq; ad partes reſerua: hinc
accipe illud arſenicum, vnde to-
tum ignem extraxiſti, & optime
ſublima cũ ferreto vel ferri ſco-
ria ſepties vel donec ſit mundiſ-
ſimum, albiſſimum, & lucidiſſi-
mum, & tunc reſerua ipſum: de-
inde accipe Mercurium, & ſub-
lima ipſum cum atramẽto, vel
vitriolo & ſale, ſeptiẽs, vel donec
ſit ſicciſſimum, albiſſimũ, & lu-
cidiſſimum: poſtea accipe aqui-
lam, cum ter ex ſale volauerit, &
reſerua: tunc accipe ſpirituum
purga

urgatorum libras 3. ſulphuris
x quo ignem extraxiſti, libram
nam, & omnia ſimul contere,
t ſuper porphyrium cõmiſce ro
ando cum aceto, donec fiat ex
is maſſa vna quaſi paſta optime
ommixta: & hoc totum pone
n vaſe terreo forti ſuper ignem
entum, donec tota humiditas
xierit, tunc luta vas, & fortifica
gnem quaſi ad ſublimandum ar
enicum: & permitte aſſari be-
e, & commiſceri ſimul per ſex
oras: poſtea vaſe infrigidato,
peri & collige totum, collectũ
ontere totum & cõmiſce cum
antum cinerum vitis optime
ribellatorum, vel cum aliis ſi
las nõ habueris: & ſublima maſ
am tuã ſemper cum æquali ci-
erũ, donec inuenias oẽs tuos 4.

ſpiritus

ſpiritus mũdiſſimos, albiſſimos
& lucidiſſimos: tunc eos cera
ſolue, & coagula cum oleo cap
lorum vel ouorum rectificato
donec eos intenias ad cere vel
citatem quodvis corporum me
tallorum ingredi ſine fumo: tũ
enim pro certo, quod volueri
corporum metallorum in ver
conuertet lunam. Si autem a
ſolẽ operari volueris, cera cum
eis ignẽ prædictum ſiccum, qu
tum eſt vnum aliorum videlice
quartam partem, & cera cum o
leo rubeo, donec invenias me
dicinã tuam ſine fumo ceræ ve
locitate, ſuper argenteam lami
nam diffundi, & in citrinum co
lorem conuerti: & ſolue & coa
gula vt prius, ignem autem ſic
cum præparabis calcinando le

uiter, &

iter, & cum aqua citrina imbi-
endo, donec nigredinem ami-
erit, rubẽs effectus, vel citrinus:
unc proiice in nomine Domi-
i vnum ex iſta medicina ſuper
uãtum volueris ad oculum de
uouis metallo, & erit ſol bonus
n omni examinatione perfe-
tus. Igitur in hoc opere pro al-
o quidem & rubeo, certum ſci-
s te habere documentum.

Opus probatum de calcibus corporum in Solem.

Hæc eſt via naturalis & pro-
ata in compoſitione medicinę
ureæ, ex calcibus corporum &
pirituum ſimul cõpoſitorum.
ccipe cęlum oui ſui ſine nube,
t allue optime, ablutum autem
alcina in furno vitri, per diem
natu-

naturalem, vel donec efficiatu
cinis albissimus, tũc ipsum cin
rem accipe, & cum eo sublim
arsenicum, donec citrinitas
librarum in vnam istius cesseri
tunc calcem tuam optime rec
cinatam, donec careat nigred
ne, seorsum reserua: hinc accip
Iouem & præpara per contriti
nem & assationem cum sale c
busto, vt supra, & calcina done
puluis siccus efficiatur, & secu
reserua: deinde accipe ven
rem optime calcinatam
puluerizatam reserua; Inqu
accipe Saturnum rubeum ca
cinatum id est, minium, & r
serua. Sic enim habes quatu
calces corporum: Igitur acc
pe istas quatuor calces de sing
lis libram vnam, pone super po
phyriu

phyrium, & ꝑ optime tere, & cõmisce, & incorpora cum aceto ter distillato: fac inde pastam, quam in vase terreo forti pone ad calcinandum in igne forti valde per diem naturalem, calcinatam vero massam extrahe & reserua, tunc accipe Arsenici libram vnam albissimi salis petræ & salis armoniaci ana libram vnam, hæc tria optime tere super porphirium & commisce. Sit autem sal armoniacum ter prius eleuatum ex sale communi. Hæc tria tere cum oleo sulphuris antedicto, donec fiat massa cerata valde rubicunda: tunc optime tere ista, & in ipso sulphuris oleo solue, & distempera, vt sit quasi salsa clara.

Igitur

Igitur tunc cum hæc salsa clar
imbibe prædictam calcem cor
porum, optime conterendo, &
cõmiscẽdo super porphyrium
donec totum optime sit cõmix
tum atq; ebibitum, & sic medi
cinam istam, quasi claram sal
sam distempera, & sub fimo e
quino reconde per 11. dies, in ca
lore cõtinuo, vt bene digeratur
atque soluatur: tunc extrahe &
coagula inter cineres calidos, &
exinde nõ cesses imbibere me
dicinam tuam, cum dicto oleo
& soluere, & coagulare, donec
invenias ipsam ceræ velocitat
super laminam argenti sine fu
mo diffundi, & ipsam ingredi
& in aurum conuertere. Hoc e
nim pro certo facies compre
hẽdes nisi è via scripta erraueris

Opus optimum in ſolem nota bene.

Incipit ſecretum ſecretorũ, precium impreciabile, experimentum probatum, & infallibile, de compoſitione medicinę aureæ: quæ lunam præparatam certiſſimæ conuertit in ſolem probatum & bonum, & in omni opere perfectum. In nomine Domini omnipotẽtis accipe ſulphur mũdum & lucidũ minutiſſime tritum, & totiens inſimul ſublimata prius & bullita, & putrefacta cum igne lento bullias vrinam donec totam extraxeris tincturam abſque aliqua omnino pinguedine, tunc omnes loturas diſtilla cum lento igne, & omnẽ aquam albam citrinam, & rubeã ſeparatim reſerua: fecem vero in fundo remanentem tolle &

reſerua per ſe : aquas autem duas vltimas in ſimul coniunge, & ſecundo per diſtillationem fac aſcendere & reſerua, feces vero iſtas ſecundas pone ad primas, & reſerua ad partem aquam albam etiam reſerua per ſe. Igitur in nomine Domini accipe alumen quoduis, & modicum calcina : calcinatum vero pulueriza minute & commiſce, & contere optime cum æquali pōdere prædictarum fecum rora ſemper cum aqua tincta, imbibendo, & deſiccando, donec ad lentum ignem, vel ſolem totum biberit, & efficiatur maſſa ſicca, tunc accipe eam in nomine Domini, & pulueriza minute, & in vaſe vitreo forti pone, hinc luta, & in furno calcinationis

nis pone paulatim ignẽ augendo, donec fortem sustineat ignẽ per 6. horas: tunc si omnino careat nigredine massa effecta rubea vel citrina; bene est, si non, iterum calcina. Tunc accipe aquam albam quam seruasti, & distempera prædictam massam cum ea prius minute puluerizatã, ablue totiens semper aquam claram colando, donec alumen per aquas resolutum ad partem cum loturis reseruatum. Quod autem remanserit, erit pretiosus ignis sulphuris citrinus vel rubeus: qui si talis non est, calcina donec talis sit, & ad partem reserua, tunc accipe oẽs loturas cum alumine & distilla cũ lẽto igne, vsq; ad feces, & aquã albã & citrinã reserua ad partẽ & rubeã

adaliam serua partem: rubea e-
nim est preciosum sulphuris o-
leum omni alii rei incomparabi
le. Ipsum optime serua: quod au
tem remanserit de fecibus, si in
eis aliquid tincturæ remanserit
ipsum tere, & distempera cum
aqua alba: & iterum quasi salsam
claram optime tritam redistilla-
ta & aqua alba eiecta, citrinam
cum prædicta citrina pone, & ru
beam si affuerit cum prędicto o-
leo rubeo repone, & fecem sic
fece salis proiice, accipe ergo a-
quas citrinas, & distilla cum len-
to igne, & solum oleum rubeum
reserua, & cum alio oleo rubeo
pone: hoc ergo modo preciosis-
simum habebis sulphuris oleum
quod charissime custodias: Ig-
nem quoq; suum serua, vsq; quo
dicam

dicam tibi, & ea reactione. Isto eodem modo potes extrahere ab arsenico suum ignem atque oleum: postea in nomine Domini accipe prædictum sulphur vnde tincturam extraxisti, & teres ipsum cum æquali pondere aluminus modicum calcinati: & optime commiscebis, & teres super porphyrium rorãdo cum aceto, donec efficiatur massa sicut pasta: tunc pone in vase terreo forti: & cum humiditas exierit, optime luta vas, & pone ad calcinandum, & assandum duplo igne sublimationis per sex horas, euertendo semel ab inferiori per tres horas, & sic calcinabitur, & consumetur ipsius pinguendo pro magna parte. Tunc extrahe ipsum, & minute pulue-

rizatotũ: & cõtere & cõmisce vt prius, & rora cũ aceto: & repone iterum ad calcinãdum omnino vt prius, per alias 6. horas, & extracto vt prius, fac tertio conterendo & assando, post tertiam assationem extrahe ipsum, & minute puluerizatũ bulli in aquis acutis, donec eiicias alumen, colando aquas semper. Tunc desicca sulphur, desiccatum optioptime tere, & cõmisce cũ æquali pondere aluminis calcinati, & rora cum aceto, & iterum pone ad calcinandum ter eodem modo omnino, vt prius. Ad vltimum post sextam assationem, sublima ipsum sexies, vel donec omnino careat vnctuositate, & superflua humiditate, & sit albũ valde & lucidum cum scoria ferri teras æqualiter mixtis calcinato prius alumẽ sicut sublimã-

tur alii ſpiritus: hoc addito quod fiat lectus ei, & ſupra & ſubtus & in circuitum pulueribus, cũ quibus ſublimatur, & fiat in principio ignis lẽtus, & ſit coperculũ ſublimatorii eleuatum ſuper diſcum inferiorem ne comburatur quod fuerit eleuatum: fac ergo vt ſcis: quoniam ſublimatio ſulphuris eſt de certiſſimis Alchymiæ partib. Tolle ergo ſpiritum tuum puriſſimum, albiſſimum, & lucidiſſimum, & ſerua ad partẽ poſtea accipe Mercuriũ in vẽtre patris ſui occiſum & ſublima ſepties, vel donec exeat albiſſimus, ſicciſſimus & lucidiſſimus cũ puluerib. vitrioli, vel atramẽti cũ ſale & ſulphure æqualiter mixtis in triplo, vel in quadruplo ad Mercu. & lucidiſſimũ ad partẽ reſerua. Poſtea accipe

aurum omnino purum, & argentum omnino purum, & funde simul ana, fusa vero per virgulas proiice, & decies extingue in porci sanguine, hinc tenuiter laminata, funde & amassa cum borace, sic reduc ad virgulas, & extingue decies vt prius: & funde secundo tenues laminas & amassa vt prius, hanc viã sequere, donec fundatur valde cito fere, vt stannum, & mollia fiant valde, & reserua per se, argentum autem antequã cũ auro ponatur depuretur: depuratũ ponatur ad calcinãdum per virgulas in medio salis per diem integrum in igne forti, vt extrahatur tota nigredo & sulphureitas atque euaporans humiditas, & efficiatur calx alba & munda: tunc extrahatur sal se-

do cum aqua, & residuum fundatur, & amassetur cum borace, & erit præparatum optime, postea redeas ad partium congregationem, & Elixir completionem. In nomine ergo Domini accipe prædicti spiritus præparati ℥.ij. ignis reseruati. ℥. ij. salis armoniaci ter eleuati. ℥. Hæc omnia simul & semel peroptime tere, cõmisce super porphyriũ, & cera rorando & cum reseruato oleo, donec efficiatur quasi salsa optime trita, & sic permittatur siccari in sole vel lento igne in vitreo vase, cum autẽ fuerit bene desiccatum, ceretur super porphyrium secundo vt prius, & desiccetur; desiccatum iterum tertio ceretur omnino vt prius, & desiccetur. Desiccatum

distemperetur iterũ cum dicto oleo, vt sit quasi salsa clara, & sic positũ in vase vitreo ponatur ad soluẽdum & digerendũ in fimo equino, in calore continuo, per 7. dies vel amplius, tunc extractũ coaguletur, inter cineres calidos. Iterum itaq; cerationes, cõtritiones, & imbibitiones reitera, & desiccationes, quousq; medicina desiccata super laminam argenteã ignitã diffundatur velocitate ceræ, iterẽturq; solutiones eius & coagulationes omnino vt prius, donec in sua fusione vel Lunaris corporis ingreßione non fumet, sed suam fixionem cum sua ceratione manifestet ingrediaturq; statim sine fumo totaliter, tũc erit preciosus thesaurus, argento & auro incõparabilis, cuius vna pars 12. lunæ, vt di-

ctũ eſt præparatæ, in verũ cõuertit ſolẽ, hic tamẽ nõ ſiſtas, quoniã proficies amplius. Iſtã ergo medicinã accipias, & ſuper lunã & ſolem præparata & cõmixta vt prædictum eſt; fuſaq; proiicies, q̃tum plus incorporare poteris: & poſtea ab igne extrahes, & inuenies ibi maſſam rubicundã & coloris iucundi, mollẽ in fuſione, & malleo ad modum ſtãni: q̃ minutiſſime pulueriz abis, vel cũ Mercurio incorporato, vel ad ſaxũ duriſſimum cõfricando, donec ad hũc modũ redeat, poſtea optime ablue cum aceto, vel aqua ſalſata, donec mũdiſſimam recipias calcẽ, iſtã igitur calcẽ in nõie Domini accipe, & cũ æqua li p̄dictæ medicinæ totiens tere, & ſolue, & coagula, vt efficiatur vnum corpus optime ceratũ, &

compositum, & egreditur tota sine fumo: tunc enim erit thesaurus pretiosus, & pretiosissimus, lunam vt dictum est præparatam certissime conuertens in solē bonum, in omni iudicio, scias hoc, & gaudebis. Vt autem nihil perfectionis abscondam: melius est vt ceres prædictā calcem in albis à principio. Igitur omnes istæ viæ operationum, licet secundum diuersum effectū veræ sunt & expertæ.

Tractatus de vegatabilibus & sensibilibus.

Exequuto breuiter tractatu de spiritibus mineralibus, consequenter de vegatabilib. & sensibilibus est agendum. Inter vegetabilia aūt frumentum virtutis maioris obtinet principatū. Inter sensibilia aūt, id est, inter ea q̄ ex sensibilib. sunt, capilli hu

mani

mani ſanguis & vrina, ouũq; gal-
linæ legimus meliora: Eſt aũt fe-
re idẽ modus operãdi in omnib.
Oportet autem hæc munda e-
ligere, & electa putrefieri, vt
diſſoluãtur in eis per res elemẽ-
tares, & ſint aptiores ad extra-
hendum & percipiendum per
e. elementa, vel quaſi per diſſo-
lutionem & diſtillationem eſt. I-
pſis igitur putrefactis per 2. dies
extrahantur, & in cucurbita a-
ptentur, & diſtillabitur cum len-
to igne: & ſeruetur ordo, vt a-
qua tota, quæ alba exierit, po-
natur ad partem ſola: deinde
quæ citrina exierit vel rubea, ſi-
militer ad partem ponatur: &
continuetur diſtillatio, quouſq;
ceſſet fumus, & remaneat in cu-
curbita terra nigra & ſicca. Pri-
mo,

mo itaq; liquor omnisque qu
album exierit in distillation
prima est, & vocatur: Et hæc e
totiens distillanda, quousque s
splendida, & clara, & vt crysta
lus alba. Inhumatio autem i
fimo interposita inter distillat
ones iuuat vt ad perfectæ recti
cationis signum deueniat, quo
est splendor & crystallina ser
nitas, absque fecibus nisi for
albis: Hæc aqua vocatur aq
vitæ: & hac aqua spiritus soluu
tur & coagulantur, & ceran
& figuntur. Aqua autem to
quæ citrinitatem habuerit, v
ruborem, vsque ad siccas fec
aerem id est oleum & ignem c
tinet. Hæc autem sic separa
Pone totum liquorem claru
absque nigredine & fecibus

cucurbita, & diſtilla cum lento igne vſque ad feces ſiccas. Hoc ordine aquam exeũtem albam, in hac ſecunda diſtillatione ad partem pone, quouſque egrediens videas oleum, cuius ſunt ſigna, videlicet gutta ſpiſſior, color intenſior, & leuitas aerea, quia ſi prædictæ aquæ miſcueris, ſupernatabit, tunc ſcias oleum egredi, quod ad partem ponas vſque ad ſiccas feces, diſtillando ſic ſeparabis aquam & oleum. Ignem vero in hac ſecunda cucurbita inuenies ſiccum, & ruſum, vel etiam nigrum, ſicut terram in prima.

Sic ergo quattuor elemẽta ſeparabis. Rectificatio autẽ aquæ & olei eadem eſt, & eadem ſigna

amborum: quod quidem inhumando & distillando habet fieri, donec ad cristallinam serenitatem, & splendorem perueniatur, absque fecibus, nisi forte albis: tunc custodiantur. Ignis autē sic rectificetur: tere ipsum & permitte desiccarri bene in sole vel lento igne paulatim & successiue, quousque ignem calcinationis sustineat: tunc ipsum calcinabis cum moderato igne, donec sit citrini, vel rufi siue rubei coloris, non nigri: quia si niger fuerit, imbibe ipsum, & cera, & sicca cum aqua prædicta, quousque ad medium rubei & citrini colorem deueniat. Si autem fuerit valde citrinus, vel valde rubeus; melius erit: tunc erit rectificatus. Si citrinitatem ve-

ubedinem habuerit, tunc i-
ſam ſerua: Tunc hoc modo ad
erræ rectificationem accedes:
erram ſiccam tere & tritam
ptime imbibe cum aqua ſua
ccando ad ſolem vel lentum i-
nem, terendo, & imbibendo,
onec biberit ſui decuplum: tūc
ſam bene deſiccatam prius
um lento igne calcina: Poſtea
um igne fortiori, donec ſit val-
è ſicca: ſitque ignis quaſi ad
ıblimandum Mercurium. I-
ſam autem terram ſic ſiccatam
erum tere, & imbibe alio de-
ıplo aquæ ſuæ: & hoc facto, ſic-
ı lente, & poſtea fortius, donec
t valde ſicca: tunc iterum eam
ıbibe ſextuplo ſuæ aquæ: &
rtio calcina augmentando i-
nē calcinationis ex tertia par-
te:

te: Calcinatam quarto imbibe
lio septuplo suæ aquæ, tunc te
optime, cum vltima parte illiu
septupli, donec sit quasi salsa
ptime trita & distemperata, & s
positam in phiala vitrea cu
modico bombacis obturata p
ne ad soluendum sub fimo vald
calido, per 11. dies vel plure
Tunc solutum extrahe, & fac
bibere residuum sui septupli,
sicca & calcina eam, cum ign
secundo, nam tunc erit quasi c
trina, tunc omnino agendo
prius imbibe eam bis quintupl
sui, & iterum triplo sui, sem
calcina inter duo quintupla,
semel inter duo tripla, & sic b
bet vnum pondus terræ. 50.
quæ, & tunc erit rectificata a
bior & lucidior niue, thesaur

comparabilis, ex profundo
hilosophiæ defossus, tunc in
omine Domini rectificatis,
elementis ad Elixir comple-
m perfectionem accedes hoc
odo: terram prædictam be-
siccabis, & siccatam opti-
e teres, & cera, & imbibe o-
o suo; id est, aere suo rectifica-
siccando & imbibendo donec
cata bene super cuprum igni-
m posita fundatur tota, &
ta inceret vt cera, & in Lu-
e conuertat proprietatem:
nc semel tere eam cum a-
a sua donec sit sicut salsa be-
clara, & bene trita: & po-
ad soluendum in fimo calido
minus per 15. dies: solutã coa-
la inter cineres calidos, & ha-
bis thesaurũ pretiosum omni
pre-

pretioſo pretioſiſſimum: D
hoc dicunt philoſophi: proiic
vnum pondus ſuper 100. & an
plius cupri præparati, & conuer
tetur in argentum verum. T
autem proiice quãtum ſufficie
oculo tuo: quia quanto meliu
& perfectius egeris; tanto mag
& melius de ea plus metalli cu
iusuis conuertet: hoc eſt ſecre
tum maximum totius philoſo
phiæ, ab omnibus philoſophi
ſemper abſconditum. Si ad au
rum operari volueris, vt præd
ctum eſt, omnino facias: Ho
addito quod tribus partibus te
ræ rectificatæ, vnam ignis adda
& hoc cera cum oleo ſuo, vt pr
dictum eſt: & ceratum ſolue
coagula, vt dictum eſt: & de h
proiice vnum pondus ſuper. 50
Luna

unæ, vt capitulo ſuo dictum
æparatæ; & conuertetur in So-
m abſque dubio verum.

Recapitulatio dictorum.

Dictum eſt igitur de omni-
s Alchymiæ operibus princi-
libus, de metallis & eorum
mplexionibus & infirmitati-
us, & curis melioribus quic-
uid libri philoſophorum me-
us continent tam in Sole quam
Luna breui breuiario intelli-
nti & iam prouecto ſufficiet:
tienti quod diuerſitatem me-
llorum ſecundum ſpeciẽ de-
urationis, & digeſtionis diuer-
tas operatur. Igitur diligenter
rgentur, & digerantur metal-
, & medicinæ multo magis,
uoniam ipſarum eſt ſupplere
defe-

defectũ depurationis, & digeſt
onis in metallis : quod quidem
facere non poſſunt in tam mo
dica quãtitate ſuſceptę, niſi ſum
me fuerint depuratæ atque d
geſtæ. Summa autem depurat
haberi poteſt in ſpiritibus vola
tibus per iteratas ſublimatio
nes: in non volantibus autem
per calcinationes & abluti
nes, & imbibitiones: Summ
autem digeſtio haberi poteſt
vtriſque ſpiritibus, per cerati
nes cum oleis calidis & hum
dis, per ſolutiones in aquis pr
dictis acutis capilli & oui, p
trefiendo ſub fimo equino c
lido: Non contemnas putre
ctiones ſpirituum in fimis, & ſ
lutiones eorum : quoniam p
certo ex hoc accipiunt boni

te

tẽ digestionis. Nota ergo quod melior oui spiritus dicitur esse in testa exteriori, & dealbatur per calcinationem solam: debentque purgari primo à tela & teri postea, & ablui, vt mundi sint in simplici capitello: & ablutæ poni debẽt in forti vase terreo cooperto propter alienos cineres & dimissis aliquibus foraminibus paruis in vasis circuitu, & incooperculo, vt fumus exire possit. Debent ergo poni in igne fortissimo, sicut est ignis vitreariorum per diem naturalem, vel donec niuis candorem recipiant: Tunc imbibenda est calx ista aqua suo & oleo, suo, donec fundatur sicut cera: cui si sulphuris, arsenici, Mercurii, & salis

ſalis armoniaci æqualia addideris põdera, opus erit perfectius. Et quia opus magnum eſt, & nominatum, ipſum proſequar ſpecialius. Habita ergo ouorum calce, tere eam ſuper porphyriũ mundum optime rorando cum aqua ſua rectificata, donec ſit ſicut ſalſa, & permitte eam ſiccari in ſole vel lento igne, ſemper eam terens, & imbibens, donec biberit æquale ſibi de aqua ſua, tunc accipe ſal armoniacum ter ſublimatum & tere, atque diſſolue in æquali pondere olei oui rectificati, & ſalis armoniaci ſit media pars calcis ouorum & ipſo in hora reſoluto & oleo & peroptime tere, & cõmiſce, & cera in ſimul omnia optime ſuper porphyrium, & ſic fac ben

ſiccari in Sole vel lento igne, donec fiat maſſa dura & ſicca: tunc ſiccatæ maſſæ accipe libram vnam, & tere eam, atq; reſolue in aqua propria, donec ſit ſicut ſalſa bene clara, & optime trita; & tunc accipe ſulphuris, arſenici, & Mercurii puriſſimorum ana libras tres, & optime tere: & cõmiſce ſuper porphyrium diſtẽperãdo ſemper cum maſſa prędicta reſoluta, donec omnia ſint optime commixta & cerata: & adde de aqua oui donec efficiatur ſicut ſalſa clara: Et hoc totũ in phiala repoſitum ſolue ſub fimo calido per 11. dies; poſtea extractum coagula inter cineres calidos: coagulatum vero proba ſuper cuprum ignitum: Nam ſi ceræ velocitate diffunditur, &

intrat sine fumo completum est negotium pretioso inuento thesauro. Proiice ergo super Ioue͂, & super Venerem, vt dictum est præparata, & in Lunam conuertentur veram: si non, adde adhuc de oleo, & iterum solue, & coagula vt ipse nosti.

Quomodo errata sunt corrigenda.

Sciendum est autem quod quanto pluries soluitur medicina & coagulatur, tanto melius & abundantius operatur. Vnde no͂ est fastidiendum in iteratione solutionum: quoniam eo medicina melius digeritur, vnitur & figitur, & perfectius operatur. Sciendum est etiam, quod non sufficit in proiectione quod medicina tantummodo det colo-

rem

rem, nisi & substantiam mutet in melius, & metalli dulcedinem in operatione & malleatione nõ auferat, fusionemque non impediat, & in fusione metallum à consumptione custodiat. Si igitur aliquo casu vel defectu operantis, metallum quod conuerti debet post medicinam, fuerit nimis durum, & non bene dulce operationi & malleo, sic succurres, extingue ipsum decies in sanguine porcino: & postea tenuiter laminatum, cuba inter duos lectos boracis tritæ cum modico sanguinis dicti: & sic totum funde. Et per hanc viam si oportet iterandam deueniet ad dulcedinem & mollitiem quam volueris. Si autem non nota fuerit suffi-

cientis coloris, addatur plus de medicina, vel commisceatur metallum simile præparatum & purgatum: Si autem de colore nimis habuerit in Sole videl cet, quia Luna non potest esse nimis alba; ponatur minus de medicina, & plus de metallo conuertendo: Si exterius bonum colorem non habuerit, fumus capillorum colorem emendabit & proiectum etiã siue extinctum in sale communi & cooperosi insimul tritis colorem adipiscitur meliorem: Si autem medicina non bene intrauerit corpus metalli, quod est defectus cerationis: succurre cum oleo oui & capillorum, & cum sale armoniaco. Si autem bene intrauerit medicina, sed non bene reman-

seri

ſerit, quod ex defectu fixionis eſt: ſuccurre per iterationẽ ſolutionis & coagulationis. Si autem bene intrauerit, & bene remãſerit, ſed non bene tinxerit, quod ex defectu purgationis eſt, vel corporeitatis; ſublimationes & purgationes reitera, & corpus metallicum auge in medicina. Sic viſis prædictis vt potui breuius exequutis, & diligentius inſpectis, quicunque dignus fuerit,, ſecurus accedat: quoniam Deo teſte, & libris philoſophicis, & ſcientibus cunctis, libri philoſophici quos de arte Alchymiæ legimus nihil perfectius continent, quam prædicta proportionata; tamen breuitate truncata, quamuis intelligentibus ſit ſatis longa. Multa enim

alibi ſunt experimento ad inuẽtitia, quæ quia citra perfectionem ſunt, & à conſideratione philoſophorũ aliena, inter certa & nominata auctoritate famoſa non iudicauimus apponenda.

Incipit de ſalibus.

Exequutis igitur duabus principalibus partibus, de metallicis videlicet corporibus, & ſpiritibus virtutes minerales habẽtibus: Dicendum eſt de quibus aliis mineralibus cum prædictis in artis practicis cooperantibus: ſicut ſunt ſalia quædam, & atramenta, aluminaque, & boraces, & lapides quidam. Vtilitas autem ſalium eſt in purgationibus nec non coagulationibus.

nibus, atque calciationibus, quę quidem omnia ſunt in artis perfectione neceſſaria. Inter ſalia autem principalia ſunt & meliora; ſal armoniacum, ſal alkali, ſal petræ, ſal nitri, ſal gemmæ, ſal vitri, & ſal commune. Sal ergo armoniacum melius æſtimo omnibus ſalibus in ſubtilitate, & acuitate penetrandi & ingrediendi, diuidendique & diſſoluẽdi ſpiritus & corpora coniungendique, & remolliendi, & cerandi. Eſt autem ſal armoniacum quaſi fumus aereus atque igneus, cũ modica terreſtreitatis ſiccitate coagulatus: euaporat autem, & in fumum reſoluitur, per calorem, quemadmodũ ſpiritus minerales: reſoluiturq; ab humido, & coagulatur à ſicco.

Sublimatur autem ſal armoniacum ſale communi ; & extrahitur ab eo humiditas ſuperflua cum terreſtri immunditia: & ſufficit ergo ſublimatio tertia: exinde enim poteſt poni in cerationibus & ſolutionibus loco primo: cum eo autem acuuntur omnes aquæ, & remolliuntur omnes calces: & Mercurius cum eo ſublimatur, facitque ipſum poſtea aquam currentem: tincturas augmentat & figit: corporum & ſpirituum fuſiones accelerat, & mediator maris & fœminæ in Elixir compoſitione iungens matrimonia.

De ſale Alkali.

Sal alkali in eadem laude famoſum prędicant libri, eiuſdem virtu-

virtutis & efficaciæ: addito etiam quod omnes ſpiritus fortius ligat & retinet, omniaque fuſibilia corpora acuitate & molli, aerea, & ignea virtute cito ſoluit, lapideſque & criſtallum, ferrumq;, & aliis his duriora: Ignis tamen violentia requiritur, à quo ſal alkali ſtatim reſoluitur penetratque corpus, & remollit, & cito liquabile facit. Miſcetur etiam ſicut & ſal armoniacum ſpiritibus præparatis ad Elixir, & intrat corpora cum & dealbat ea atque remollit. Eſt autem ſal alkali quoddam quod de herba quæ dicitur ſoſa extrahitur: Herba enim comburitur, & cinis eius ſalſedinem habet: ſicut & omnes cineres corporum combuſtorum, & inde per

resolutioné in aqua acuta extrahitur, sicut & extrahi posset. Sal vitri, ex cinere silicis, ex qua fiunt vitra apud nos, quod Anatron, sine sal vitri vocatur: præparatio autem huius salis est, quod resoluatur in aqua vel vrina, & distilletur per filtrum: & postea super valde lentum igné leniter congeletur, hoc est sal vitri.

De sale petræ.

Sal autem petræ valde laudabile est in cerationibus quoniá penetrat, & remollit species, & cito fundi facit, quia & ipsum sal citissime funditur præ omnibus salibus, quæ adhuc vidi. Est autem quasi oleum quoddam per calorem acuatum, & per

per ſiccitatem coagulatum, naſcens inter quoſdam lapides, quibus dicitur adhærere Talis autem naturæ eſt, quod ſi immediate ignitos carbones tangat, ſtatim accenſum cum impetu euolat. Si vero in terreo vel metallico vaſe ſuper ignem ponatur, modico calore quiete, & ſine ſaltu diffunditur. Eliquatum ceræ liquefactione vbiuis proiectum frigore ſtatim congelabitur album & lucidum. Præparatio autem ſalis petræ eſt, quod reſoluatur aqua, & diſtilletur per filtrum, & diſtillatum dimittetur quieſcere in vitreo vaſe. Quoniam vt ego probaui ex ſua acuitate terrea vaſa penetrat: Et cum triduo

resederit, inuenies ipsum in ipsa aqua per virgulas albas & lucidas mirabiliter congelatum: hoc sal potes ponere pro sale armoniaco vel alkali, in spirituum solutionibus, & cerationibus: quoniam reuera bene penetrat, dissoluit, & cerat, & remollit, & citissime funditur, & non fugit. Probaui quidem ipsum; & probatum in multis laudo, quia bonum est.

De sale nitri.

Sal nitri laudabile est in calcinationibus, & solutionibus tamen prædictis, & est aptius permatui quam cætera, & forti mediocriter igne funditur: & ex igne clarius atque albius egreditur quam sal gemmæ, vel vitri,

vel commune, & in aceto positum bullitionẽ mouet, ſpumãq; aeream, & ex acuitate & ſicca igneitate ſua poſitũ in ſolutionibus & coagulationibus, & calcinationibus operatur: tam igne quam aqua ſoluitur: & ſufficit ſibi pro præparatione ſua, quod ſoluatur in aqua, & diſtilletur per filtrũ, & poſtea coaguletur, operatur autem in operatione nitri albi ſiue criſtalli artificialis mixtum cum minutiſſimo ſabulo albo: & forti igne funditur, & peruiũ redditur. Sal vitri, quod Anatron philoſophi vocant in cerationibus & ſolutionibus eſt neceſſarium, remollit enim corpora & ſpiritus ex acuitate ſua ingrediens in ea, & funditur vt ſal nitri, ſed nõ æque clarum vel album.

album ex igne egreditur: extrahitur autem ex cinere filicis herbæ, ex qua fiunt vitra apud Anglicos: & tam in igne quam aqua soluitur, frigidoq; & sicco coaguletur, & apud nos Anglicos pro alkali sale ponitur, sed re uera non æque valet neq; æque cerat, neq; ęque dealbat; bonum tamen est in solutionibus & cerationibus, quoniam ex acuitate ingreditur, & ingressu corpora & spiritus emollit, & fundi citius facit: pro præparatione autem ei sufficit, quod & sal nitri.

De salibus gemmæ & communi.

Sal gemmæ in calcinationib. est necessarium, estq; vehementioris caliditatis & siccitatis q̃ sal

nitri,

nitri, & tam igne quam aqua so-
luitur vt sal nitri, & simile est ei
multum sal commune: funditur
enim sal commune in aqua & i-
gne forti vt sal gemmæ: crepitat
tamen ex igne exiliens, donec
amiserit aqueitatẽ, quæ igni cõ-
trariatur, Sal enim cõe est ex a-
qua maris congelata per siccita-
tem, & postquam fuerit in igne
per horam dimidiam calcinatũ,
amittit strepitum, & in igne per-
seuerat, & funditur æque velo-
citer vt argẽtum, & inter omnia
salia prædicta vehementius cal-
cinat & adurit bene, videlicet &
in calcinationibus corporum, &
in sublimationibus spirituũ plus
q̃ sal gẽmæ Sufficit autẽ ambob.
pro pręparatione solutio in aqua
per filtrũ distillandis & tunc cõ-
gelan-

gelandis, vt de aliis dictum est superius: hæc igitur de salibus operi nostro necessariis dicta sufficiant.

De atramentis.

Atramenta sunt terræ naturæ quædã sulphureæ vim mineralem habentia, & in calcinationibus corporum, & in sublimationibus spirituum sunt tincturas operãtia: in vtrisq; enim tincturis operantur, sunt quidem duo atramenta omnia, videlicet nigrum & viride, quod vitriolum dicitur: habent autem sal in compositione sua admixtum quod in aquis acutis resoluitur, cum tinctura rubea: credo autem quod coperosa de atramentis huiusmodi sit, & virtutem

tem

tem habeat mineralem, & tin-
cturam quoq;, quemadmodum
& prædicta, si autem in subli-
mationibus vel calcinationibus
sint ponenda, ita vt inueniuntur,
sua cum sulphureitate ponenda
sunt, id est, cum sua oleaginea
humiditate, nã ex ea vehemen-
tius comburunt & calcinant &
adhærent. Si autem in tincturis
rubeis vel citrinis ponenda fue-
rint, terantur primo, & in furno
calcinentur, donec consumatur
in eis oleaginitas sulphurea, quæ
est causa combustionis & nigre-
dinis, cuius signum est, quod ap-
parebunt rubea valde consum-
pta oleagineitate & nigredine,
tunc extrahatur ex eis tinctura
cum aquis acutis, cum quibus
oportet.

De

De Aluminibus.

Alumina quemadmodum & atramenta sunt in arte necessaria in sublimationibus & calcinationibus, atque tincturis, virtutemq; habent mineralem, & colores rubeos augmentant, & confirmant: desiccãt etiam valde & diuersa corpora, spiritusq; præsoluta coagulant habent autem salsedinem quantum & atramẽta, minoremq; terrestreitatẽ, vnde & de eis in aqua plus resoluitur, quam de atramentis, nec tamen sunt salia, sed salsata sunt autem duo alumina communia: puta plumosum & glaciale, quæ etiam sunt eiusdem virtutis & efficaciæ vel fere. Nam plumosum fortius esse dicitur in operibus Alchymiæ alumnum:

num: cum autem in igne ponuntur, ex quadam aerea humiditate, inflantur, quemadmodum etiam borax aurificum, & quasi funduntur. Postea autem cito desiccantur, in tãtum quod ea cum magna ignis violentia non poterunt fundere: seruant autem albedinem suam in igne, cum per se calcinãtur, sed quando cum aliis iunguntur coloribus mediis, ipsos intensiores faciunt, & ad eos conuertuntur: fiunt enim cum rubeis rubea, & cum citrinis citrina: pro eorum autem præparatione sufficit, vt soluantur, in aqua vel vrina, & per pannum colantur, & cum lento igne coagulantur.

De boraciis nota bene.

Boraces plures esse leguntur de quibus solam boracem aurificum, quæ gumma arboris est effectu bono probaui: est autem gummi quoddam quidmixtum invenitur mundum & viscosum & obscurum cum duro & lucido: nec differunt in effectu, nisi quia lapidosum est mundius: eius autem virtus est potissima in remollitionibus metallicorum corporum, & cerationibus spirituum, ac retentionibus. Metallum cum metallo consolidat, & celeres fusiones procurat, & ad malleationem & molliciem aptat: Eius vero præparatio est, vt in testa super ignẽ modicum ponatur, nam statim inflammabitur, & siccabitur. Cumq; re-

st.ingi

ſtringi incœperit, tollatur: nam tunc infrigidata faciliter puluerizabitur: tunc puluerizata amaſſetur cum modico porcinę axũgiæ, donec ſit ſicut cera, & ceratur & amaſſetur cum ea media pars ſalis petræ. Et hoc totum ſicut cera amaſſatum, erit tibi ceronium precioſum corpora & ſpiritus cerans. Si autem boracis vnam partem, ſalis petræ aliam, ceruſſæ tertiã ana de tribus addideris & commiſcueris ea fortiter cum quouis oleo, vel ſpecialiter capillorum vel ouorum, donec ſint ſicut maſſa ceræ, & maſſam iſtam bene ſiccaueris: pro certo ſcias, quod iſtud ceronium & ferrum et criſtallum et quorumcumq; volueris lapidum calces in ignis vnius violentia

lentia remollit & resoluit resolutione liquida, omnia ingrediens & penetrans, & virtute ignea & acuitate dissoluens: custodi ergo ipsum infra claustra oris tui.

De lapidibus nota bene quæ sequuntur.

Lapides sunt quidam virtutem habentes mineralem in Alkymia recepti cōmuniter: marchasita, magnesia, tutia, & cala mina, atq; similia: qui in compositione Elixir spirituum ab aliquibus communiter recipiuntur loco calcis metallorum: de his autem nunquam aliquid probaui verum, nisi de calamina & tutia, quæ cum aliquibus remollientibus cerata cupri rubedinem, in quãdam mutant

tant citrinitatem, cætera vero metallum non immutant, sed istud tantum, quia durum & porosum, quia autem citra perfectionem sunt, & de se quasi nihil faciunt, & ab cupro etiam euolant indigna capitulo reprobaui, de his etiam nullus liber philosophicus mētionem facit, sed experimēto vano adinuentitio famam aliquam sumpserunt, marcasita autem alicuius nominis est, sed ego probaui, quod non satis digna est in completis corporibus, propter quod de ea, vt de aliis prætermitto ea breuiter prosequutus vt promiseram, quæ ad artis perfectionem ducunt libris philosophicis, & rationib, naturalib.

& ex-

& experimentis ſenſibilibus approbata, hæc ergo tibi chariſſime nimis cuſtodienda pręcipio, ſub phyloſophici ſecreti ſigillo dignis tantum oſtendenda fidelibus, qui phyloſophię ſecretarii arcana ſciunt theſaurorum eius, fide, moribus, & ſtudiis liberalibus ad plenum eruditi.

Explicit breue breuiarium fratris Rogerii Bacon.

INCIPIT VERBVM ABBREVIATVM FRATRIS Raymungi de Leone viridi.

VErbum abbreuiatum veriſſimum & approbatum de occultis enucleatum breui ſermone abbreuiaui vobis in opere lunæ & ſolis: Inprimis oppido flagi-

flagitans lectoribus, ne talem tã-
tamq; margaritam canibus vel
porcis tradant conculcandam:
hic est enim secretum secretorũ
omnium philosophorũ, hortus
deliciarum & aromatũ omnium
thesaurorũ: quem qui semel in-
trauerit, vlterius nõ egebit. Istud
vero verbum multis nõ immeri-
to desideratum ab egregio do-
ctore nostro Rogero Bacon est
primo declaratum: deinde ego
frater Raymundus Gaufridus
ordinis fratrũ minorum mini-
ster generalis, ipsum verbũ bre-
uius quam potui breuiter expla-
nare filiis philosophiæ curaui. In
Christi ergo nomine recipe a-
cetum fortissimum in maxima
quantitate per alembicum dili-
genter distillatum, in quo vt de-

cet in magna quantitate Leonem viridem dissolue, dissolutum vero distilla per filtrum, & serua in cucurbitis vitreatis bene obturatis. Item si aliqua pars notabilis de Leone remanserit insoluta, dissolue cum prædicto aceto, & distilla per filtrum, & solutum coniunge cum aliis aquis superius in cucurbitis reseruatis: tunc recipe aquas reseruatas, & pone omnes ad distillandum in balneo Mariæ, applicatis sibi alembicis bene lutatis ne cucurbitę respirent, suppone ignem, & recipe omnes aquas quæ distillabũtur, caueas tamen ne Leo dissolutus omnino congeletur in cucurbitis, sed quod remaneat liquidus vel mollis: hinc omnes cucurbitas recipe & totum quod in eis est, in vn

cucurbita repone, quam luta bo
ne cum ſuo alembico, & pone in
furno inter cineres tumiſatos ſu
per patellam, aut treuellenam
terream, ſicut decet. Et ſuppone
lentum ignem, propter tempe-
rationem vitri, & propter humi-
ditatem extraneam, quæ eſt in
ipſo Leone extirpandam. Et no-
ta quod iſtud ſemper debet fieri
cum lento igne: cum vero hu-
miditas extranea exierit, fortifi-
ca ignem paulatim, & reſpicias
ſemper naſum alẽbici, ſi humor
rubeus exire inceperit. Quod
ſi adhuc non exit, ignem prædi-
ctum continua donec exeat, cũ
vero videris humorẽ rubeũ di-
ſtillare, cõtinuo muta ampullã,
q̃ luta bene cũ roſtro alẽbici, &
poſt fortifica ignẽ: & recipies ab

ipſo Leone ſuum ſanguinem mi rabiliter rubeum, continentem in ſe 4. elementa multum odorifera, & bene fragrantia, ſerua ergo ipſum in bona ampulla firmiter obturata: deinde recipe ipſum ſanguinẽ, & pone in ampulla bene clauſa, ad putrefaciẽdum, ſeu digerendum, ſub fimo bene calido, mutãdo fimum de 5. in 5. diebus, vt ibi digeratur per 15. vel 16. dies, & hoc fit, vt diſſoluantur partes elemẽtares, & ſint aptiores ad diuidendum & partiendum per 4. elementa, videlicet per diſtillationẽ. Ipſo autẽ putrefacto per 15. vel 26. dies, extrahatur & in cucurbita aptetur, & diſtilletur cum lento igne in balneo Mariæ. Sufficit vero ꝙ aqua cum igne ferueat, & reſpi-

cias aquam, & feces quas in fundo cucurbitę inuenies, & diligẽter reſerues: aquam vero iſtam & quam ſuperius diſtillaſti ſepties diſtilla: ſemper feces quas faciet vt ſupra reſeruando cum aliis fecibus ſuperius reſeruatis, & ſic habebis aquam ſplendidã, clarã, & albam, vt criſtallus, & bene ponderoſam, quę dicitur eſſe Mercurius philoſophorum ab omnibus philoſophis abſconditum, & ab omnibus ſuis ſuperfluitatibus abſterſum, & depuratum, cariſſimum, & pretioſiſſimum pretioſum: cuſtodias ergo eum caute, & ſapiẽter in ampulla firmiter obturata: tunc recipe omnes feces ipſius Mercurii ſicut dixi ſuperius reſeruatas, & tere bene in marmore diſtẽ-

perando ad solē & desiccādo, & iterum molendo, & semper cū aqua aceti distillati supra marmor imbibendo, & ad solem, desiccando, & sæpe & sæpius seu totiens cōtritiones, imbibitiones, & desiccationes iterādo, donec nigredo, & omnis superfluitas ab eis fecibus expulsa fuerit, quod sic cognosces, si feces per imbibitiones & ablutiones prædictas rubeæ vel rufæ vel citrinæ fuerint tūc bene factū est: Si vero adhuc nigræ fuerint, contritiones, imbibitiones, & desiccationes reitera, totiens, donec habeas signum prædictum: & tunc ipsas reserua: deinde recipe cucurbitam vitreā in qua repone prędictas feces superius præparatas, cum quātitate bona aceti distillati, & colloca ipsam in furno, vi

delicet in balneo Mariæ, & ſuppone ignẽ, quẽ cõtinues iugiter donec feces prædictæ per virtutem aceti & ignis omnino diſſoluantur, & cum bene fuerint diſſolutæ, deponatur cucurbita ab igne, & faceas diſtillare per filtrum ſicut decet: cum autem aqua illa fuerit tota ita diſtillata, repone eam in cucurbita noua, & bene obtura: Si vero aliqua pars notabilis remanſerit in diſtillatione filtri ad diſſoluendũ, recipe illam partem, & pone iterum ſuper ignẽ, ſicut feciſti prius primas feces in balneo Marię donec diſſoluatur, vt iſtas feces q̃ remanſerũt cũ aceto diſſoluas ſicut primo feces in balneo Mariæ cũ aceto in cucurbita diſſol-

uisti: postea per filtrum vt prius distilla, & repone cum alia aqua superius distillata quã reseruasti: tunc recipe illam cucurbitã nouam in qua prædictas feces dissolutas & distillatas superius posuisti, & luta eam bene cum suo alembico & colloca eam super furnum in balneo Mariæ, & suppone ignem, & fac distillari sicut decet: caueas tamen quod feces non omnino desiccentur, sed sint humidę siue liquidæ: hinc depone cucurbitam à furno, & pone eam in alio furno, puta super cassolam terream inter cineres cribellatos, & bene cõpressos, & suppone lẽtum ignem ob temperationem vitri, & ratione extrahendi extraneam humiditatem, quæ sibi est de aceto, &

ſæpe & ſæpius reſpice roſtrũ alẽbici, ſi humor aureus vel rufus diſtillatur, quod ſi non diſtillatur, continua ignem illũ, donec diſtilletur humor rufus vel aureus: quando autem ita diſtillat, mox muta ampullã bene mundam & luta eam optime cum roſtro alembici, & tunc fortifica ignem, & recipias oleum rufum, & ſic continua ignem, donec totus humor diſtilletur & feces reſerua, quoniã hoc eſt ignis, prædictum vero oleum philoſophi nominauerunt ſulphur eorum occultum, quod ſic rectificabis, repone ipſum in cucurbita, & ſuperpone alembicum bene lutatum, poſt colloca eum inter cineres tumiſatos ſupra furnum, & ſubiice lentum ignẽ do-

nec diſtillet, recipe autẽ liquorẽ quem diſtillabit in ampulla bene obturata cum roſtro alembici, & feces quæ remanebunt ſerua, quoniam eſt ignis: & iſtum ignem coniunge cum alio igne reſeruato, & ſic purifica ipſum septies diſtillando, & feces quas faciet reſeruando, ſicut ſuperius dixi, & ſic habebis tuum aerem ſiue ſulphur bene depuratum, lucidum, ſerenum, & perfectè depuratum, & erit coloris aurei: Scias tamen quod aliquotiens venit album ſicut lac, & non eſt vis: poſtea recipe ignem prædictum quem abſtraxiſti à ſulphure, & rectifica eũ ſic. Tere ipſum optime ſuper marmor, & imbibe ipſum cum aqua ſua: & hoc
fac

fac pluries, & permitte ipſum vice qualibet deſiccari ad ſolem vel ad lentum ignẽ paulatim & ſucceſſiue, vſq; ad ignem calcinationis, tunc ipſum calcinabis cum moderato igne, vſq; quo ſit citrini vel rufi, ſiue coloris rubei. Si autẽ fuerit valde rubeus: erit melius, tunc erit bene rectificatus, ſi citrinitatem vel rubedinem habuerit, tũc ipſum ſerua & gaude cum eo.

Quod operatio mineralium eſt ſecundum modum ſenſibilium.

Et quia philoſophi figuratiue & occulte ſub ænigmate hãc ſciẽ-

tiã tradiderũt in eorũ doctrinis: Idcirco multum errorẽ in hoc lapide pretiosissimo posuerunt, & fere omnes viam veritatis per alienam practicam obstruserũt, sed hoc vt dicit Rasis idcirco fecerunt, vt ad instar illorum in istis operaremur, vnde & dixerũt terram nigrã & spongiosam primam accipere, & eã per aliquas vias albificare, & à sua nigredine depurare, quod quidem est impossibile, & etiam liquefactiuam facere, & reddere albiorem niue & myrra lucidiorem, & ipsam esse incomparabilem omni thesauro in profundo hominis defosso, quod non est concedendum, quoniam terra talis vix, aut nunquam, vt asserunt, potest albificari, & si albificetur
non

non generatur: Idcirco cum nō amplius oſtendere intendimus in verbo noſtro abbreuiato, cũ omnia penitus ſint manifeſta, in hoc quod reducimus lapidem iam dictum ad primam ſubſtantiam, & bene diuiſam ſui Mercurii & ſulphuris, vt ſupra dictum eſt. Satis enim patet, quoniam ex his operatur natura & quæ iam operata in viſceribus terræ omnia vero à ſummo globo elementa ſunt. Sed credunt penitus omnes in practica errãtes, & incertitudine lapidis occulti pretioſiſſimi fere ipſum lapidem extrahere. Sed non ſunt niſi prædicta ad prędictum opus competentia ſatis ſufficientia: Ipſa vero non ſunt digna: quare non curamus. Et in his ſe prouideat.

deat ſagax operator & ſapiens magiſter, qui in talibus vigilare intendit. Iam ſatis manifeſte oſtẽdimus Mercurium & ſulphur & ignem clara & bene præparata extraxiſſe. Sed notandum eſt quod feces quæ loco ignis remanſerunt, & ignis vt ſuperius dicitur in ſe duo elementa concludens, videlicet terram, quã occultauerunt atque ignem. Et ipſa ſunt duo elementa fixa ab igne nõ effugientia in aliqua examinatione ſeu tramento ipſius ignis.

Compoſitio lapidis & proiectio eius.

Componamus ergo noſtrum lapidem ex iſta terra cum igne per-

permixta, & ex aere, & aqua, quæ iam ſuperius extracta ſunt. In Dei igitur nomine, recipe vnam partem terræ prædictæ, & imbibe eam cum vna parte aquæ ſupradictæ, quæ Mercurius pro certo nominatur, terendo optime ſuper marmor, & deſiccando, vt dictum eſt: Et cum bene deſiccatum fuerit, iterum imbibe cum Mercurio prædicto imbibendo, & deſiccando ſuper marmor ad Solem, vt dictum eſt: & hoc tantum & totiens fac, donec terra bibat duplum ſui de Mercurio ſupradicto. Iterum imbibe terram prædictam, cum parte ſui ſulphuris prędicti quod oleum ſiue aer appellatur: & imbibe ipſam

teren-

terēdo bene ſuper marmor, donec fiat ſicut ſalſa rara. Poſtea pone diligenter in ampullam bene obturatam, & pone ad putrefaciendum ſiue ad digerendum in fimo per 15. dies, mutando fimum de quinto in quintum diem, vt decet propter calorem: Hinc recipe ampullam ſuam & congela ſuauiter ad ignem lentiſſimum ſupra cineres calidos tantummodo: Et ſcias quod iſte lapis cōgelat Mercurium in infinitum. Sic ergo facies proiectionem. Recipe 100. partes argenti viui bene depurati, & pone in crucibolo ſuper ignem: & cum inceperit feruere, recipe vnam partem iſtius lapidis benedicti, & pone ſuper 100. partes illius argenti viui, & congela-

abitur, & fiet totum medicina
uper aliud argentum viuum. I-
em recipe istius Mercurii con-
gelati vnam partem & proiice
uper 100. partes argenti viui
bene depurati, & feruentis in
crucibolo, ad ignem vt dictum
est, & fiet adhuc totum medici-
na: tunc recipe vnam partem i-
stius Mercurii vltimo congelati,
& proiice super 100. partes ar-
genti viui modo prædicto, vt
dictum est; & fiet totum
Luna melior quam de minera
n omni iudicio & experien-
tia.

Compositio lapidis rubei.

Si vero lapidem rubeum fa-
cere volueris, procede vt dictum
est superius in omnibus, & per
omnia.

omnia videlicet in lapide ad album, excepto quod non ponas nisi vnam partem terræ, & imbibe ipsam tantum & totiens cũ suo sulphure, quod aer appellatur, donec biberit triplum sui, terendo bene & imbibendo super marmor, atque desiccando. Vt dictũ est, post imbibe ipsam cum vna parte sui de suo Mercurio prædicto siue aqua sua, donec fiat sicut salsa rara non multum spissa: tunc pone in ampullam ad digerendum, sicut supradictum est de alio lapide per 15. dies: Postea remoue à fimo, & congela ipsum in cineribus calidis vt dictum est, donec fiat lapis durus. De isto ergo lapide recipe vnam partem, & erit coloris aurei, vel citrini, siue rufi

bloris, & proiice vnam partem
per 100. Mercurii bene depu-
ti in crucibolo super ignem,
m incipiet feruere, & indura-
tur, & fiet totum Elixir siue
edicina. Item recipe vnam
rtem istius Mercurii conge-
ti, & proiice modo supradicto
per 100. partes Mercurii de-
rati, & adhuc totum fiet me-
cina: Vltimo vero recipe de
to vltimo congelato, & proii-
e supra 100. partes Mercurii
ruentis in igne modo prædi-
o, vt dictum est, & fiet totum
ol melior quam de minera in
mni examinatione & iudicio:
t hoc est verbum abbreuiatum
erissimum & approbatũ, ex se-
etis philosophorum in lu-
em declaratum, ad verum
Luni.

Lunificium & Solificium vſ-
que in infinitum componen-
dum.

Depuratio Mercurii.

Argẽtum vero viuum ſic de-
puratur. Recipe quantum vo-
lueris de ipſo, & pone in morta-
riolo lapideo: Suppone ei tant-
de ſale communi crudo, & ver-
te bene cum piſtello: appon-
etiam de aceto & verte tantum,
donec ſal & acetum denigren-
tur: Poſtea ipſum cum aceto no-
uo tantum ablue, donec acetum
exeat mundum: tunc recipe i-
ſtum Mercurium ita ablutum,
& exprime ipſum cum panno
duplici intus in vaſe vitreo
& erit clarum & bene mun-
dum.

xplicit verbum abbreuiatum ma-
ris operis fratris Reymundi Gau-
edi ministri ordinis fratrum mi-
rum. Quod quidem verbum ha-
uit à fratre Rogero Bacone Anglico,
i fuit de ordine fratrum mino-
m. Et ipse Rogerus propter istud
us, ex praecepto dicti Reymundi à
atribus eiusdem ordinis erat ca-
us & imprisonatus. Sed Reymun-
us exsoluit Rogerum à carcere, quia
cuit eum istud opus. Et ipse Roge-
gerus erat discipulus fratris
Alberti.

NCIPIT SECRETVM ECRETORVM NATVRÆ de laude lapidis Philosophorum.

S Ecretum secretorum naturæ audiant secreti quæ loquor & dilecti

dilecti verba oris mei. Spirit
vbi vult ſpirat, & ideo in puteu
pœnitentiæ incendatur, qui n
quã vel fatuo hoc magnum r
uelauerit ſecretum, quia hoc
vltimum ſecretum, quod an
qui quæſiuerunt, nec inueni
potuerunt, ſcrutati ſunt, & d
fecerunt ſcrutantes ſcrutinio
Nam iſtud ſecretum eſt cœleſ
donum, nobis indignis in veg
tabilibus deſtinatum, quod n
medici cognouerunt, nec ph
loſophi perceperunt: ſed n
moderni diuina gratia hab
mus per experientiã, & cogn
uimus tãtæ rei efficaciam, qu
nec viuens valet excogitare, n
digna vox doni copiam virtu
explanare, & ideo in puteũ p
nitentiæ cadat, qui nequam a

fatuo hoc reuelat. In Dei ergo nomine recipe istud donũ cœleste, & extrahe ab eo elementa vt scis, & custodi bene quodlibet elementum ab aere: Nã aqua ista valet omnibus ægritudinib. tam calidis, quam frigidis generaliter, eo q; est occultę naturę maxime patientib. viciũ in spiritualibus: Venenũ declinat à corde, arterias humectat, & dilatat, contenta in pulmone sine violẽtia dissoluit, & ipsum vlceratum non obstante commotione consolidat, sanguinem mundificat, contenta in spiritualib. purgat, & ea munda conseruat ab omni corruptione, potata a languente fit bona spes. Oleum valet iuuenibus, vt in eodem statu, & fortitudine

per-

permaneant, si vtantur eo, & paulatim in modica quantitate in cibariis suis: Et hæc est ratio quare hoc oleum tantæ virtutis est, quia nullo modo permittit sanguinem putrefieri, neque phlegma super dominari, neque melancholiam super exaltari, nec choleram aduri: Præterea multiplicat sanguinẽ vltra modum, & sperma: Et ideo oportet quod vtẽtes hoc oleo sæpe phlebotomentur. Insuper hoc oleũ aperit neruos: & si ad membrum diminutum fuerit appositum, ad debitam metam reducit ipsum: Item quod probatum est, si iuuenis in ætatis suæ augmentum habuerit oculum crepatũ; si intus ponatur de hoc oleo qualibet die vna gutta, & si-
to

teneat in quiete per mensem redditur ei visus sine dubio. Item si in aliquo membro superfluum inuenitur aut putrefactũ; statim dissoluit & deponit totum: & si inuenit diminutum, addit & perficit ipsum: De igne vero est mirabile, quia valet ad omnia supradicta sicut oleum, & quod plus est, de sene facit iuuenem, & de mortuo viuum: Hoc intellige, quia si in hora mortis singulis detur de hoc igne: sicut granum tritici distẽperatum cum vino, ita quod guttur transeat, viuificat ipsum, & ingreditur ad cor, & calefacit: & subito malos expellit humores, & adnihilat; & deponit venenum & viuificat calorem naturalem vsq; ad hepar: & si le-

nex vtatur hoc in modica quantitate, & adhibuerit aquam auri, tollit omnes ægritudines senectutis, ita quod corda & corpora iuuenilia possidebunt: & ideo vocatur hic ignis Elixir vitæ. De terra vero est aliud mirabile, quia si aqua rarificetur ter per terram, & qualibet vice calcinetur, & terra vltimo dissoluatur in aqua sua, & distilletur per filtrum, & post congeletur accipiendo aquam per alembicum, habebis sal de terra, qui si fiat fusibilis, vt scis, retinebit Mercurium: & aqua, si sit rarificata, figit omnes spiritus. Item si ignis dissoluatur in aqua vitæ, donec rubicunda sit, & intus ponatur Mercurius fixus, super lentum ignem, dissolui-

tur. Et cum diſſolutus fuerit, additur ei tertia pars ſalis Solis, ſtatim fit vnum corpus, & coagulatum cum aliquantulum de alumine, fit inde lapis rubeus: quod ſi cum humiditate Mercurii vel arſenici adiungatur, viuificetur, & fit Elixir ſuper Mercurium viuum, vna eſt pars ſupra mille. Et notandum, quod hoc donum Dei, eſt quædam herba communis, & deſpecta; quæ vocatur S. Et hæc herba dat amorem deferentibus, ſecuritatem & audaciam, & in palatio victoriam.

Explicit Secretum ſecretorum.

TRACTATVS TRIVM VERBORVM R. BACON.

Magiſtri Rogeri Bacon prima epiſtola ad Iohannem Pariſienſem Salutem, & ſe totum quamuis minimum.

CVM ego Rogerus Bacon rogatus à pluribus ſapientibus, de ſeparatione ignis ab oleo: Hinc eſt quod tibi mando vnum verbum de opere Alchymico, videlicet vnum in quatuor, & quatuor in vnum, & hoc eſt primum. Secundum de mixtione: Tertium de proportione. In iſtis tribus verbis conſiſtit ars. Maledictus ſit qui iſtas tres ſchedulas ſimul & ſemel habuerit, niſi fuerit theologus, vel homo

homo sanæ mentis. Et ad præsens de prima quæstione, vobis mitto de separatione elementorum, & illud habebitis in Claue philosophiæ, scilicet in libro Auicennæ de anima mundi: Ipse est finis omnium: nullus dicit nisi ipse nisi in quantum concordant cum ipso: Ipse dat omnia & hæc in Claue, si quis intelligeret: Vnde quicquid dicunt alii, non credas, nisi cum ipso concordant. Sequuntur multos libros, cum tamen omnia consistunt in tribus verbis, & non tantum in litera, quãtum ille philosophus dicit. Attende, lege, & perlege Clauẽ sapientiæ; Comede vt bibas, & bibe vt comedas: Hæc sunt verba Auicennæ. Redigamus cor-

pora ad suam originem, scilicet ad sulphur & Mercurium, & habemus magisterium cum duob. verbis supradictis. Nunc ad propositum: Omne quidem compositum est ex 4. in inferioribus: Ponamus plumbum vel quodcunque voluerimus in cucurbitam; vt scilicet quanto corpus ponderosius, tanto distillatoriũ infimius. Intellige: Pone in illo instrumento, & vitrum bene claudatur cum luto magisterii: Nunc ibi sunt quatuor: Primo distillas aquam clarum, deinde aerem & ignem insimul, &c. Sunt aliqui qui dicunt, quod nos possumus in prima distillatione habere tria distincta, scilicet aquam, aerem, & ignem: verũ est, quia non est dare, quod

ali-

aliquid exiuit: ergo intus clauditur, si est, vbi est? Dico quod tria manent in vno, secundum ꝓportionalitatem, non secundũ esse rei, quia sint pure elementa sed sunt elementa ad opus nostrũ, quia simplex nõ descendit sub sphera Solis, & aurum est sub sphera Solis: ergo non fit de absolute simplicibus & q̃uis separata non sunt absolute simplicia ad id in simplex faciendũ, est in simplex sufficiens, &c. Cõtra illos qui dicunt quod tria in vna distillant: oportet eos concedere istud, quod quando aqua distilletur, quod accipiatur per se, & aer per se, oportet tunc quod cucurbita aperiat: tunc exirent aer & ignis: quia ascẽdunt de leui: & sic non haberemus quod optamus, sed istud

verbum intellige, quod nunquam aperies cucurbitam, donec ſit frigida, & perſeuerauerit, bene per 3. horas, aliter amittes. Nunc ad propoſitum. In prima diſtillatione, terra infũdo & tria in cucurbita ſũt: Cucurbita frigida, terram accipies, & ad pondus operaberis. Iterum tria reſidua pone in cucurbitam; & ſicut terra remanſit in fundo, ita in ſecundo ignis remanebit. Non credas mihi, niſi experiaris. Operare cum illo ad rubeum teſtante Auicenna. Contradicunt ſophiſtæ, quod de ratione ignis eſt aſcendere, ſuper ſtellas, ergo non remanent in fundo: Reſpondeo. Siccitas eſt lima caloris: De ratione ſicci & calidi eſt indureſcere, & quia humiditas

ditas in aere & aqua non finit limam agere. Lima, id eſt ſicci-tas agit in caliditate ignis, & li-mat ignem in ſubſtantiam du-ram & compactam, ſicut terra ratione ſiccitatis. Operare cum illo ad rubeum. De hoc quod dixi, quod non eſt ſimplex ſub ſphera Solis: Sic intellige, quod ſphera Solis circuit terram ſub & ſupra: Vnde non eſt dubium niſi de terra & aqua: Dico quod non eſt dare ſimplex in iſtis du-obus, niſi in centro centri, id eſt, in medio centri: Hoc intellige. Modo ad propoſitum. Tertia diſtillatione ſi auferimus ignẽ, remanent duo; aqua & aer. Di-ſtilla: Et quando in vitro recipi-ente videris diſtillare citrinum quid; tollas ab igne, & infrigida,

& accipe aquam in phiala, quæ est aqua ad opus nostrum. Operare cum eo in frigiditate, in alio remanet aer: Non credas mihi, proba sic. Pone lichnum in illo quod remansit & ardet, quia aer est cibus ignis, & pone in recipiente, & non accenditur: Ex hoc patet, quod est aqua, quæ est contraria igni, quia bombax ardet per se: & cum in contrario intingitur, non ardet: Intellige. In quarto sequitur lauamētum, id est, si quid in aqua fuerit de aere quod recedat: & hoc vult Auicenna in principio sui libri, cum dicit prima distillatio, & secunda distillatio, & tertia distillatio, & quarto lauamentum. Vnde in quarta vice, tantum habes quantum imposuisti,

ſuiſti, vel parum minus, & hoc ſecundum exceſſum aeris in eo, &c. Si quæras, quare ſæpius diſtillamus. Reſpondeo, vt clarius, & ſimplicius habeamus, dices forte. Ergo totiens poſſumus diſtillare, quod elementum ſimplex habeamus: Non: Citius deueniret ad nihil: Et olla frangeretur, ad nihil, id eſt, ad inſenſibile. Vnde ſequitur omne, quod eſt vltra, à malo eſt. Comede vt bibas, & bibe, vt comedas, &c.

Iſtud verbum philoſophi intellige. Mittam tibi duas dictiones ſequentes per alios duos homines, quia quamuis iſtam habeat aliquis falſus, duas alias non habebit: & ſi duas

habeat, tertiam non habebit, tamen principium, medium, & finis, in iſta continentur: Sed non intelliges, antequam duas alias habueris. Lege Portam Auicennæ, & omnia dicta & dicenda de illa arte ibi inuenies. Non quæras plures niſi Portam, quia omnia vera includuntur in ea. Vale, & valeant, qui te valere deſiderant.

Explicit magnum Mendacium.

INCIPIT EPISTOLA SECVNDA DE MODO miſcendi. Salutem, &c.

CVM promiſi tibi mittere duas ſchedulas ſubſequentes:

tes, vnam vt dixi mitto, & hoc de mixtione, id eſt, modo miſcēdi. Sed omne quod dico, eſt fa ſum, ergo nihil dico verum : quare precor, vt fidem non adhibeas, Sed quando dico verum, intellige falſum, & ſi oppoſita oppoſitis, ſi vertatur verum eſt quod falſum eſt, ergo falſum eſt quod verum eſt, dico iſta, quod cauendis caueas, & credendis credas, proprie ſcribenda non ſcribo, nec mittenda mitto, quia laterem lauare ignoro, quare latet veritas hac de cauſſa, de reuelatione dubito, cum tantum ſecretum tetigero, ſed quia teneor ea quæ dixi ad præſens volo ſubiicere de ſeparatione elementorum non dubites, quamuis omnino erãt falſa quæ prius

dice-

dicebãtur, tamen illud mendacium eſt in primo mendacio: & tertium quod eſt maximũ mendacium eſt in primo ſimiliter. Sed quomodo agnoſcas, in tertio habebis, ſcilicet proportionem vniuſcuiuſq; elementi ad compoſitum, vel compoſiti ad compoſitum, & ignis. Et quantum tẽpus conſumit, & per maximũ mendaciũ habebis. Scias quæ dixi in receſſu meo. Verum eſt quod falſum eſt. Modus permiſcendi, quando vnũ elementum miſcetur cum alio, eſt vt redigantur in aqueam ſubſtãtiam, & permiſceantur bona permixtione, deinde coagulentur, hoc vult Auicenna in libro de anima mundi, qui dicit, non ſicces anteq̃ imbibes, & reprehendit

cos, qui congelant & miſcent cũ
puluere, anteq̃ permiſceãt cum
aqua. Dicis forte, dicit bibere,
& qui bene bibit ſitit, ergo vide-
tur ꝙ vult miſcere cum puluere
vt bibat aquam. Similiter & alia
eſt ratio tua forte nonne dixi ꝙ
miſcerem aerem cũ aqua, cum
aer ſemper petit partẽ ſuperiorẽ
dũmodo ſit in aquea ſubſtantia.
Reſpondeo, pone ad vltimũ in
diſtillatione, quare aer nõ venit
citius in recipientẽ q̃ aqua. Vi-
detur per rationẽ, ꝙ ſemper pe-
tit partẽ ſuperiorẽ, non ſic, quia
ignis expellit ſuum cõtrariũ ci-
tius, & dixi iſtud in prima ſche-
dula & ſimile gaudet ſuo ſimili,
ſed aer eſt ſimile igni in calidi-
tate: & ideo vicinatur ei. Aliter,
aer eſt cibus ignis & qui eſu-
rit, gaudet cibo: & ſic ignis, qui

est semper esuriẽs illud, &c. Adhuc dices, tu dicis contraria, dicit quod simile attrahit sibi simile, & hic & in priori: ergo in prima distillatione haberemus ignem, quia ignis est similis igni magis quam aliquod aliud, & aerem in secunda distillatione, quia per te, ignis attrahit cibum suum citius quã aliud, & in tertia aquam, & in quarta terram: cum contraria prius dixisti certe dico, quod male intelligis si talia dicas vt dixi in prima. Ignis subtus & infra agit subtiliando vnde terra quæ est quid ponderosum in accretione prima descendit, & occupat locum inferiorem, & ignis est leue, & ponderosum & leue contrariantur, quia non possunt bene coniungi,

gi, vbi ignis agit depurando, & adhuc dices, per te ignis expellit ſuum contrarium cum aer non contrariatur igni, niſi in humiditate, & terra in frigiditate, & per te aer eſt cibus ignis, quare magis attrahit primo terram quam aerem, tamen contrarium videtur ratione prædicta, dico quod humidum deſtruit ſiccum & è conuerſo, non ſic calidum frigidum, quia calidum calefacit plumbum, neque deſtruitur vnum neque reliquũ. Iſtud ſtude ſoluere, cum bene dixi quod non intelligeres primum niſi per ſecundum, quia ignis & aqua nolunt ſimul ſtare, ſed terra & aer bene, cauſa contrarietatis, & ſi intelligeres

iſtas

istas contrarietates, non teneres pro paruo. Et dico, quod fere oẽs decipiuntur in istis contrariis. Modo ad rationes præfatas de mixtione, cum dicis de aere & aqua, dico quod non faciunt sic sicut dixisti, quod aer petat partem superiorem: Imo fit ibi vnũ compositum ex illis, quod nec est vnum, nec aliud, sed mediũ: sicut patet de homine, nec est dicere quod est ignis, nec aqua, nec terra, nec aer, sed medium compositum ex istis. Sic ibi credas hoc, ad primũ autem de imbibitione iuuat intelligere, ꝙ ignis bibit aquam, & terram, & aerem, in aquea substantia, quæ effectiue, quia calidus & siccus, frigido & humido, causa quare in aquea, dico, vt non separẽtur,
& color

color remaneat in probatione
on sic in puluere, dicunt quidã
uod idem eueniret, nõ credas
is trutannis, leuius est separare
inum à terra, si commisceãtur,
uam aquã à vino in multo, bibe
e isto dicto, & sanaberis, quan-
o aqua cum aqua, aqua recipit
quam, hoc facto & pro Elixiri
abito, quamuis scribitur, pro-
ice super mille: non accipias il-
ud mille, & proiicias super istud
nilie. Sed facies sic Elixir nunc
limittis, & redigatur parum de
orpore in aquam, & cõmiscea-
ur nunc dimittis cum Funda-
menta, & Fundamenta cum ver
a mea auribus, & verba mea au
ib. cum diligam, & diligã te cũ
attendite, vt primo in 10. secũdo
in 20.

in 20. tertio in 40. vel melius est per 10. & 10. & causa duplex est scilicet bonitatis & necessitatis necessitatis, quia aliter magnum non obediret ei: quia si nunc dimittis ageret sine auxilio contra attendite, propter sui paruitatem suppeditaretur, & dico vltra quod bene conuertit mille vt dixi, nõ conuertit bene 20. si simul & semel proiiciatur, nullus percipit hoc credo, nisi ego solus. Sed multi sunt qui faciunt bonum Elixir, & quãdo dicitur super mille, proiiciunt super 20. & non valet vt dixi, & decipientur, & causa alia, quare in aquea substantia, est propter bonitatem, quia Fundamenta est tingenda, & quanto plus Fundamenta tingitur, tanto melius erit.

rit: adhuc ſi idem eſſet in pul-
ere vt ſophiſtæ dicunt, nõ tan-
um tingeret, quia crocus vel vi-
um plus in cẽteſima parte tin-
eret in liquida ſubſtãtia quam
n terrea, & dixit vnꝰ mihi quod
la quæ eſt in puluere, licet mi-
us ſit in quantitate, in corpore
ultiplicabitur, non eſt ita, ex-
mplum ſenſibile, crocus poni-
ur in leguminibus, ſi ſimul pro-
ceretur, parum tingeret, ſed ſi
ungatur cum paruo paruus, cũ
naiori maior: cum maximo
naximum, bene ſe haberet, &
nulto plus tingeret, & cauſa alia
onitatis eſt: Si nimis eſſet poſi-
um de corpore leuius eſſet cu-
are, 10. quam 100. quia vidiſti
n antecedenti decimo, quod
magis poſſet ſuſcipere de cor-

pore

pore &tunc magis leue eſt cura-
re, & dico tibi vtile, nunquã po-
nas totam medicinam in corpo-
re, quia ægritudo poſſet euenire,
& dicam tibi qualiter cures. Vi-
deas quot denarios feciſtis in bo-
no, vt duos in tertio perierẽtur.
Sit medicina pondus oboli, ap-
ponatur medietas quadrantis,
& recuperet in vitam, exem-
plum ponimus non vt ita ſit,
ſed, &c. Dices forte, ego non
poſſum ſemper facere aquã de
corporibus dico, nec volo, ſed
ſemper Fundamenta ſit redacta
in aquam, & congeletur ad me-
tallum, poſt reſolutionẽ & con-
gelationem, & dabo tibi vnam
cautelam, quando aliquid vult
recedere ab illo quod non con-
venit,

enit, ſicut quod deberet verti
n metallum, vertitur in vitrum
one metallum in crucibolo ſi-
nile Fundamento, vt ſi Funda-
nenta ſit cuprum, cuprum in il-
o ponatur, & illud trahet ad ſe,
ita erit metallum, & eſt maxi-
na cautela, & quãdo aliqui pur-
gant argentum à plumbo, po-
nunt bonum argentum, vt at-
trahat ſuum ſimile, & eſt opti-
na tinctio in Alchimia, & il-
ud metallum cum ſuo ſimili,
auato tamen & fuſo & Funda-
menta fuſa, & tunc fuſum cum
fuſo ponatur, & illud fuſum cum
alio fuſo, vt dixi. Et dico, quod
Fundamenta ſemper ſit eiuſdẽ
metalli cum quo cõiungis, id eſt
cuprũ cum cupro, quia aliter nõ
recipit

recipit eum ſicut dixi. Et dico ſi vis vertere cuprum in argentum, adhuc melius eſſet vt Fundamenta ſit cuprum, quam argentum: quamuis alii dicunt fac Elixir, & proiice in argento; & argentum in cupro, neſciunt quid dicãt, per creatorẽ meum. Iſtud eſt melius dictũ quod vnquam fuit dictum, & nullus credit illud, & tamen eſt verum, & neceſſarium. Non ſophiſticas ſicut faciunt, qui mittunt corpus induratum in alutel, & ſpiritum crudum, & quando euolat, regirant aliam partem alutelli, & iterum & iterum, & ſic tingunt, ſed nõ ſtat. De lauatione, de duratione, omnes authores ſatis dicunt. Et de Elixir illud volo ſcribere. Sed de his tribus miſſis &

mitten-

mittendis nullus alius reuelauit, & bene ſcio: nec de elementis, nec de mixtione nec de proportione vſq; huc nunquam filia veritatis exiuit. De vltima mixtione quam dixi, cogita, quia ibi latet ars: habe & gaude ſapiẽtiam mundi, cum factum habueris: diligenter enim vobis ſupplico pro actis & agendis, vt cum intellectum huius rei habueris, in ignem ardentem reponas, vel cauta ſcriptura ſcribas, & exempla ſicut dixi facias. Si iſtud non abſcondatur, mundi ſapientia monſtratur, & tunc pedites ſuperabunt reges. Si quis gratiam habendi habeat: & ſicut confeſſor illud cogitet. Verba Salomonis loquẽtis de magica, & dicentis. Si quis huc veniat, gratias

Deo reddat, nec communiter proloquatur, nec ſuo fratri demonſtretur, ſed habeat, & gaudeat: circa talia occupatus ſum multum, & de operibus meis vobis mittam, cum tempus poſtulat, ſed nunc nec de meis operibus, nec de aliis non, quia ſatis habes, ſed ea habebis cum Deo & ſpiritu ſancto qui viuit in ſecula ſeculorum Amen.

Explicit mzhſt mcz dhſni Rlicrhaz dſnze hlgz nucm & ozrht.

INCIPIT TERTIA EPISTOLA, QVÆ EST EX ſecretiſſimis de ponderibus, ſalutem.

CVm de ponderibus vtilis ſit diſtinctio, quia pauci veritatem de hoc dixerunt, vnde primo ſcire oportet quod principia

pia huius artis ſunt 4. elementa ignis, aer, terra, aqua. In quibus vt dixi, 4. qualitates primo dominãtur, videlicet in prima ſchedula, ſcilicet caladitas in igne, humiditas in aere, frigiditas in aqua ſiccitas in terra: hoc probat Auicenna in Porta ſua, & ſecũdario illa elementa recipiũt alias qualitates extrinſecas, ſcilicet ignis recipit ſiccitatem, aer caliditatem, & ſic de aliis. Et quia multa habeo dicere, in illa litera non poſſum totũ explanare, ſed principiũ & finẽ, vt ex ipſis mediũ habeas, cũ oẽs authores eandẽ viã conſecuti ſunt, dãt principiũ id eſt maiorẽ, & finẽ, id eſt, cõcluſionẽ, vt ex iſtis mediũ habeatur. Dant principiũ, cũ dicũt accipe hoc & hoc, & fac ſic & ſic, dãt fi-

nem, ad illud & ad illud faciendum: quia vnumquodque propter finẽ: Sed medium ad illud inueniendum nos omnes fere ignoramus: Et loquar hic, vt probem dicta ex duobus contrariis, vt ex istis alia intelligas, & hoc de igne & aqua. Et quod caliditas primo inest igni patet, quia magis calidum non invenitur: quod siccum secundario inest, patet: quia si esset ita siccum & calidum: quod cito ignis tetigerit aliquod humidum, & quam cito illud calefaceret, tam cito illud desiccaret, cõsequens falsum. Et dico quod nisi esset caliditas in igne, esset magis humidum quam terra in multa. Sed ad tale calidum, requiritur siccum. Vnde dico ignem

cali-

calidum esse in fine quarti gradus, & siccum in principio. Aqua vero quod sit primo frigida probo, quia suum principiũ tendit semper ad frigiditatẽ, quamuis per violẽtiam tendat ad cõtrarium, vt aqua possit calefieri, quia aqua elemẽtaris posset cõgelari & siccari, nisi sua frigiditas maneret: dices forte, hoc esse contra Auicennam, quando dicit aerem in aquam, & ignem in terram. Et sic de omnibus dico; quod intelligit per dominiũ alterius, & bene posset. Sicut, tantum posset poni de igne in aquam, quod nihil de aqua videretur: aut posset per æquipollẽtiam, sicut cristallum in saphirum. Et dico aquam esse frigidam in fine quarti & humidam

in principio. Non dicas illud argumentum, quot modis dicitur vnum oppoſitorum, tot modis & reliquum: Ergo ſi aqua habet calefieri, ignis poteſt frigefieri, non valet de igne noſtro elemẽtari, obtundi poteſt, &c. Cum non habeo hic diſputare, ſed falſitatem dicere, & ſic de aliis intelligas. Item aer eſt humidus in quarto calidus in medio tertii, terra ſicca in quarto frigida in medio tertii. Modo de ponderibus de elementis dico breuiter, quod fons iſtius eſt ſol & luna. Sed multi dicũt, quod alia eſt cõpoſitio Elixiris ad cuprum & aliud ad plumbum, hoc probant multis rationibus, tamen non valent, ſed melius illorum eſt illud, quia quod agit, in alio agit

agit, cũ actio sit à cõtrario, ergo ad suum simile nihil agit, sed dicunt quod Elixiris compositio est ex illis quæ contrariãtur corpori, sicut ad cuprum Elixir debet esse frigidum & humidum. Non est sic, dico quod componitur ex elementis contrariis sic præparatis, quia quicquid inueniant, agant in eo ad suam essentiam transmutandum, ex contrariis resultat medium. Vnde medium contrariatur cuilibet extremo. Vnde omnia metalla sunt extrema ad Elixir, Elixir vero medium, sic ergo agit nominaliter. Modo ad propositum. Aurum dico esse medium inter 4. qualitates: tamen multi dicũt ipsum esse calidũ & humidum, multi calidum & siccũ, ego vero

medium, quia ſimile cuilibet nō corrumpitur, cum actio ſit à cō-trario: ergo non agunt in eo: & per multa alia probari poteſt: quia quod corrumpitur, à contrario corrumpitur: aurum non corrumpitur in quãtum aurum, ergo non habet contrarium. Si dicatur quod ſit calidum & humidum: habet ſibi contrarium frigidum & ſiccum, ergo per cō-trarium corrumperetur: quare patet quod eſt medium. Dices forte, medium per te cõtrariatur cuilibet extremo: ergo medium agit in quodlibet extremum. Non eſt ita. Dico aurum eſſe tale medium, quod nulla caliditas agit in eo, tantum habet de frigiditate, nec frigiditas, tã-tum habet de calore, & dices cũ calor

calor augmentet calorem; Ergo ignis augmentat calorem in auro, si augmentat, ergo magis est de calore, & sic magis & magis, ita quod calor superat omnia alia, & sic non medium, dico si sic esset, aurum esset crudum, quia omnis talis actio à cruditate procedit, nõ sic ibi, quoniam perfecte coquitur, & sic elemẽta eius cocta, non recipiunt mutationem in aliã speciem per se, nisi forte per mixtionem, nolo plus de rationibus, sed de esse rei, tamen alias habebis. Modo leue videtur cõponere mediũ, tamen non est, quia dicis, debet componi omnino ex contrariis, cum habeo ignẽ calidũ in quarto gradu; aerem humidum in quarto gradu, terram siccam in

quarto gradu ergo miſcendo iſta æqualiter habeo illud. Dico, bene dicis in primis qualitatib. ſed in ſecundariis non valet, vt ex dictis patet, quia non eſt adeo ſiccum ſicut eſt calidum, &c. Æqua iſta, & habes magiſteriũ. Procede ſic, ignis & aqua omnino cõtrariantur in caliditate, & frigiditate, humiditate, & ſiccitate, ſed humidum nec ſiccum eſt in quarto gradu per vnum gradum. Procede ſic. Ignis calidus & ſiccus in quarto aer calidus & humidus in quarto & ſic de cæteris, ſecundum aliquos, ergo omnia iſta cõſtituunt medium æqualiter. Secundum alios ſic, de igne vnum, de aere medium, de aqua quartum de terra octauum alii præcipiunt de terra quar-

ra quartum de aqua octauum nunc contra istos, qui omnia æqualiter dicunt, dicunt aerem adeo calidum sicut & ignem, cõtra, est humidũ in quarto vt probat Auicenna, quia permittit omnia corpora ingredi, ergo magis humidum in quarto modo omne humidum mitigat calorem, & omne siccum augmentat calorem, cum aer est humidus in quarto ergo mitigat: Si mitigat & aliud augmẽtat, quod augmentat, magis est, præterea secundum Auicennam in qualitates, primæ dicantur, vt dixi, & illæ sunt maiores, si sunt maiores; ergo non æquales in eo quod maiores !,' & sic improba omnes reliquos modos, sub primo sensu probationis, &c.

modo ad propositum. Inueni in Græco istam adæquationẽ quã dicam, & est verum, vel falsum, & est æquatio omnium rerum, cum impossibile videatur. Vnde primo de æquatione elemẽtorum duplex est via. Vna est, vt conserues qualitates primas, & reducas secundas ad eundẽ gradum in quo sunt primæ, vt ignis qui est siccus in fine tertii, reducere ipsum ad finem quarti quia finis tertii & principium quarti idem est. Alia est magis apparẽs, & tamen eadem est, vt conserues primas, & omnino destruas. Secundas, vt destruere siccum in igne, ita quod tantum sua prima qualitas sibi insit, & nihil de sua qualitate secunda. Vnde in primo volo, ꝙ quilibet

gradus

gradus habeat. 60. minuta: Vnde 4. gradus habent. 240. minuta, quia 60. quater tot constituunt. Et exemplifico sic. Ignis calidus in quarto siccus in fine tertii. Minuta caliditatis sunt. 240. minuta siccitatis. 60. Vnde deficiunt 60. minuta de siccitate in quarto Restauramus illud de sicco in quarto, quod est illud? terra, terra est sicca in quarto, frigida in medio tertii. Modo 60. minuta mihi deficiunt: tollamus 60. de terra: & illa 60. sunt sicca in quarto, & frigida in medio tertii, quia quælibet pars gradus est in eodem gradu. Cape 30. de igne. Misce simul. Vnde quid prouenit, quare 30. statim percipies frigidum in quarto reducit calidum in quarto ad

temperamentum, quod nec calidum, nec est frigidum. Sic frigidum in tertio, & calidũ in tertio. Nunc ſiccũ in tertio, in quãtum ſiccum nõ remittit ſiccum in quarto. Nunc 60. partes de terra ſiccum in quarto. Addamꝰ ſiccũ in tertio, ad ſiccũ in quarto, perueniat ſiccitas in quarto. Modo habemus id ſiccum in quarto. Sed ignis eſt calidus in quarto terra frigida in medio tertii. Cum quartus gradus excedit ſecundum in duas virtutes: tunc medietas agit in duos gradus: q̃a ſi ego acciperem, æqualiter de terra, cum quartus gradus ſimiliter agit in quarto deſtrueretur eius frigidum, & faceret ipſũ eſſe calidũ in quarto gradu, & calidũ in quarto gradu, & calidũ in ſecundo,

cundo, obtundit calidũ in quarto. Sic non habemus ꝓpositum. Nunc pone aliquid esse frigidũ in 2. Aliud calidũ in 4. tunc medietas pōderis secundi gradus de illo in 4. reducit æqualiter ad tēperamentum. Et si acuti ingenii es, satis patet, q͞a 4. excedunt duo in duo: tunc medietas 4. est 2. sed pars gradus est medium gradus. Nunc sicut 4. agit in 4. sic medietas 3. de 4. agit in 2. 4. habet duplā virtutē ad 2. si sic, medietas illius reducit ipsum ad temperamentum, & non plus: tunc medietas terræ opposita de igne facit ipsum esse siccum in 4. & reducit duos gradus ad temperamẽtum. Sed quid de medietate gradus 3. q̃ est in terra. Appone adhuc 3. de igne, quia 3. est medietas de 3.

Nam

Nam ſicut medium fecit in tertio, ſic medium medii facit in medio tertii. Illud ſiccum ad aliud ſiccum conſeruat: tunc illud commixtum eſt ſiccum in quarto, & nec eſt frigidum, nec calidum, nec humidum. Appone tunc illa 60. in quarto ad ignem: & habes ignem calidum & ſiccum in quarto. Et dices cõtra: Hoc eſt impoſſibile, quod ſiccum ſit ſine calido, frigidum ſine humido. Vnde dico verum. Eſt impoſſibile, quin habeat potentiam, ſed quoad effectũ præſentem non. Adhuc dices: Hic ſunt multa inconuenientia, vt probo. Tu dicis, illud nec eſt calidum, nec frigidum, nec humidum nec ſiccum in actu, & quod debet addi ad calidum in

quarto, & obtundere ipſum, tamen calidum in ſecundo remittit calidũm in quarto, & per istud nõ eſt calidum: ergo quod eſt inſimul in parte magis remittit quam contrarium, cum ad maiorem contrarietatẽ maior actio requiritur: quia omnis conſeruatio fit à ſimilibus, corruptio à contrariis: ergo omnino eſt impoſſibile, quod ageret in ſimile, & contrarium conſeruaret, quia per te calidum remittit calidum, & quod non eſt calidum, non remitit calidum: dico illud quod dixi, quia nec eſt calidum, nec frigidum, nec humidum, nec ſiccum, ſed eſt vnum tale, quod eſt ſuſceptibile cuiuslibet, ita quod vbicunq; ponitur eſt eiuſdem diſpoſitionis,

nis, cui apponitur: & hoc est verum. Per hoc ad rationes satis patet tamen sic dico. Cum dicis; quanto magis aliquid conuenit & accedit ad aliud, citius recipit ipsum. Simpliciter nõ tenet hac de caussa per Auicẽna. Rubeum m est mixtum ex multo nigro, & pauco albo: tunc magis accedit ad nigrum : ergo citius recipit nigrum. Non valet citius album quod est extremum recipit nigrum quam rubeum. Aliter leuius est facere argẽtum nigrum, quam Solem, quia Sol non patitur eclipsin, sed album est susceptibile : per hoc patet ad rationes, quod aliquod quod nec est vnum, nec aliud citius cõuerti in sui naturam, quã illud ꝙ conuenit in parte. Et dicam aliam

cau

ussam, quando calidum in 3. mittit calidum in 4. Hoc est pter frigiditatem latentem, uia in extensione calidi, frigi- um latens insurgit, & in illa ac- etione parum remittit, & sta- m vincitur, tamen remissum anet. Non sic in alio quando liter est æquatum. Si surgeret iquid suum contrarium insur- eret secum, & quãdo mere cõ- aria insurgunt, vnum non pa- tur aliud, & ideo nullus audet rgere contra alium quia tunc n vanum: nec est frigidum in ctu, nec calidum in actu: sed in . gradu frigidum latet, & in nixtione surgit. Modo non va- et. Frigidum in actu agit in cali- lum: ergo quod non est frigi- lum agit: Et sic rationes tuæ

con-

concludunt pro me. Dicis contra: illud est in potentia ad frigidum, ergo est. Non valet, est in potentia remota, sed est propinquius in calidum in tertio. Hæc est vna caussa quare Elixir non agit in pondere, vbi sint æquata; quia pondus caussatur à terra, leuitudo ab igne. Modo quando ignis vellet ascendere, deprimitur per terram, & quando vellet augeri in pondere, ignis non sinit. Nolo plus: Nunc ad propositum: Bene intelligis ignem esse æquatum in calido & sicco in quarto. Nunc ad terram accedo, vt ex istis alia contraria habeas, terra est frigida in medio tertii, sicca in quarto. Aqua frigida in quarto. Humida in tertio, Minuta frigiditatis terræ

sun

nt 150. ſiccitatis 134. deficiunt
frigiditate 90. minuta. Miſce
.minuta terræ cum 90. minu-
aquæ: quid eſt. Primo de ſic-
tate & humiditate. Siccum in
arto aliud humidum in tertio
m æqualiter ponatur. Facit
um temperamentum decli-
re ad vnum gradum ſiccitatis
igidum in quarto, ad frigidum
medio tertii facit ipſum eſſe
igidum in quarto gradu. Ratio
ſupradictis patet, ſi ſubtiliter
ſpiciatur, nam quod eſt in par-
ſimile, leuior eſt actio quam
contrario: quia ſi poneretur
igidum in quarto ad calidum
tertio faceret ipſum eſſe in
imo gradu. A multo fortiori
igidum augmentaret frigidũ:
ia ſi calidum in quarto pona-
tur

tur æqualiter ad calidum in 2. fa-
ceret ipsum esse fere in 4. tame
ad suum contrarium omnino i-
lud faceret æqualiter. Nunc ha-
bemus aquam frigidam in quar-
to, siccum in primo, volumus au-
ferre istam siccitatem. Ponea-
huic 30. Minuta de aqua & tun
nec est siccum, nec humidum
nec calidum sed frigidum in
quare 30. Dico istam esse cau-
sam, sicut 2. se habet ad 4. sic pri-
mum se habet ad 3. Sed vt pro-
baui 30. minuta de 4. reducun-
60. de 2. gradu ad temperamen-
tum: ergo 30. de 3. reducun
60. de primo. Misce illud æqu-
tum cum terra, & habes terra
frigidam & siccam in 4. Per ist-
duo scis vertere alia. Adhu-
du

orte dices quod non. Tunc ſcis
a quæ neſcis. Scire vertere v-
um oppoſitorum, & neſcis ver-
ere reliquum: tamen dicam.
ed eadem eſt ratio æqua. Nunc
d aquam. Si deficit in humido
o. minuta, cape 60. de aere, &
o. & 15. de aqua vt dixi de igne,
& adde illud ęquatum ad aquam
non æquatam, & habebis aquam
frigidam & humidam in 4. Ad
equandum aerem, cape 90. de
gne non æquato, & 90. de aere,
& 30. de igne, & habes deſide-
rium. Iſta via forte non apparet
tibi, quia videtur inconueniens,
quod quamuis illud eſſet ſic æ-
quatum, adhuc ſi adderetur a-
liud, obtunderet ipſum, tunc
nihil intelligis.

Nunc

Nunc ad aliam viam, vt conſerues qualitates primas & deſtruas ſecundas. Procedas ſic per prædicta pondera, & per prædictas rationes, complexiones non dubitas. Ad 60. de terra pone 30. & 15. de igne ſuum tunc calidum nihil eſt, ſuum frigidum nihil eſt ſuum humidum nihil eſt: ſuum ſiccum eſt in quarto. Nunc habes ſuam qualitatem primam conſeruatam, ſuam qualitatē ſecundā deſtructam. Nunc de igne: Capiantur 60. de igne 60. de aere, miſceatur. Calidum in quarto reducit calidum in medio tertii ad ſuum quartum gradum. Sed quid de alio? Humidū in quarto ad ſiccū in tertio facit ipſum eſſe humidum in primo gradu,

cor-

corrige ipsũ, quia dedi tibi terrã siccam, & nihil aliud. Appone 15. de terra sicca, & destruet illud humidum, quia sicut mediũ põdus de secundo, de igne reducit ipsum ad temperamentum, sic quarta pars medii ad primum, & sic de aliis contrariis: tunc habes ignem calidum in quarto, & nihil aliud, terram siccã in quarto, & nihil aliud. In istis primis qualitatibus habitis, potes componere calidũ & siccum in quarto. Sit ignis æqualis cum terra. Ex quo nihil est in igne nisi calidum in quarto & in terra nisi siccum in quarto. Adiunge ea, & habes calidum & siccũ in quarto. Et sic potes ex istis componere quamcunque complexionem volueris, vt calidum in me-

dio primi, siccum in fine secundi & quæcunque volueris. Dices forte: Quare fecisti tantam narrationem? Dico, adhuc vix sufficit. Et dixi totum magisterium in prædictis, & vt scias vertere vnum in aliud, & æquare omnia in mundo, docui te soluere & destruere, & confortare & debilitare, & destruere vnum, & saluare reliquum, & vbi sunt duo inæqualia, facere ipsa æqualia, & facere æqualia inæqualia: Et si intelligas ista, non errabis in aliquo opere. Et ego fui in voluntate istam artem omnino dimisisse, & postquam vidi istam æquationem, quod possum habere de mixto 4. & illa 4. æquare ad voluntatem, tunc vidi certitudinē. Et quia dixi quòd omne

est resolubile in illis ex quibus componitur, & iterum facere: Dixit vnus Græcus, ex carne Pauonis procedit buso per fimum: Ergo buso ille posset reduci per diuisionem & æquationem ad Pauonem, & eodem modo de arbore, cui dixi, si essent in eo partes similes sicut in metallo, bene esset possibile, & si posset suscipere illa, sicut metallum.

Sed in arbore & in talibus sunt partes dissimiles, & diuersæ complexiones, sicut cortex fructus, & talia: In metallo, omnes partes sunt similes. Et te nunc docebo vertere quodlibet in alio: Primo si habeas, de elementis redactis ad vnum genus. Sicut ignis calidus

& ſiccus in quarto, & vis vertere in aquam: reduc ipſum ad temperamentum, vt ſit ſuſceptibile & hoc oportet te facere in calce: Nam quod dico de elementis, eodem modo eſt de corporibus. Nunc ad ignem Appone, de aqua frigida & humida in quarto, tunc eſt tẽperatum, & tunc quicquid illi apponatur, eſt eiuſdem complexionis cui apponitur, & ponam exemplum de iſto ſolo. Pondus denarii de igne æquato, ad podus denarii de aqua. Nunc eſt temperatum: Appone vnum de aqua, & facit aliud ſuæ cõplexionis, & tunc habebis pondus triũ denariorũ de aqua videlicet ſi primũ fuerit vnũ de igne: q͡a vnum ad vnum facit temperamẽtũ; & tertium facit eiuſdem cõ-

ple-

plexionis, & quando aliquid est ſicut temperatum per contrarium ſicut nunc fuit ignis; est obediēs caliditati, frigiditati, humiditati, ſiccitati & quando aliquid obedit, victum eſt, & tenet ſecum, ſicut vnus homo victus, in poſterum adiuuat victorem ſi victus fuerit, & ſibi intendit. Ita nō dubites qualiter vnus ita paruus cōuertat tantas partes, quia quando eſt tēperatus, ſi qua res apponatur, facit totum eſſe ſuæ complexionis, dum tamen non vltra modum. Et ſi elemēta fuerint in primus qualitatib. tātum eodem modo facit. Et ſic de corporibus ad ſuum optimum, quia eſt aurum, quia impoſſibile eſt te facere aliquid niſi ſit poſſibile in natura. Vnde dico: quod

ſi plumbum poſſet iacere in ſua minera, natura faceret ipſum aurum, quia natura agit ſemper ad melius, & ſic concedo quouſque fiat optimum, tinctura bene d ſpoſita citius agit. Sed nos citius poſſumus agere. Vnde aliqui dicunt de tranſmutatione: Aliqui dicunt de correctione. Vnde nulla alia eſt doct ina. Aliqui dicunt quod oportet trãſmutare, dicunt quod forma dat eſſe rei, ſed eſſe aurum eſt aliud ab eſſe plumbum: ergo fit ibi tranſmutatio de forma. Qui dicunt de correctione, dicunt quod homo æger quando ſanatur, non transformatur ab vna ſpecie in aliam. Ratio vtriuſque bona eſt. Sed vna eſt melior, & hoc vult Auicenna qui di-

dicit, transmutare, quia à potentia ad actum fit transmutatio, & è conuerso, & sic conueniunt, quamuis videantur contrariare: Lege & perlege, & inuenies sapientiam. Et sunt multi qui assimulantur cuidam animali in Græcia, quod in æstate stat sub quadam arbore, & cupit libenter comedere de fructu illius arboris, & bene posset ascẽdere, sed propter timorem descensus, non vult ascẽdere: quid facit? Primo corrodit corticem arboris, deinde arborem, vt arbor cadat super eũ, vt tunc possit comedere de fructu. Sic faciunt omnes homines appetunt scientiam istã, vt lucrari possint, sed perfectionem non curant. Nolunt ascendere ad arborem,

idest, ad sciẽtiam: propter quid? propter studium. Quid faciunt? temptant & temptant, & non inueniunt, corrodunt sic experimenta, quousque vnum cadat super eos, & si semel habuerint, & alias defecerint, nesciunt propter quid, & sic sunt Idiotæ, quia nesciunt quid auctor intelligit per ea quæ dicit; vel non loquatur de crudis, vel decoctis, vel sublimatis semel vel ter non cõsiderant complexiones operari per æquationem. Non mirum si amittãt omne quod ibi ponunt, sicut animal de quo dixi, frangit dentes in corrosione corticis, quia auctor intelligit vnum per aliud. Et quamuis ego dixero: Accipe hoc & hoc. Non credas mihi. Operare secundum

san-

ſanguinem, id eſt, intellectum per pondera prædicta. Videas in titulo, cum dicunt ad aurum faciendum: Cape hoc & hoc: ſi omnia collecta conſtituant complexionem auri. Si ſic, bene. Si non: Non intromittes, niſi ſecundum æquationem propriam. Et ſic de omnibus. Dimitte experimenta: Cape rationes, & inuenies. Crede mihi. Modo candelæ. Bene ſcis, quod terra & aqua faciunt album: ignis & aer rubeum. Modo ſi velis conſtringere, & prolongare fuſionem. Ad ponderis primi æquationem cum terra operaberis, quia de ratione frigidi eſt conſtringere, & de ratione ſicci prolongare fuſionem. Modo quando par-

tes simul ad centrum contrahuntur, valet ad pondus per cō-trarium. Modo si vis festinare fusionem: Pone de aqua, Nunc posui exemplum in Luna. Sic enim est de igne & aere in Sole: quia quod facit ignis & aer in Sole: Illud facit terra & aqua in Luna: Sed antequam facias æquationem: Vide quod elementa sint præparata. Et scias, quod veritatem omnino non dixi in diuisione elementorum. Sed volo vt sustineas illam viam, quia probabilem, & vt habeas viam probabilem coram plebe si necesse fuerit, & in mixtione dicas quod materia fluit sicut cera super corpus, non vt metallum, vt dixi, & quod ingreditur metallum, & si negat, habeas cu-

prum

prum rubeum, & ſal commu-
ne octies præparatum, & quan-
do ignitur, pone ſuper lami-
nam, & candeſcet, & decipe vi-
ſum ſuum; & in probatione te-
ne ſecundum cõmune dictum,
vt ignis erit calidus & ſiccus in
quarto ſine æquatione, & ſic de
aliis: Et non neget quin ex iſtis
poſſit fieri medium, & perfecte
coctum, tunc credit ſe totum
habere, cum nihil habeat de ve-
ritate quia ſi diceres omnibus
veritatem; vnus ſapiens qui diſ-
putaret tecum, haberet ſcientiã,
niſiin modo operandi: tene cau-
telam, quando ꝑfecte coquitur,
non fumet: & quando medicina
eſt ad metallũ redacta, vt ægre-
diatˀ ſine ſquama: tertia cautela
eſt: quãdo illud metallũ coniun-

gitur cum alio metallo immundo, & emittit ſpumam vehementem ſine fumo corrodendo illam ſorditiem, & quando iſta tria concurrunt, certus ſis de decoctione. Et dico, quod multi faciunt diuerſa ſigna pro elementis, vt Auicenna refert. Et quãdo audis me dicere in operibus meis in libro de neceſſitate accidentium. Accipe ſulphur, intellige capillos, & quando argentum viuum, ſanguinem, & quando ſal armoniacum oua, & quando oua, argentum viuum, quando capillos, cape ſulphur, quando ſanguinem, acetum. Dicunt multi quod ſulphur non intrat in hoc magiſterio ſecundũ Auicennã & tamẽ dat ſublimationẽ eius & videtur contrariari

ſibi

sibi ipsi: quando dicunt, non intrat, volunt intelligere quod melius loco eius possit intrare. Et quando intrat, ꝙ ad ea valet, & propono tangere de talibus in libro de 36. scientiis, non dicas veritatem potēti vel maleuolo, sed impotenti & socio, &c. Nunc libellum de necessitate accidētium diuido hic per particulas: pars prima est de instrumentis, & hæc continet tria capitula, de ferreis, vitreis, terreis. Secunda pars de modo operandi: & hæc in tria, primo de ablutione secundo de calcinatione tertio de solutione & congelatione. Tertia pars est de receptionibus, primo ad solem, secundo ad lunam tertio quodlibet in aliud, & dico hic diuisionem, vt stultus non

per-

percipiat vtilitatẽ ó quantus eſt error in ponderibus medicorũ, credunt ſe eſſe doctores, cum ſint magiſtri puerorum, credũt in illis qui componunt eis electuaria, cum ponunt ſimile in ſapore, ſi ſit in quarto gradu pro illo in tertio & occidunt tot homines quod miror, nec conſiderant complexionem. Sed dicunt, ſi operetur bene ſin autẽ: Tu autem: Sic faciunt: nũc breuiter volo explicare veritatem, complexio auri data eſt de luna dico, terra magis, aqua minus, aer minor: Ignis minima, de terra vnum, de aqua medium, de aere quartum de igne octauum nunc ſcis illud vertere vt credo: quia pone magis de igne
&

& aere, & coque perfecte, & tene propositum. Vnde est frigidum in tertio humidum in secundo, fit enim de Mercurio puro cocto & de sulphure croceo non bene cocto, duæ partes sunt Mercurij, & tertia pars sulphuris. Vnde si sulphur esset bene coctum & æqualiter cum Mercurio, non pateretur eclipsim, & docui te saluare vnum, & corrigere reliquum.

Modo de plumbo, terra magis, aqua minus, aer minor: Ignis minima: de terra duas partes, de aqua pars vna & dimidia, de aere quinta : de igne decima: fit ex grosso Mercurio nigro crudo, & sulphure crudo, de Mer-

Mercurio 2. partes & dimidia, de sulphure 1. pars & dimidia, nihil fere coquitur: Ideo cito soluitur, vt probat Auic. capitulo de plumbo, vbi dicit, aurum coquitur plumbum vero non, cōplexio sua frigida est & sicca, frigida in quarto sicca in tertio cōtra per epistolam ad Hasim subiectum liquefactionis est humiditas ergo est magis humida quā Luna. Respondeo, non. Sua humiditas non est mixta vehementer, sed est propter cruditatem, & sic solue ad alias rationes. Nūc de stanno. Stannum fit ex aqua maiore, terra minore, aere minore, igne minimo: de aqua duæ partes: de terra vna pars: de arere quarta pars: de igne octaua, fit autem de Mercurio puro,

puro crudo, & ex ſulphure aduſto: de Mercurio duæ partes & dimidia: de ſulphure vna pars & dimidia, complexio eius eſt frigida & humida. Opus ſubtile eſt in ipſo nõ opereris cum illo, donec fueris diues ſecundum Auic. & dicunt quidam, quod Auic. contradicit multis philoſophis, & nullum commendauit niſi ſe ipſum, & quod contradixit Hermeti philoſopho, ſed nõ eſt ita non contradixit Hermeti, ſed non intelligentibus Hermetem, & cõtradixit falſis trãſlatoribus, ſicut fuerunt iſti, qui tranſtulerunt libros 9. quia requiritur quam tranſlator ſciat linguam, in quam debeat fieri tranſlatio, & ſciat linguam trãſlaturam, & ſcientiã tranſlatandam,

dam, modo translator quando sciuit linguam, fecit se magistrũ & fecit multa ex proprio capite, tamen Arist. nunquam talia cogitauit, vt est in quarto Metheororum quod bene potest probari per rationem, & per sua dicta in suis secretis de diuersis scientiis: Illis enim contradicit & merito.

Nunc de cupro, est de igne vna, de aere media de terra quarta de aqua octaua fit autem de Mercurio grosso semicocto, & ex sulphure fere cocto, de sulphure secundo de Mercurio vnam, & est propinquius argento quam auro: dicunt aliqui & contra: quia dicunt leuius est tollere nigredinem, & augere rubedinem quam facere album:

bum, nesciunt quid dicant, quia antequam rubeũ sit perfectum, oportet quod sit album, & tunc est susceptibile sicut prius dixi, & citius recipit argentum quam aurum, quia suum occultum est argentum. Dicunt de plumbo eodem modo quidam authores quod plumbũ est propinquius auro, responde eadem ratione, quia suum occultum est aurum, id est citius. &c. Complexio eius calida est & sicca. Operare cum cupro & non amittes. Et dicam causam in cupro quare cuprum dealbatum vt argentum omnino & in malleatione, & quando coniungitur cum argento, propterea argentũ est, & tamẽ hoc 1. dicã cur vocatur lapis, in 2. q. d est lapis, 3. ad vtilitatem, deinde

ad

ad causam dicunt esse lapides quia lapis pretiosus superat omne aurum: sic ille lapis merito vocatur lapis. Alia causa cur vocatur lapis, est quia sicut lapis stat in igne, & sustinet ignem: Ita lapis noster absq; corruptione. Si quæris quid sit lapis. Dico quod omne fixum super ignẽ. Si queris quid sit lapis metalli, dico omne quod est, fixum sicut in primo, & si sit in ratione metalli. Si queris, qui sunt lapides preciosi metallorum? Dico saphyrum, cristallum, iacintum, hoc est vnum arborum, salem armoniacum vtilitas est ad solem & lunã faciẽdũ, alia, vt faciamus quodcumq; pati temptationẽ. Nunc ad causam. Dico, terra elementaris vel terra medicinalis apponatur.

atur ad albificandum. Nihil
aler, quia habet eandem com-
plexionem quam prius ha-
buit. Modo calidum & siccum
non recipit frigidum & humi-
dum: quia nõ habet nec de me-
tallo, nec de lapide, vt possit suf-
ferre temptationem. Et sic fecit
ille Berardus in quarto Metheo-
rorum & idem taliter loqueba-
tur de arte. Et omne quod dico
in elementis intellige scilicet in
corporibus. Eodem modo post
diuisionem. Vnde non expen-
des elementa lapidis in talibus,
sed elementa metallorum: hoc
est sanum. Et dabo tibi aliam
causam quare bis vel ter stat in
igne, & color fortis, & in tertia
vice peioratur: quia sua elemē-
ta non sunt æquata recte, nec
cocta,

cocta, nec bene permixta, & ignis agit in eis permiſcendo bis vel ter coquendo. Sic fit male quouſq; faciat aliquod contrarium deuincere aliud, & ſic vnũ deſtruit reliquum, & ſic ſemper periorando. Et quot minuta deficit à vera æquatione, tot annos non ſtabit in probatione. Et dices forte, ſi tot annos ſtat, quot habet minuta, ſufficit mihi, dico ſunt cauſæ ſtationis, id eſt, vices probationis: Vnde ſubſtantia quæ habet ſummam æquationem redit in ſuum circulum, ſicut ſol, in quo non eſt dare finem. Et aurum habet ſuum rotundum, id eſt, circulum, & eodem modo de luna in ſua æquatione, ſi ſint perfecte mixta &

octa, quia sicut sol habet suum
rculum, ita & luna habet suum
rculum. Nunc ad ferrum de
gne 2. partes, de aere 4. de terra
edium, de aqua tertium fit e-
im ex sulphure adusto, & ex
Mercurio perfecte cocto: de sul
hure tres partes, de Mercu-
io vna pars complexio eius ca-
lda & sicca corpus septimum
st ignotum. Aliqui dicunt,
uod vitrum est corpus tali ra-
one, quia corpora alia ac-
edunt ad eum, & alia ratione,
uia Mercurius nominatur in-
er spiritus, ideo non debet no-
ninari inter corpora, & alia est
atio secundum Auicennam,
uia sunt quæ cum malleo se e-
ongant, vitrum non elongat
secum

ſe cum malleo. Ergo nõ eſt de 7. dico cum Auicenna, quod vitrum eſt corpus & ſpiritus: Sicut omne hic inferius habet dominium à terra & aqua ad ſubſtantiam, non ſecundum effectum, vel dicunt quidam & bene de 4. ſpiritibus; Mercurius eſt de genere metallorum, ex genere atramentorum ſulphur: ex genere lapidum Arſenicum, ex genere ſalium, armoniacum.

Nunc dictum eſt de corporibus, nunc parum de ſpiritibus, & à Mercurio ſumpto inimico. Dico quod ſecũdum hoc quod euolat, non eſt corpus, ſed ſecũdum ſubſtantiam. Et dicunt aliqui ipſum eſſe calidum, aliqui frigidum, calidum tali ratione, quia per exemplum in ſpeculo

ardente

ardente,quia calor ſolis veniens ad calorem introcluſum per poros vitri, volens ipſum ad ſe trahere,& aliud obedit ſibi, & vellet exire,tamen non poteſt: Sicque ex reflexione cauſatur calor,hoc nihil eſt, ſed eſt frigidũ & humidũ, & magis humidum quam frigidum,& calor ſolis veniens ad ſuum contrarium per poros ex actione contrarietatis cauſatur calor:abſit,alia ratio,vt eſt in calce non extincta,cum aqua frigida ſibi aduenerit , eſt magis calidum per medium quã frigidum:quod per experimentum patet frigidum in medio quarti humidum in quarto & non omne metallum eſt eiuſdem compoſitionis , vt dicit Auicena , quia de plumbo il-

lud non valet, vnde per ęquationem bene ſcis vertere huc & illuc, quia eſt radix rei totius, vt luna ipſum recipiat: Suſtine frigiditatem, depone humidum fluens, ſed ferrum reduc ad ſuũ occultum, &c. Et dicam de Mercurio multa, ſunt aliqui qui figunt Mercurium cum plumbo, quouſque remanet fixum in fundo, vt corpus poſſit eum ſuſcipere, modus eſt, ſed non optimus. Intellige iſtud Auicenna. Qui habet purum Mercurium nouies ſublimatum, habet totum. Et cum hoc dicam quod neceſſitas diuiſionis elementorum, vt poſſumus componere complexionem ad libitum, quia nos non inuenimus aliquid ſimile auro, niſi aurum, facere

aurum

aurum de auro quid valet. Alia vt quod superfluum est per contrarium dominatur, & è conuerso & causa quarte Mercurius iungitur cum corporibus humidis, est, quia suum humidũ gaudet humido, & per hoc potest probari, quod suum humidum magis est dices, contradicis quod plumbum est frigidum & siccum, dico quod sic operatur, sed quando funditur est suæ cõplexionis, & dico cum Auicenna est currens propter spiritum suum, &c. Et multa vtilia sunt in Mercurio, quia leniter æquatur ad quodlibet corpus, & est comparatio facta inter ipsum & medicinã, q̃ defert aliã medicinã ad membrũ debitũ, vt philosophi sanant. Sic iste Mercurius postq̃

est tinctus albus cum rubeo, & nõ separatur à Mercurio & Mercurius coniungitur cũ corpore, nec recedet ab eo: Tunc sis certus, quod color stat, & temptatio non nocet : quia si color non à Mercurio, & Mercurius non à corpore, ergo nec color. Et feci te intelligere verba Auicennæ in pluribus. Non adhibeas fidem istis commentatoribus Auicennæ, quia vbi ipse dicit manifeste, propter inuidiam dicunt q in hoc errauit & quãdo dicit occultũ, dicunt quod ipse dicit verũ, si vnũ tale adiungeretur: falsum dicunt, quod si suum occultum esset manifestum, & vnum tale adiungeretur, nihil valet. Cape textum & æquationem, & faciunt rationes sophisticas

ſticas, vt videantur boni, & vt authores errant in opere. Nunc ad ſulphur redeo: dico quod ſulphur eſt calidum & ſiccum, ſicut dicit Auicenna capitulo de ſulphure, & eſt magis ſiccum quam calidum, & frangit corpora vt ipſe dicit, & ſublimat ſe, & ideo eſt ſpiritus, vel ratione ſpiritus. Vnde ſubdit, quando aliquid non ſe ſublimat per ſe, appone ſpiritum proprium, & vi ſpiritus ſublimabitur. Et ſulphur eſt calidum fere in tertio & ſiccum in fine quarti præter 15. minuta, vt dicit Auicenna authores ſæpe per 4. ſpiritus, intelligunt quatuor elementa, & ſtulti temptant, & non inueniunt, & non curant ſapientes niſi ex ſenſu proprio, & inæqua-

tione, & ratione, & inueniunt veritatem vt dixi tibi. Non credas experimentis meis nec aliis, quia per vnum dant intelligere reliquum, & dixi tibi qualiter ſulphur intrat, & qualiter non, & qualiter debes ſaluare humiditatem in calce, & in quolibet & ſi ſcirent hoc medici, non euacuarent tantum de humore radicali in laxatiuis, imo faciunt ſicut experimentator ſine theorica, & occidunt homines, quouſque inueniunt vnum experimentum ad illum humorem vt pote in cholerico, & credunt hoc tenere in omnibus complexionibus, neſciunt aliter experiri niſi in hominibus. Væ talibus vellem ſi neſcirent curam propriam, quod procede-

cederent ſicut Alchymiſtæ faciunt ad corpus ignotum, quia ſecundum Gallenum. Ignota cauſa, à caſu procedit cura, quando corpus eſt ignotum omnino quod eſt ei conueniens facies. Pone elementa æquata in illo corpore, & illa æquata confortant bonitatem in illo corpore, & tunc ſtatim percipies quod elementum eſt dominans, hoc facto acue medicinam per contrarium, & illud contrarium vincet dominantem, & eſt cautela maxima, & eſt proceſſus optimus in phyſica, dare primo medicinam temperatam, quæ eſt illa, ex mere contrariis, & ex illis confortatur natura, quia natura

gaudet mediis , & tunc ſtatim percipies quis humor eſt dominans, hoc ſcito, acue medicinā temperatam parum & parum per contrarium morbo , & ſic melius eſt ſtare perlongum tem pus quam ſtatim occidere,&iſta medicina bene reſtat iudicio Aſtronomiæ , quam philoſophi volunt credere quod illud, quod purgat inferius per influentiam ſuperiorum poſſet purgare per ſuperius: Ita medicina bona in omnibus quod dicunt de Aſtronomia , certe quia neſciunt, nolunt credere, quod vna ſcientia ſpecie diſtincta ab alia requiritur in talibus, tamen hoc eſt, contra omnes ſuos authores, & ſuſtinent vnum ſuum argumentum,quod omnis motus

tus voluntarius, &c. Vnde quæ non ſunt cognita nec ſcita apud eos ſunt execrabilia, vnde multi multa dixerunt, plura tamen bona abbreuiauerunt, quia ea non cognouerunt.

Nunc de ſale armoniaco breuiter, ſal armoniacus calidus & ſiccus, & ſua caliditas fere æquatur ſuæ ſiccitati præter 4. minuta: calidus & ſiccus in medio quarti præter 4. minuta de ſiccitate minuuntur diſſoluit, &c. Arſenicum calidum eſt & ſiccum, & calor ſuus maior eſt ſicco, hoc vult Auicenna in ſuo capitulo, cum dicit, comburit corpora, & ſulphur magis ſiccum. Idem frangit corpora, & eſt calidũ in fine quarti ſiccum fere in medio tertij non omnis

Mercurius, nec omne ſulphur, & ſic de aliis ſunt eiuſdem complexionis, ſed quæ debent eligi ſatis plane dicit Auicenna de ſalibus ſatis bene dicit, ſi daret gradum, & latitudinem gradus, & quid multi intellexerunt per ſales dicit quinta diſtinctione, capitulo decimoquinto de vitriolo in fine. Et audies in dictis meis aliquid contra Auicennam, ego non dixi, ſed eſt opinio aliorum, & ſi dicas quam rationem, dico taliter de minutis? Dico per æquationem & rationem, & per libros in Græcia. Modo breuiter de calce cuiuslibet corporis calx auri inter omnes calces eſt media, ſicut aurum inter omnia

nia corpora eſt medium, ſed declinat ad calidum & ſiccum, & in medio primi gradus, & dices quod ego dixi prius, quod aurum fuit incorruptibile, & hoc corrumpitur, quia recedit à temperamento: Nam vbi aurum funditur, eſt incorruptibile, ſed in illis minutis partibus fit aduſtio. Et dixi ſimiliter quod propter commixtionem, bene poſſet corrumpi ratione illius recepti. Et hic dicam de auro parum, & quid eſt Elixir, & qualiter mutat, & ſub qua forma manet mutatio fieri, & cauſſam quare eſt melius aurum ex facto, & eſt Elixir vſque ad terminum ſuum, & aliud nõ. Elixir ſecundum aliquos, eſt

res cõuertens diſſimilitudinem in ſimilitudinem rerum appoſitarum. Secundum alios, eſt res corrigens omnem infirmitatẽ, ipſum corpus reducendo ad optimum. Secundum Auicennam eſt res tranſmutans vnam ſpeciem in aliam, & à potentia ad actum, quod eſt ſuum optimum. Aurum, ſcilicet & argentum, ſtans, tingens, &c. Et dixi qualiter ſimul ſtant. Iſto modo mutant, quia ita æquatur, & perfecte coquitur, quod agit in quodlibet, vſque ad ſuum terminum, & non finit aliquid in eo agere, ſed eſt dans ſuam tincturã, vt oẽs dicunt, quia quanto plus perfecte coquitur, tanto magis tingit. Si quęris de forma,
dico

dico q; actio illius Elixir in tempore est inductio formæ in materiam, & est in instanti. Dico q; in actione nec debet dici vna forma, nec alia simpliciter, sed est in forma mixti, donec forma inducatur: Et quando habes Elixir, cogites de dicto Auicennæ comede vt bibas: Hoc est dicere. Noli comedere tantum de puluere venenoso, quin bibas: Hoc est dicere. Noli vti Elixire tuo in immundis, quia nõ lucraberis. Aliud, non comedas de filio cuius mater sit corrupta: Hoc est ponere tuum Elixir in corpore immundo. Bibe vt cõmedas, hoc est, noli tantum dare, de aqua, quin in posterum possis comedere, hoc est accipere puluerem. Alio modo: Noli

po-

ponere aquam immundam & non distillatam in Elixir: Non tamen dico, quin agat in corpore immundo: sed corpus non suscipit animam libenter, nisi à scrupulis sit mundata. Sed reduc corpora ad temperamentum, vt dixi, & tunc sunt susceptibilia, & hoc vocant materiam primam vt dixi in qualitate, & tunc habes illam quæstionem solutã, quomodo quadrãs mutat mille mille partes, quia quicquid apponitur ad susceptibile, facit totum susceptibile esse, & eius cõplexionis. Contra dicis tu. Vt quid laboremus in Elixir, quia per te tantũ valet apponere aurũ quia facit ipsũ esse suę naturę, dico nõ tantũ, sed videt tamẽ: & hic dicã caussã in auro de facto & natura-
li. Di

li. Dico quod aurum de facto est melius naturali in multo, quia magis perfecte æquatur, & color fortificatur de solutione & diuisione. Et quidam portant vnum falsum textum Auicennæ pro se, & quod hoc sint verba Auicennæ & illud quod non est de Elixir valet magis, & illud nunquam erat in mente eius, cum statim immediate subdit, & illud est in tribus modis.

De petra capillorum, &c. & tamen hoc non posset esse naturale, & si esset, quod falsum est: Adhuc posset dicere, quod aurum naturale melius est ad diuersos lapides, quia si esset de petra capillorum, haberent eandem æquationem virtus tamen potentia non

est

est eadem. Vnde si caperes aurum de quo lapide esset factum, melius esset operari cum eo, quam cum naturali. Vnde dico quod optimum Elixir fit de auro, & sic quando calcinatur, est lapsum à temperamento. Æqua eum cum elementis. Si sit de lapide, æqua eum cum elementis eiusdem lapidis: Si sit naturale, æqua eum de quocunque lapide volueris. Et hoc est de mente Auicennæ cum dicit capitulo de auro: Operare cum eodem lapide, hoc est ipsum rectificando, cum quo lapide prius operabatur, & hoc est sanum. Et nullum Elixir est melius. Et sicut dixi de auro, sic de argento. & distinctionem inter ea satis plane docet Auicenna.

Nunc ad caussam, dico quod quanto sæpius solueris, & coagulaueris, tãto fortior erit tinctura & circulum suum prolongat. Vnde quia aurum quando miscetur cum tali temperamento, valet, sed nõ tantum, caussa prædicta, nec habet circulũ ita magnum, hoc sufficit de auro & argento.

Et iam de argento. Dico calcem argenti esse calidum & siccum in secundo gradu, calx cupri in tertio, calx ferri in medio quarti, calx plumbi in medio tertii calx stanni in principio secũdi. Calx Mercurii nouies sublimati in quarto siccitatis in quarto caliditatis, quia quãdo induras humidum sicut Mercurium, in prima induratione fit cali-

dum & ſiccum. Calx Mercurii in prima ſublimatione fit calida & ſicca in ſecundo augmentat 20. minuta in caliditate, & 25. in ſiccitate, & ſic de tribus reſiduis ſpiritibus: Et ſi neſcires, dedi tibi cautelam ad procedendum ad ignotum. Et ſi quæris cauſſam quare molle cum molli, & durum præcedit. Dico duo, vt alia intelligas, & per hoc ſcias mollificare & indurare, quando molle cum duro, ſi ſint ſimiles in complexione, vt argentum & Mercurius, quando coniunguntur, nulla eſt actio contrarietatis, niſi ſecundum magis & minus. Venit calor exterius, & expellit humidum ad partes centrales, & frigidum manet vtrobique, & ſic fit coniunctio par-

partium, & quando ſic fit induratio. Sed pone cuprum cum ſtanno, ibi eſt actio contrarietatis & ſic calor agens in cõtrariis diſſoluit partes ad diſſolutionem partium, ex parte humidi fit mollities. Cum his habes alia ad indurandum Lunam, dedi terram ad mollificandum, dedi aquam ad dulcificandum, dedi tibi aquam ad amarificandum, dedi tibi terram cum contractione partium; & fit pondus. Eodem modo de igne & aere in Sole, &c. In diſſolutione corporum requirunt humiditatem bene per 30. minuta.

Nunc breuiter, de reſiduis,

&pri-

& primo de igne & eius proportione: Ignis est triplex, naturalis, & hic est communis, elementaris; physicus, id est, fimus. Proportio ignis est cum ratione agentis, vt in distillatione aquæ, ignis leuis, in aere maior, & in sublimatione ignis maximus: Ignis leuis, quousque humiditas exierit, & quilibet istorum ignium diuiditur in maximum, medium, & minimum. Et quando dicunt in fimo, fac puteum in terra, cum tertia parte salis, & habe vnum vas simile ampullæ factum, ad ponēdum in fimo, quousque inspissetur. Deinde extrahatur, & ponatur ampulla ibi, & sic fiat aliud, in septimo die remoueatur, & conseruetur ab aere, & per ignem istum potes

es distillare. Et dico tibi vnum, quando vis vt frigidum intret centrum alicuius corporis, vel rei, appone calidum, & desert frigidum vt induratio, & quando soluis, cum calido, &c. Mensis physicus est 15. dies. Et quando dicunt, mole & tere per 3. dies non requiritur, quia aliquando fit per vnum. Aliquando per 3. intelligunt 6. & tunc intelligunt sic quod aliquãdo molatur per 3. horas, & deinde ponatur in fimo. Deinde molatur, & iterum ponatur, &c. Et proportio temporis sit secundum rationem tuam.

De proportione metalli, ad medicinam. Proportio est hæc 5. & 6. pars medicinæ, quia nihil ingreditur metallum, nisi sit

ſit ratione metalli. Et dixi quod non intelligeres primum, niſi per ſecundum, nec ſecundum, niſi per tertium, & qualiter maximum mendacium & ſecundũ & in primo. Dicam: Primum quia elementa ſint in eo, ſecundum, mixtio eſt in eo, vel ſcribitur mixtio, qa mixtio eſt de eis, & tertium q̃ eſt maximum, vel quia ſcribitur, vel quia proportio eſt de eis, & terminus tincturæ ſecundum nobilitatem componentium, & cautela vt procedas de 10. in 10. & cauſſa prædicta. Et quoniam ignis, &c. Ex hac ratione dixerunt antiqui q̃ ſpiritus debent eſſe pars decima corporis, & bene dixerunt, tamen Auicenna melius primo capitulo quartæ dictionis: Vbi di-

dicit 6. de 6. & media de 6. & exposuit se statim sic hoc est 6. parte, de corpore, sexta pars de spiritu: & media 6. de elemento: hoc est medietas spiritus de elemento, & hoc est 6. de 6. & media 6. hoc idem dicit in ponderibus cum dicit 10. de 10. & media decimæ, & non intellige quod loquitur in singulari elemento: quia non intelligit nisi vnum elementum, sed quod vnum habeat dominium, vt in Luna. Et elementum sit complexionis Lunæ post æquationem, vt dixi, quia Luna est frigida & humida, & illud sit similiter, & tunc aqua est dominans, quia Luna est maioris humiditatis, propter illud dicit in elemento, quia frigidū & humidū sit aqua, & loqtur

de Lu-

de Luna, hoc patet per dealbationem cupri in forma Lunæ, & dixerunt, & certe verum non dixerunt, cum ratio & experimentum contradicit. Et ſi quæras vnum tale quod agit in frigidum & humidum, ſicut ignis, quod eſt calidum & ſiccum, & dedi fimum cum cōtrariis qualitatibus. Dedi tibi elementa ad æquandum omnem rem, id non quæras. Sed ſi quæras qualiter diſtillabis aquā cum ſua ſalſedine, oportet quod habeas vas curtum, & quod vas ſit latum, & dixi quanto corpus ponderoſius, tanto, &c. De diſtillatione nota. Et diſtilla per ignē vehementem, non per ignem congelationis, & quidam ſunt qui mittunt corpus in inſtrumento &

nõ valet, quia corpus non ſubli-
mat ſe, niſi cum ſpiritu, & ſpiritus
vbi eſt fixus, qualiter debet aſ-
cendere tam altum ſicut eſſet
ſpiritus crudus, tene rationem,
dimitte meretrices, quæ vadunt
de ciuitate in ciuitatem, & di-
cunt: Accipe hoc & hoc, & ha-
bebis hoc & hoc. Imminet, &
non eſt in muliere fides. Et ſi ha-
beas filiam falſitatis, & velles eã
facere meretricem: quia multi
cupiunt meretricem, ſi pereat
in cuſtodia tua, melius eſſet, ꝙ
homo natus non erat ille, non
propter me, nec propter te, ſed
propter accidentia. Tace & lo-
quere: Loquere & tace, hoc eſt
dicere, tace veritatem, & loque-
re viam probabilem, vt docui te.
Si dicas, quare non miſi aliqua

operaꝰ dico dedi tibi ſpeculum, & ſcis videre errores aliorum & non ſcis eligere veritatem. Non poſſunt ſtare. Et ſi ego dixero tibi, non credas mihi, niſi per æquationem, & pone æquationẽ iſtam iuxta Iacobum & reſpice errores translatoris, quia ipſe dixit veritatem, ſed translator non intellexit rationes: & ideo fecit rationes apparẽtes ex proprio capite, cum ad eſſe rei non pertingat. Væ talibus, quia ſicut habens vnum oculum, ducere poteſt cœcum huc & illuc. Sic iſti ſophiſtæ ducunt homines huc & illuc, vbi volunt, per rationes, quia non vident de veritate. Et ſi aliqua dicta ſint penes te ligata, reſcribas, & ſoluam ligamenta cum auxilio

vnius Dei in trinitate, & trinitatis in vnitate: Vale & valeant, &c. de Azthc. Alk.

Explicit verdhſm. menetz. dhſm. Zlierh. Azdſu. ad fratrem Helegg.

SPECVLVM SECRETORVM.

EDITIO fratris Rogeri Bacon, ſuper inſtructione totius artis Alchymiæ. In nomime Domini noſtri Ieſu Chriſti ad inſtructionem multorum circa hanc artem ſtudere volentium, quibus copia deeſt librorum hic libellus edatur, titulusque Speculum ſecretorum intitulatur. Idcirco in iſto libello quaſi in ſpeculo totũ ſecretum phi-

philosophorũ apparebit, & operatio eorũ in arte hac nec non & ordo operis sensibiliter inspiciatur, vt habeant amici nostri posterius ex eius inspectu sine tædio dilectionem, sine obscuritate viam hoc opus aggrediendi sine difficultate, artem operandi sine confusione, ordinem operis sine defectu, profectum sub compendio, consummationem efficacem, & vt habeant ex consummatione maximam vtilitatem, sicut in fine eius patebit, & vt habeant ex hac arte rationes probabiles & veras, & ex operatione magisterium præoptatum, & demonstrationem, quibus valeant contradictoribus, hanc artem adnihilare volentibus faciliter obuiare, pruden-

denter resistere, breuiter respõdere, & eorum soph sticationes solerter euacuare. Dicunt enim ꝙ impossibile est aliquod corpus per transmutationem alicuius materiæ nomẽ resultare, nisi ex sua minera, vt aurum ex minera auri: argentum ex minera argenti, & sic de cæteris corporibus affirmantes illud per Arist. in quarto Metheororum dicentem. Sciant omnes artifices Alchymiæ species veras transmutare non posse, dicunt etiam, & ibidem dicitur, quod plumbum semper est plumbum, licet immunditiæ eius abstergantur, vt videatur argentum, & sic deludunt homines per suum falsum intellectum intelligentes non verba Arist. Solutio. Quibus sic re-

respondere potest, quod non est nobis laborandum circa trãsmutationem corporum, vt faciamus aliquod ens de non ente, & vt faciamus aliquid de hac minera, quod non est de hac minera. Sed vt reducamus de minera corrupta ad mineram incorruptam. Verbi gratia, vt habemus in libro qui dicitur Lumen Luminum. Quando plũbum est species argenti, cuius mineram inuaserunt ægritudines, scilicet mollicies, nigredo, & fœtor, quibus depositis, est argentum verum & rectum, & sic reducitur ad suam veram mineram, & secundum primam radicem non est translatum, neque transmutatum à sua minera. Similiter ferrum est argentum, sed

eſt corruptum in ſua minera, per dominium ſui ſulphuris immũdi, & ſui argenti viui non puri. Vnde nocumenta ingrediuntur ſuper ipſum in ſua minera, ſcilic. nigredo, durities, ſiccitas, quib, ablatis eſt argentum rectum. Similiter cuprum eſt anima & ſoror argenti, in omnibus diſpoſitionibus ſuis, ſcil. mollicie, duritie, fuſione, & malleatione, ſed eſt rubeũ & nos auferemus ab eo rubedinem ſuam, & tunc eſt argẽtum rectum. Similiter ſtannũ habet mollitiẽ, ſtridorem dentium, & nigredinẽ, quib. ablatis, reducitur in argentũ. Similiter argentũ eſt aurũ niſi in colore tantũ, q̃a color auri auferebat' ab eo, in ſua minera p̲ dominiũ ſui argẽti viui. Nos autẽ damus ei colorẽ

& tunc est aurum rectum: & hoc est, quod Aristoteles dicit ibidem, quod si argentum viuum fuerit purum & clarum, & sulphur mundum & rubeum, & calor eius temperatus; fit ex eis in longo tempore secundum naturam aurum minerale. Similiter si argentum viuum non fuerit purum, & sulphur non mundum, fit ex eis aliud corpus minerale secundum dispositionem sui intra. Nosquidem quod natura in 1000. millibus annorum naturaliter facit. Illud idem in breui tempore artificialiter facimus, vt puta in vna die vel hora diei, cum medicinis propinquis, quamuis longo tẽpore præparatis, & sic reducuntur ipsa corpora corrupta in sua

mi-

minera ad ſubſtantiam claram, & mineram non corruptam, ſicut patet infra. Igitur prælibatis, quæ aduerſantur, & qualiter ſoluuntur contradicentium errores, ſuſcepti operis debitum abſoluamus. Vt ſciamus quæ & quot & qualia oporteat eſſe, quæ huic operi principaliter ſunt enotanda.

Scire ergo te oportet lector, quod tripliciter reducũtur corpora ad ſuam veram mineram. Aut per Elixir lapidis in vna hora, aut cum aliis medicinis propinquius, aut per ignem tantum abſq; medicinis. Igitur in principio requirenda ſunt à nobis quæ & quot huic operi ſunt neceſſaria ad hoc Elixir faciendum, & ex quibus & qualiter

fieri poteſt, & qualiter oporteat ea eſſe, & ex quibus fieri debet, & hoc dat ordo operis ſequẽtis, quibus ſcitis, ſcitur intẽtio quæſita. Nota igitur ꝙ 4. ſunt huic operi neceſſaria, ſcil. calx corporis, ſpiritus, oleum, & tinctura, & corpus aptum ſit cui debent iſta permiſceri: quid autem omniũ iſtorum ſit, iam patebit. Calx corporis, eſt puluis cuiuslibet corporis calcinabilis in diuiſibiles partes diuiſus, quoniam impoſſibile eſt vlterius diuidere, ſicut ſunt atomi qui ſunt in radio Solis. Calx vero duplex eſt, alba, ſcilicet ſicut ceruſa, & rubea ſicut ſanguis. Spiritus eſt quoddam corpus ſubtile, fugiens ignem, ſicut patet inferius.

Oleum eſt humiditas calore inſpiſſata in quolibet corpore, & eſt pinguedo, quæ facit ipſam calcem liquefactibilem in igne, & permiſcibilem in corporibus liquefactiuis. Tinctura eſt quædam cohærentia colorans illam calcem, & eidem inſeparabiliter adhærens.

Dicto autem quid eſt vnumquodque iſtorum, neceſſarium fore æſtimo te ſcire quale debet eſſe vnumquoque iſtorum in ſui natura vel confectione. De qualitate omnium dico, quod debent eſſe fixa ſuper ignem, vt non fugiant ab igne, nec ab eo conſumantur, nec mutant colorem in igne, talia debēt eſſe quæ in hoc opere dominantur: vt ex

commixtione omnium iſtarum rerũ fiat vna ſubſtantia ſtans, tingens, profundans, cõſolidans & perſeuerans. Amplius iã conſtat tibi lector quæ & qualia ſunt, quibus in hoc opere indigemus. Nunc tibi reſtat dicere, ex quibus & quot iſta poſſunt fieri. Et nota quod ex omni re fixa ſuper ignem poſſunt iſta fieri vel extrahi.

Sed quia iſta ſunt infinita quoad nos: Ideo ad hanc confuſionem euitandam, eligemus ea tantum, quæ philoſophi elegerunt, & quibus vtebantur, & ſunt 2. tantum, ſcilicet vegetabilia quæ quidem ſunt lapides viui philoſophorũ, & mineralia, quæ vero ſunt 2. ſcilicet ſpiritus & corpora. Spiritus

vero sunt 4. & corpora 7. & sic relinquitur illa confusio ad certum terminum & numerũ, quia de infinitis non est ars, neq; scientia. Nunc restat videre naturam lapidum, & eorum cognitionem, & quid & quot sunt, & sciendum est quod 12. sunt lapides viui, sicut inferius patebit in suo loco. Sed ex omnibus eligimus tantum tres per excellentiam, qui nobis sufficere possunt ad complementũ Elixir, & sunt isti scilicet sanguis humanus, capilli humani, & oua gallinarum, & istos elegerũt philosophi, quia excellunt omnem naturam 4. elementorũ completam scilicet terram, oleum, aquam. Et hic oleum est loco aeris: quã quidem naturam licet mineralia habeãt

in se

in se, in aere tamen diminutam habent, sicut inferius patebit. De spiritibus, nota quod 4. sunt spiritus, & dicuntur spiritus quia fugiunt ignem, & euaporant per fumum in aerem, quorum fumus summopere vitandus est, quia subito adnihilat hominē, & ipsum reddit paraliticum, & inducit appoplexiam, & multotiens mortem. Et sunt isti Mercurius, sal armoniacum, sulphur Arsenicum, & quamuis habeant in se naturam prædictam, magis tamen diminutā habent quam lapides, quia in lapidibus est terra, quæ est calx completa, & habent aquam & oleum, quæ sunt tinctura: aqua est tinctura alba, & ignis èst rubea tinctura quam non contingit extrahere

à ſpiritibus, niſi forte à ſulphure: & hoc euenit per accidens & oleum quod inuenitur in ſpiritibus, ſicut in omni re tam animata, quam inanimata, & ſicut ſales inueniuntur in omnibus rebus calcinabilibus, & quia tinctura in ſpiritibus eſt diminuta, nos augemus eam per aquas candidas & rubeas, & eam vigoramus, & completur ſicut patet infra in libro 12. aquarum calcem vero & oleum in ſe ipſis habent complete.

De corporibus, ſeptem ſunt corpora, quæ ſunt ☉. ☽. ♂. ☿. ♃. ♀. & ♄. Sol eſt aurum, luna argentum, Mars ferrum: Iupiter ſtannum, Venus cuprum, Saturnus plumbũ, Et quamuis Mercurius

nomi-

nominetur inter corpora, ipse tamen est spiritus, & ista corpora naturam prędictam percipiunt, magis tamen diminute quã spiritus, & ideo eorum defectus per aquam & oleum supplentur, & eorum duplex est scilicet candida rubea, sicut docetur in lib. 12. aquarum, & est eorũ oleum, sicut infra patebit. Sal armoniac albumen ouorum: sal alke sal cibi pręparatus, id est sal cõmunis, sicut docetur infra in suis capitulis, videlicet de sale cõmuni, sale gẽma, sale alke: alumine, nitri alk. Mercurio, sale armoniaco Arsenico, sulphure, litargirio, aqua calcinatiua alba & rubea, oleo philosophico albo & rubeo, quomodo autem oportet præparari omnia prædicta, & quæ

& quot ſunt eorum præparationes, & ſi ſint omnia eiuſdem, an diuerſę naturæ, hæc tibi lector neceſſaria exiſtimaui: de quibus hic eſt ordo abſq; omni errore. Scias hoc, quod hæc eſt conſumatio totius operis, & confecto huius artis. Notãdũ igitur quod 6. ſunt operationes ſiue præparationes, quæ exercentur circa opera prædicta: & prima harum eſt ablutio vel mundificatio tã ſpirituum quam corporũ & lapidum, & hæc operatio cõis eſt, tamen lapides nõ debent ablui, niſi tantum capilli, & iſtud totũ docetur in libro ablutionũ, qui eſt de 70. verbis. Secunda operatio eſt ſpecialis & propria, & cuilibet per ſe diuiſa, quia lapidum eſt diſtillatio, ſpirituũ ſublima-

limatio, corporum calcinatio. Quid autem ſit diſtillatio, docetur in libro de 30. verbis, diſtillatio enim eſt ſegregatio ſiue ſeparatio 4. elementorum abinuicem. Sublimatio ſpirituum eſt eorum eleuatio donec figantur in igne, ſicut habetur in libro de 70. verbis, & infra patebit de eorum ſublimatione ſatis plene de calcinatione corporũ infra patebit de regiminibus eorundem, & eſt calcinatio corporum calcinabilium, vltima eorum diuiſio in partes indiuiſibiles, quaſi impoſſibile eſt vlterius diuidere, vt ſunt atomi in radio ſolis, cuius non eſt pars, neque tactus, & eſt puluis albus vel rubens, qui dicitur calx. Sequitur de tertia operatione, quæ eſt

ommunis omnibus, tam lapi-
ibus & ſpiritibus, quam cor-
oribus, & vocatur inceratio,
d eſt, incorporatio, & eſt ince-
atio, imbibitio alicuius cal-
is, cum ſua aqua ipſam tin-
ente vel in albedine vel in ru-
edine, & cum ſuo oleo ipſam
quefactiuam faciente permi-
ibilem cum ſuo corpore, &
icitur inceratio, vel ceratio
netaphorice, quia cum Elixir
ene præparatur, debet liquefi-
ri ſuper laminam candentem
el ſuper carbonem, ſicut cera
queſcit, & cum ſic fiet, tunc
nceretur. Quarta operatio eſt
olutio, & eſt partium incerata-
um diſgregatio eſt autem du-
lex, ſcilicet caliditate & roritate
cali-

caliditate, vt in fimo equino 7. diebus vel amplius. Roritate, est vt in rorido loco die ac nocte ponatur, calido, hoc est, vt tu accipias tuam medicinam in vas vitreum positam, & eam sepelias in fimo equino calido & humido 7. diebus vel amplius, donec medicina soluatur in aquam claram sine turbulentia, & hoc fit propter bonam commixtionem omnium compositorum, quia quanto plus solueris Elixir, tanto melior est in eo cõmixtio, & semper duplicatur in eo tinctura in qualibet resolutione. Solutio roritatis, est vt sumas vitreum cum tua medicina, & suspendas illud in olla, cuius orificium sit bene clausum, vt ex vapore aquę bullientis ascendente

sol-

ſoluetur tua medicina, ſed aqua
illa bulliens per ſpatium triũ di-
gitorum, non tangat tuum vas
vitreum, & hæc ſolutio fit in vna
die forte, vel duob⁹, vel amplius
Sequitur de quinta operatione,
quæ ſimiliter cõis eſt omnibus,
ſcilicet coagulatio, ſiue conge-
latio, & eſt coagulatio medicinę
iam ceratæ & diſſolutæ deſicca-
tio vel induratio, & hoc eſt vt ſu-
mas vitreatum cum tua medici-
na diſſoluta, & ſepelias eam in ol
la in cineribus vſq; ad mediã, vt
non cadat, neq; inclinet vitrea-
ta, & facias ſub ea ignem per 10.
horas donec medicina conge-
letur in lapidẽ durum & ſiccum.
Modo ſequitur de 6. & vltima
operatione quæ eſt proiectio, &
hæc eſt perfectio & cõſummatio
totius

totius operis, & hoc est genera-
le omnibus qualiter vero debet
fieri proiectio de medicina pa-
tet sic. Pone super ignem cor-
pus vel spiritum, aut illud su-
per quod debeat proiici Elixir
vt tepescat, & si sit corpus vt li-
queat, & proiice Elixir mouen-
do bene, & cito cum Elixir li-
quefit, & miscuerit se cum cor-
pore, remoue ab igne. Quot e-
nim partes corporum tingit, id
est pars Elixir patet secundũ no-
bilitatem componentium me-
dicinam & naturam Elixir. Eli-
xir vero lapidis tingit plures par
tes corporis, quam Elixir spiri-
tuum, quia tingit 1000. millium
partes & 2000. millia, sicut patet
in libro de 70. & in libro de 30.
verbis. Elixir vero spirituũ tin-

git

tingit 1000. partes, & aliquando minus. Elixir vero corporũ tingit minus quam Elixir ſpirituũ, quia tingit niſi 100. De præparatione aquarum docetur in libro 12. aquarum. De præparatione magni lapidis docetur in libro de 30. verbis de præparatione capillorum humanorum docetur in libro de lapide Rebis vel Dabeſi, quod idem eſt. De præparatione ouorum docetur in libro de 70. verbis. de præparatione aliorum lapidum, docetur in lib. 112. lapidum. Iã igitur tene in generali tu qui hanc quæris ſcientiam rem diu percupitam, nec non & ordinem operationum, & omnem earum præparationem, quæ in hac

hac arte necessaria sunt, & totiu[s]
huius rei complementum sub
maximo compendio propter
penuriam librorum. Custodi &
lauda Deum, & ei gratias age:
cui semper sit laus honor,
& gloria, Amen,

Explicit speculum secretorum.